

Äripäev

esmaspäev 2. juuni 2003

nr 104 (2409)

hind 15 kr

Tänases Oma Majas:

Vineeriga kujundatud kodu ja müügikeelu saanud elektri-seadmed

Stora Enso asub töötlemas

Kuna olukord palgiturul on pingestunud, suurendab Sylvesteri üle võtnud Stora Enso Timber saematerjali tootmise asemel eelkõige saetoodangu järeltöötlemise võimsust ning investeerib tänava hoovli- ning puidukomponentide liinidesse. **lk 3**

Stora Ensole kuuluva ASi Viljandi Liimpuit juhataja Virko Lepmets uue liimpuitkomponentide liini juures.

Kunstimuuseum loob ehituspretsedendi

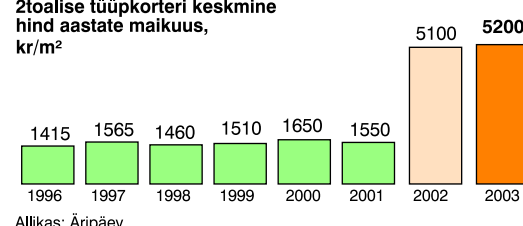
Marika Valk

Esmakordselt riigihangete ajaloos jätkub uue kunstimuuseumi ehitus ka siis, kui kohtuvaidlus tühistatud ehituspeatöövõtu hanke üle kestab. Eesti Kunstimuuseumi peadirektor Marika Valk ütles, et erinevalt Tartu vanglast ei peatu uue kunstimuuseumi ehitus ka siis, kui kohtuvaidlus riigihanke üle jätkub. **lk 5**

Välismaalased vormivad Saaremaad

Kuressaare korterid on kallinenud 3,5 korda

2toalise tüüpkorteri keskmine hind aastate maikuus, kr/m²

Allikas: Äripäev

Saaremaa kinnisvarahindasid kujundab välismaalaste huvi. Tüüpkorterite keskmine hind jääb Kuressaares 5000 kr/m² kanti, aastaseks hinnatõusuks kujuneb 10%. **lk 10-11**

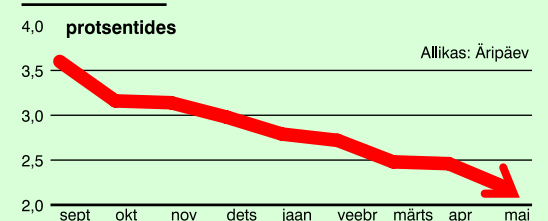
Preatoni Panga ost läheb vett vedama

Preatoni Panga ostja OÜ Hansahouse plaanid, mis veel paar kuud tagasi töötasid panga osas ambitsioonikat arengut, kustused nädalavahetusel. Pank moodustab olulise osa Ernesto Preatoni äriimpeeriumist Eestis. **lk 2**

Muuga suurprojekt kinni allkirjaproovides

Juba aastaid oma kütuseterminali rajamise suurtest plaanidest jutlustava ASi Lonessa saatus sõltub kahtlase taustaga Rootsi ärimähe Nils Olov Wärgardeni allkirjaproovidest. **lk 4**

Euribor kukkunud 9 kuuga pea kaks korda

Euribor rekordmadalal

Kommertspankade pikaajaliste laenude baasintressiks kujunenud 6 kuu Euribor langes reedel taas uuele rekordmadalale tasemele, 2,205 protsendini. **lk 24**

Saksa ettevõtjad kompavad siinset turgu

Möödunud nädalal külastasid Saksa ettevõtjad Balti Laevaremonditehast ja Laheotsa talu ning pidasid läbirääkimisi Sillamäe Soojuselektrijaama juhi Väino Sarnetiga. Lisaks avab koostöö sakslastega mitmele Eesti metallifirmale tee Peterburi turule. **lk 6**

Tugev euro sööb autotootjate kasumit

Tugevnev euro sööb Euroopa autotootjate kasumit. Peugeot Citroen juba hoiatas, et ei pruugi kasumiproгноosi täita. Tulude kahanemise tõttu tõstab Volkswagen autode hinda tänasest keskmiselt 1,9%. **lk 20**

kinnisvara

Laenu tagatisvara väärtus **lk 9**

ärikoolitus

Riskide juhtimine **lk 16**

summary p 24

Betonivibroreidmed

LIEVERS
Kõrgsagedusreidmed

ORIGINAL RAPID
Raketise lukud

P-14 MINIVIB
Vibraator nuiaga

PEA MINI 4
Inverteriga varustatud kõrgsagedusnuiad

IBRAKONE
SUOMEN VIBRAKONE OY
Moreenitie 21, 04250 KERAVA
tel. +3589 2303375, fax. +3589 2303385

www.vibrakone.com

Ekspress Hotline AS

Õnnitleme
10. aastapäeva
puhul!

Äripäev

MAJANDUSTEADUSKOND
TALLINNA TEHNICAÜLIKOOMBA
programm

Spetsialiseerumine:

- Üldjuhtimine
- Finantsjuhtimine
- Turundus
- Tootmis- ja teeninduskorraldus

Programm on mõeldud:

- ülikoolide ja rakendus- kõrgkoolide majanduserialade lõpetanutele (vähemalt diplomiope tase)
- teiste erialade ülikooliharidusega spetsialistidele

http://majandus.ttu.ee/mba2003
e-post: kadri@tv.ttu.ee

Õppima asumise eelduseks on kaheaastane töökogemus keskastme juhi, tippjuhi või spetsialistina.

Nominaalne õppeaeg on 2 aastat. Õpe toimub õhtuti ning üle nädala ka laupäeviti. Õpe on tasuline.

Tule ja kuula lisa meie **INFOTUNNIL**, mis toimub esmaspäeval, **9. juunil** kell 18.00 TTÜ Majandusteaduskonnas, aadressil Kopli 101, ruumis 322.

Dokumentide vastuvõtt: 10.-26. juunil 2002
TTÜ peahoones aadressil Ehitajate tee 5, VI õppehoone, ruum 111

PANGANDUS ■ Panka osta tahtnud firmasse jäi vaid 2 töötajat

Preatoni Panga ostja plaanid hääbusid

Preatoni Panga ostja OÜ Hansahouse plaanid, mis veel paar kuud tagasi töötasid panga osas ambitsioonikat arengut, kustused nädalavahtetusel.

Inno Tähtsmaa

inno.tahismaa@aripaev.ee

Möödunud nädalal lahkus OÜst Hansahouse kogu meeskond: tegevjuht, turundusjuht, finantsjuht ja veel mõned spetsialistid. Nende nimed kadusid laupäeval Hansahouse'i kodulehelt internetis. Sinna jäi eileks alles ainult kaks töötajat, norralasest juhatuse esimees ning põhiosanik Finn Juul Stroem ja eestlannast sekretär.

Kui veel kuu aega tagasi rääkisid Hansahouse'i tegevjuht Kaia Kirs ja turundusjuht Matis Metsala innuga firma arendamise plaanidest, siis reedel ei tahtnud nad firmast enam midagi kuulda.

"Ei tahaks seda kommenteerida," ütles Kirs vastuseks küsimusele, miks töötajad firmast lahkuvad. Tema sõnul kommenteerib Hansahouse'i tegevust edaspidi ainult Finn Juul Stroem.

Stroem on samuti kidakeelne. "No comment," ütles ta reedel kommentaariks, mis on firmaga lahti. Ta ütles, et tuleb täna Tallinna, siis tutvub olukorraga. Stroem ütles, et Preatoni Panga ostmisel töökaib, on olemas kokkulepe, aga rohkem ei saa ta rääkida.

Hansahouse'i tiimi ja Stroemi ütlustest võis aru saada, et lahvatunud on konflikt, mis viis töötajate lahkumiseni. Ühe usaldusväärse allika sõnul

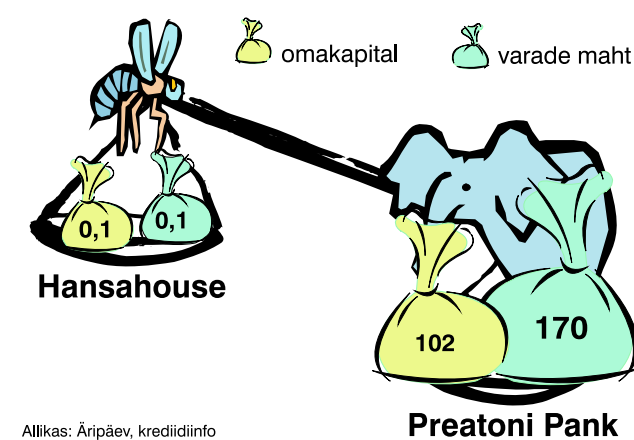

Preatoni Pank jääb otse Ernesto Preatoniga asju ajanud ostjast ilma.

Foto: Raul Mee

Ostja ja müüja erinevas kaalus

mln krooni

Allikas: Äripäev, krediidiinfo

kaotas Stroem töötajate silmis usalduse, kui võttis teiste selja taga firmale suuri katteta kohustusi. Ta pole leidnud Preatoni Panga ostmiseks vajalikke investoreid, mistõttu võib arvata, et lepingutingimused on täitmata ja Hansahouse'i ootab trahv. See oleks Hansahouse'ile hukatuslik.

Preatoni Panga juhilt Ott

Karolinilt polnud võimalik kommentaari saada. Varem on on ta öelnud, et ei tea midagi Hansahouse'i plaanidest pank ära osta. Teadaolevalt oli Hansahouse'i juht Finn Juul Stroem asju ajanud otse Preatoniga. Preatoni on keeldunud Äripäevale asja kommenteerimast.

Stroem on ka varem bluffimisega vahele jäänud. Nii kuk-

kus kokku tema juhitud tulundusühistu Scan Best, samuti jäi Eesti Gaasi käest ostmata kinistu Tallinnas Põhja puisteel.

Preatoni Pank moodustab 170 miljoni kroonise varade mahuga viiendiku Preatoni äriimpeeriumist Eestis. Preatoni on pank kasutanud oma investeringute haldamiseks ja uute projektide finantseerimiseks. Nii näiteks said Preatoni Pangast laenu need, kes soovisid osta korteri Ilmarise kvartalis, mille rajas Preatoni firma Pro Kapital.

Hansahouse on 100 000-kroonise osakapitaliga firma, millel olid veel kuni reedeni liiks panga ostmisele ambitsioonikad plaanid arendada kinnisvara Eestis ja Norras. Samuti toota Eestis palk- ja elementmaju ning müüa neid Norras. Firma oli arendamas oma veebikeskkonda, et hakata vahendama internetis infot kaupade müüjate ja ostjate vahel. Preatoni Pangas plaanis Hansahouse 9,9% osalust, ülejäänud osa pidid katma Norra investoriid.

Tallinna Prügila alustab homme jäätmete vastuvõttu

Tallinna Prügila AS teatas, et alustab regulaarset jäätmete vastuvõttu teisipäeval kell kuus hommikul.

Tallinna linnavolikogu neljapäevase istungil vastuvõetud otsuse kohaselt lõpetatakse jäät-

mete vastuvõtmine Pääsküla prügilas siis, kui Tallinna Prügila on saanud Jõelähtmes asuva prügila tegevuse alustamiseks vajalikud load ja alustab jäätmete vastuvõttu.

Lähtudes sellest, et Tallinna

Prügila alustab regulaarset jäätmete vastuvõttu teisipäeval, tegi Tallinna abilinnapea Jüri Ratas Pääsküla prügila haldajale, Tallinna Jäätmekäitluse ASile korralduse lõpetada olmejäätmete vastuvõtt Pääskü-

la prügilas alates teisipäeval kella kuuest hommikul.

Tallinna Prügila olmejäätmete vastuvõtuajad on esmaspäevast reedeni kell 06–22 ja laupäeval ning pühapäeval 08–18.

AP Online

Kas sulle on
aeg raha?

Äripäev
online

www.aripaev.ee

päevatoimetaja
Kristina Traks

Rahvusvahelised kaubaveod
ja logistilised teenused

Skandinaaviasse ja Lääne-Euroopasse

www.allando.ee

Allando Trailways
international transportation and forwarding company

Telefon 669 1011, Narva mnt. 53-11, 10152 Tallinn

meiega
Vedage

Stora Enso investeerib 50 miljonit järeltöötlemisse

Kuna olukord palgiturul on pingestunud, suurendab Sylvesteri üle võtnud Stora Enso Timber saematerjali tootmise asemel eelkõige saetoodangu järeltöötlemise võimsust ning investeerib tänavu sellesse üle 50 miljoni krooni.

Väinu Rozental

vainu.rozental@aripaev.ee

Sellel nädalal käivitub Pärnumaal ASis Sauga Saeveski hõõvellin, mis võimaldab aastast hõõveldada umbes 80 000 kuupmeetrit peent okaspuulauda. Juuni algul hakkab ka Viljandis ASis Viljandi Liimpuit tööle uus, umbes 23,5 miljonit krooni maksev liimpuitkomponentide tootmisliin, mis kahekordistab toodangu mahtu. Septembris käivitub Järvamaal ASis Imavere Saeveski umbes 20 miljonit krooni maksev uus sõrmjät-kuliin, mis kasvatab komponentide tootmist üle kahe korra.

Pärast enamusosaluse omandamist Sylvesteri selle aasta veebruaris teatas Stora Enso Timber, et kavatseb tegutses Eestis ja Läti saeveskites järeltöötlemisse investeerida kokku umbes 470 miljonit krooni. Lisaks käivitub augustis Leedus nüüdisaegne saetööstus, mille maksumuseks kujuneb umbes 340 miljonit krooni.

“Suund on ilmselgelt saetoodangu edasisele vääristamisele kohapeal, mis tähendab, et raha jääb rohkem Eestisse,” rääkis ASi Stora Enso Timber (endine AS Sylvester) arendusdirektor Margus Kohava. “Toorme olukord on selline, et saetoodangu tootmismahu oluliselt enam tõsta ei saa.”

Kohava sõnul on neil plaanis aastavahetuse paiku ehitada ka Rakvere lähedal asuvas-

se ASi Näpi Saeveski võimas hõõvlitööstus, mis hakkaks eelkõige kodumaise turu jaoks hõõveldama voodri- ja põrandalaudu. “Lõplikku otsust põhiomanikelt Näpi Saeveski suhtes veel pole,” ütles Kohava ja lisas, et Pärnumaal tegutses- se ASi Paikuse Saeveski esialgu järeltöötlust ei planeerita.

Kohava kinnitusele mõlgutab Stora Enso Timber ka suure puittalade ja -postitehase rajamist Eestisse. “Mõte liigub spetsiifilise toodangu tootmise peale Jaapani turule,” rääkis Kohava. “Esi- algu käivad arvutused, millise olemasoleva saeveski juurde uus tehas võiks kõige paremini sobida.”

Toorme olukord on selline, et saetoodangu tootmismahu oluliselt enam tõsta ei saa.

Margus Kohava, Stora Enso Timber

Viljandi Liimpuidu juhataja Virko Lepmetsa sõnul nõudis nüüdisaegne komponendiliin sisuliselt uue tehase ehitamist endise kõrval. Kui mullu tootis ettevõtte 5500 kuupmeetrit liimpuitkomponente aastas, siis uus liin võimaldab toota üle kahe korra enam ehk kuni 12 000 kuupmeetrit. Viljandi Liimpuidu käive oli eelmisel aastal 39,7 miljonit krooni ning kasumit teeniti 6,4 miljonit krooni. “Tänavu loodame mõlemaid numbreid kolmandiku võrra kasvada,” lausus Lepmets.

Kümme aastat tagasi tegevust alustanud Viljandi Liimpuit on seni olnud ainus endis- sesse Sylvesteri gruppi kuulu- nud ettevõtte, mis tegeleb puh-

talt saetoodangu järeltöötlemisega. Firma põhitoodang on aknaraamitoorikud ja mitmesu- gused liimpuittoorikud.

“Olime juba enne uue liini käivitumist Eesti suurim liimpuitkomponentide tootja,” rääkis Lepmets. “Meie suurimad konkurendid müügiturgudel on Lätis asuvad tehased.”

Lepmetsa sõnul on Eesti turu osatähtsus Viljandi Liimpuidu käibes järjest tõusnud ning ulatub praegu ligi kolmandikuni. Suuremad ekspordipartnerid on Soome aknatööstused.

Imavere Saeveski juhataja Peedo Pihlaku andmeil suurendab septembris käivituv sõrmjät-kuliin toodangut üle kahe korra. Senise liini võimsus oli 15 000 kuupmeetrit akna- ja uksekomponente. Pärast uue liini käivitumist on plaan toota aastas 38 000 kuupmeetrit puitkomponente.

“Tahame kasumliku järel- töötlemise osa igal aastal tõsta,” ütles Pihlak ja lisas, et kahe aasta pärast toodavad nad ehk juba 50 000 kuupmeetrit komponente. Imavere Saeveski toodab oma põhitoodangut – saematerjali – tänavu 350 000 kuupmeetrit, mis on 20 000 kuupmeetrit rohkem kui eelmisel aastal.

Stora Enso Timberi suure- matest konkurentidest on jõud- salt järeltöötlemisele panustanud Tartumaal Reolas asuv AS Rait, mis häälestab praegu Ees- ti kiireimat profiillaua hõõvel- liini. Kui seni hõõveldas Rait aastas 20 000 kuupmeetrit, siis uue liini võimsus lubab hõõvel- toodangu mahtu kasvatada 60 000 kuupmeetriini.

“Investeerida saab vaid efek- tiivsusesse,” põhjendas Raidi juhatuse esimees Ivar Dem- bovski vajadust teha saetöös- tuse toodangust uusi tooteid. “Saetoodangule kui toormele lisaväärtuse andmine loob uusi töökohti ja jätab Eestisse täien- davat raha.”

Saematerjali vääristamine tõstab toodangu hinda üle kolme korra

keskmine hind kroonides

kuusepalk, tm	800
saematerjal, m³	2000
hõõveltoodang, m³	2500–3500
liimpuittooted, m³	6000–7000

Allikas: Äripäev

Stora Enso Timberi arendusdirektor Margus Kohava otsib võimalusi, kuidas saetoodangult suuremat kasumit saada.

Foto: Väinu Rozental

Võrumaal tegutsesva ASi Toftan juhataja Tiit Kolk ütles, et nemad otseselt järeltöötlemisse ei investeerinud, kuid varustavad Eesti järeltöötlejaid üha suuremas mahus saetoodangu- ga. Umbes pool Toftani saetoo- dangust jääb Eestisse.

“Oleme horisontaalse integ- ratsiooni pooldajad, mis tähendab, et ise järeltöötlemist ei tee ja kasutame assotsieerunud et- tevõtteid või alltöövõtjaid,” sõ- nas Kolk. Nii näiteks tegutseb Toftani territooriumil suur liimpuitplaatitehas OÜ GM Panels ning lähikonnas tegutseb OÜ Furnpartner Eesti, mis valmis- tab GM Panelsi puitkilpidest kappe ja impordib neid Inglis- maale.

RAAMATUPIDAMISTEENUSED • KONSULTATSIOONID

äriühingutele, korteriühistutele, mittetulundusühingutele, FIE-dele

VESIIRI KONSULTATSIOONID Tel (0) 614 0820 Faks (0) 655 6007, e-post info@vesiir.ee, www.vesiir.ee

standardiseeritud juhtimissüsteem-

organisatsiooni arengu

tugi või piiraja?

Farm Plant Eesti

TJO Konsultatsioonid

Äripäev

Rahvusvaheline juhtimissüsteemide arendamise konverents Eestis 12.-13. JUUNI 2003 Tallinnas, Vanalinna Teatrimajas

Osalemise hind 5000 krooni

TJO Konsultatsioonid klientidele 4600 krooni

Vähemalt kolme inimese puhul ühest ettevõttest 4000 krooni

Eelseminari tasu on 800 krooni

Viimased vabad kohad!

Info konverentsi kohta: tel: 665 9525 / info@tjo.ee / www.tjo.ee

lisab ideele hoogu

uudised

toimetaja Meelis Mandel, tel 667 0128, e-post meelis.mandel@aripaev.ee

KOHTUVAIDLUS ■ Muuga sadamas suure maatüki ostja ei tunnista võlakirjal olevat allkirja omaks

Suurprojekt takerdus allkirjaproovidesse

Juba aastaid oma kütuseterminali rajamise suurtest plaanidest jutustava ASi Lonessa saatus sõltub kahtlase taustaga Rootsi äri-mehe allkirja-proovidest.

Peeter Raidla

peeter.raidla@aripaev.ee

A

Lonessa, kelle omandis on enam kui 25 hektarit maad otse Muuga sadama vastas, on selle maa eest tegelikult maksmata jätnud. Nii vähemasti kinnitab maa müüki vahendanud äri-mehe Olle Veisserik, kes nõuab Lonessalt saamata jäänud 12 miljonit krooni ning kelle hagi-avalduse põhjal alanud kohtu-protsess on väldanud juba üle nelja aasta. Selle 12 miljoni peale on tal ette näidata Lonessa võlakiri.

Aastail 1997–1998 Lonessa nimel Veisserikuga mitmeid lepinguid sõlminud Nils Olov Wärgarden väidab nüüd, et tema pole neile alla kirjutanud. Seda, et Veisserikuga sõlmitud lepingud on tühised, väidab oma vastuhagis ka Lonessa.

Läinud aasta novembris sekus kohtuvaidluse riigikohus, kes ütles oma otsuses: "Kohtud ei ole kostjate (st Lonessa ja Wärgardeni – toim.) väidetele vaatamata tuvastanud, et nime-tatud dokumendid ei kehtiks või oleksid võltsitud."

Paralleelselt tsiviilasjaga menetletava kriminaalasja raames vastas Wärgarden 2000. aastal uurija küsimusele: "Ma ei mäleta, kas ma olen sellele võlakirjale alla kirjutanud või mitte. Sellest on kolm aastat möödas. Pean oma failides olevate

Nils Olov Wärgarden (paremal) ja vandeadvokaat Raivo Laus 22. mail pärast väljumist ringkonnakohtust, kus Wärgarden käis allkirjaproove andmas.

Foto: Erik Prozes

dokumentide hulgast kontrollima, kas mul on toimikus võlakirja koopia."

Uurija küsimusest möödunud kolm aastat peaks "failidega tutvumiseks" olema piisav aeg, kuid Wärgarden on endiselt kõhkleva seisukohal.

Kohe pärast riigikohtu otsust tegi Tallinna ringkonnakohus määruse, mis nägi ette võlakirja saatmise tehnilisse ja käekir-

jaekspertiisi. Tegelikult jõuti selleni alles tänavu mai keskel, sest Wärgarden oli vahepeal kadunud.

Veisserikku kohtus esindav vandeadvokaat Andres Hallmägi ütles, et uurija sõnul on kõik Wärgardeni poolt kahtluse alla seatud allkirjad 80protsendilise tõenäosusega siiski tema enda kirjutatud. Kaasa arvatud võlakirjal, mis kinnitab 12 mil-

joni krooni suurust Lonessa võlga Veisserikule.

Lonessa maaüksusel lasub juba mitu aastat keelumärge, sellele vaatamata on Lonessa ette valmistanud tulevase terminali platsi.

Lonessa omanik on Nordic Terminals ja enne seda United Terminals. Mõlemad on Hollandi Antillidel registreeritud firmad.

400 miljonit on jäänud tulemata

Lonessa lubatud 400 miljoni krooni suurune investeering pole Eestisse jõudnud.

Peeter Raidla

peeter.raidla@aripaev.ee

A

Aasta tagasi käis Välisinvesteeringute Agentuuri direktor Andrus Viirg välja väite, et ASi Lonessa kaudu on tulemas Eestisse üks suuremaid välisinvesteeringuid – 400 mln kr. Täna on Viirg sunnitud tõdema, et selle väljakäimine oli enneaegne ning et tookord lähtus agentuur Lonessa enda väidetest.

Aastail 2000–2002 on Lonessa põhivara, mis on välisinvesteeringute arvutamise aluseks, kasvanud vaid 30 miljoni kroonini. Selle hulka on arvatud ka Lonessa enam kui 25 hektari suurune maatükk, mille eest tal on Veisseriku kinni-

tusel veel 12 mln kr maksmata. Ja veel: Lonessa võlg oma ema-ettevõtte ees ulatub samuti 30 mln kr kanti. Nii 2000. kui ka 2001. aastal oli Lonessa kahjum vahemikus 4,7–4,9 mln kr.

Samal ajal on Tallinna Sadam alustanud viljakai piken-duse rajamist, mille üheks ajendiks on ka Lonessaga sõlmitud leping, kus viimane lubas tagada aastas 3 mln tonni toornafta transportimise läbi Muuga sadama. Tallinna Sadam aga lubas investeerida 125 mln kr.

Väidetavalt on Lonessa üritanud oma projekti vaheltka-suga maha müüa.

Pakterminali PR-juhi Tommy Biene sõnul pole Lonessa vähe-masti neile müügipakkumist teinud.

Tallinna Sadama juhatuse liige Tõnis Segerkrantz tõdeb, et kuna Lonessa terminali kerkimist pole siiani märgata, siis ilmselt ei saa Lonessa töötatud kütusevoogudega eriti arvestada.

Taani äriregistriga tasub olla ettevaatlik

Veisserikul ja Wärgardenil on jagada veel üks 5 hektari suurune maatükk, mis moodustab Lonessa omandis oleva maaüksuse pikenduse ning kuhu pidi kava kohaselt tulema rajatava raudteeharu lõppjaam.

Eellepinguga fikseeritud õiguse sellele maatükile omandas Taanis registreeritud osäühing KBUS, mille direktoriks oli Nils Olov Wärgardeni abikaasa Gudrun Christina Wärgarden. 2000. aastal omandas KBUSi kõik osakud ja ühtlasi õiguse eellepingule Olle Veisserikule kuuluv AS Ewita Baltic, kes nimetas KBUSi direktoriks advokaat Paavo Kochi. Ewita Baltic maksis selle eest Wärgardenite firma arvele 2,7 miljonit krooni.

2001. aasta alguses selgus omanikule ootamatult, et KBUSi direktorina oli taas kirjast Christina Wärgarden. Kui Koch asus asja uurima, selgus, et direktori vahetamiseks piisab kirjaliku avalduse esitamisest Taani äriregistrile. Seal nimelt eeldatakse heauskselt, et kõik registrile esitatud dokumendid on õiged. Selle välja selgitanud, taastas Koch uue kirjaga oma direktori õigused.

Läinud aasta veebruaris tegid Wärgardenid aga sellele uue vastukäigu. Üheaegselt Kochi teistkordse kõrvaldamisega direktori ametist andis Christina Wärgarden sisse ka likvideerimis-avalduse. Enne seda aga tühistati maatüki ostuõigust kinnitav eelleping ja maa müüdi uuele omanikule. Kõik katsed leida eellepingu tühistamise notariaalset otsust on seni liiva jooksanud.

TALLINN → **RIIA** → **VILNIUS**

airBaltic
Well connected with SAS

hinnad koos lennujaamamaksudega; pilet ühes suunas alates 01.06.2003; hind sõltub valuutakursi kõikumistest

Piletikassa: Tallinn, Hermann Travel, Lennujaama tee 2; telefon 6058633; www.airbaltic.com

KOHTUVAIDLUS ■ Kunstimuuseumi ehitamist kiirustab tagant ehitustööde kallinemine

Muuseum loob ehituspretsedendi

Esmakordselt riigihangete ajaloos jätkub uue kunstimuuseumi ehitus ka siis, kui kohtuvaidlus tühistatud ehituspeatöövõtu hanke üle kestab.

Anne Oja

anne.oja@aripaev.ee

A

Varem on vaidlused hoone te kerkimist edasi lükanud, näiteks venis Tartu vangla ehitamine rohkem kui aasta.

Eesti Kunstimuuseumi peadirektor Marika Valk ütles, et erinevalt Tartu vanglast ei pea uue kunstimuuseumi ehitus ka siis, kui kohtuvaidlus riigihanke üle jätkub. "Need asjad on hästi läbi mõeldud. On võimalik kohtus vaielda ja samal ajal ka ehitada," ütles Valk.

Tartu vangla ehitamisel justiitsministeeriumi esindanud ASi Telora-E juht Valter Napits ei osanud öelda, miks tookord ehitama hakata ei saanud. Küll aga märkis ta, et tänu sellele oli vangla ehitamine finantseeritud 100% ulatuses. "Umbes pooltel juhtudel rahakatet pole olemas," ütles Napits riigitelemuste kohta.

Muuseumi vundamendisüvendi betoneerimistööd, mida teeb Merko Ehitus ja mis eraldi tühistatud ehituse peatöövõtu hankest, pole siiani keegi vaidlustanud. Samuti pole tühistatud hanget, mis õnnestus Remetil kohtuvaidluse ajaks peatada.

Möödunud teisipäeval jättis Tallinna halduskohus Remeti ning Ehitusfirma Rand ja Tuulbergi kaebused Kunstimuuseumi Ehitamise Sihtasutuse (KES) vastu rahuldamata. Remeti juhi Tõnu Altnurme kinnitusele kavatseb Remet põhjendamata kohtuotsuse edasi kaevata, samas ootab KES praegu ringkonnakohtu otsust hanke peatamise lõpetamise kohta. Pärast hankelepingu sõlmimist ehitamist enam peatada ei saa.

Sihtasutust esindav vandeadvokaat Jaanus Tehver rääkis, et esimese riigihanke tühistamist on ka varem ette tulnud, kuid vaidlused tühistamise seaduslikkuse üle pole väljunud

Reedesel vihmasel päeval olid töömehed uue kunstimuuseumi ehitusel kibedasti ametis.

Foto: Raul Mee

riigihangete ameti piiridest. Tehver selgitas, et vaidlevatel ettevõtetel puudub tegelik võimalus kulude ja saamata jäänud tulude hüvitamisele, kuna hange tühistati enne pakkumiste esitamist.

Riskile sunnib kunstimuuseumi ehitajaid ühest küljest tööde kallinemine ning hoidlate halb olukord, aga ka võimalus, et võimule tulnud poliitikut otsustavad ehitist mitte rahastada. Probleemaalisust lisab miljonitesse küündiv kunstitempli ülalpidamine.

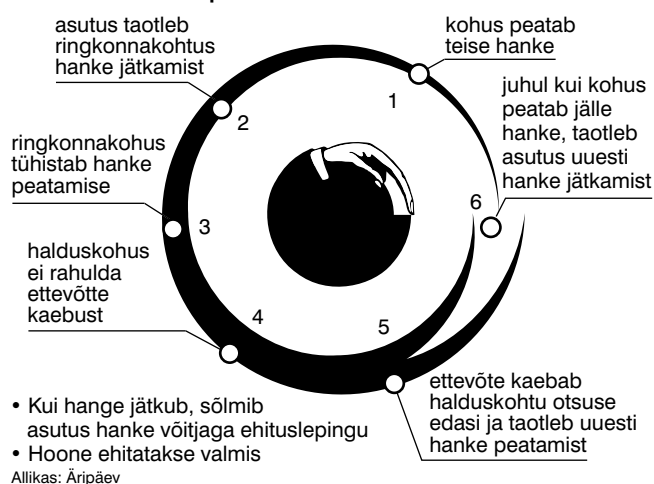
Samuti rippus veel äsja kirvena hanke korraldaja pea kohal Euroopa Liidu direktiiv, mis nõuab saamata jäänud tulu hüvitamist pakkumises osalenud ettevõttele juhul, kui viimane tõendab, et just tema oleks hanke võitnud. Täna on sellist punkti sisaldanud seaduseelnõu omandanud riigiasutustele ohutu kuju.

Ehitada saab kohtuvaidluse kiuste

- Ehitushange kuulutatakse välja
- Ilmneb vajadus tingimusi ja pakujate ringi piirata
- Hange tühistatakse
- Uus hange kuulutatakse välja juba sobival tingimustel

Esimeses ringis osalenud ettevõtte vaidlustab tühistamise ja taotleb teise hanke peatamist

- Kui hange jätkub, sõlmib asutus hanke võitjaga ehituslepingu
- Hoone ehitatakse valmis

Allikas: Äripäev

Saamata tulu hüvitamise nõue jäi uuest seaduseelnõust välja

Uut riigihankeseadust ette valmistav rahandusministeerium arvestas riigiasutuste hädakisaga ning jättis Euroopa Liidu kehtiva kohustuse rikkumise tõttu saamata tulu hüvitamise seaduseelnõust välja.

Mai alguses rahandusministeeriumile laekunud tagasisides märkis haridusministeerium, et kui neile lisandub kohustus ettevõtete saamata tulu hüvitada, peaks riik looma ka fondi, kust oleks võimalik nõudeid rahuldada.

Keskonnaministeerium põhjendas vajadust eelnõu muuta massiliste kohtuvaidlus-

te prognoosiga. Ministeerium väitis, et lisanduv kohustus seaks ettevõtte riigiasutuste-ga võrreldes eelisolukorda.

Kehtiva riigihankeseaduse järgi saab kõrvaletõrjutud ettevõtte nõuda seadust rikkunud asutuselt vaid pakkumise ettevalmistamisega seotud kulude hüvitamist.

Praegu justiitsministeeriumis kooskõlastamisel olev seaduseelnõu liigub kiirkorras valitsusse ja enne suvepuhkuste algust Riigikogusse. Esiialgse kava kohaselt jõustub uus riigihankeseadus tänava 1. oktoobril.

Automüüjatel oli edukas kvartal

Automüüjad suurendasid esimeses kvartalis nii müügi- kui ka kasumibreedid.

ASi Saksa Auto I kvartali netokäive ulatus 75,6 mln kroonini, mis on 1 mln krooni rohkem kui aasta tagasi. Volkswageneid müüv ettevõtte teenis esimeses kvartalis puhaskasumit 1,3 mln krooni (2002. a samal perioodil oli kasum 1,2

mln krooni). Saksa Auto investeeringute mahuks kujunes esimeses kvartalis 11 mln krooni.

2003. aasta I kvartalis müüs Saksa Auto 162 uut ja 21 kasutatud sõidukit ning lisaks 48 uut tarbesõidukit.

ASi Reval Auto I kvartali netokäive kasvas aastaga 85%, ulatudes 50,8 mln kroonini. Audi müügi tegev ettevõtte teenis tänava esimeses kvartalis 5,8 mln krooni puhas-

kasumit (eelmise aasta kasum oli samal ajal 0,7 mln krooni). 2003. aasta kasum sisaldas endas 2,6 mln krooni ühekordset tulu, mis saadi maa hoonestusõiguse müügist.

Investeeringute maht oli tänavu esimeses kvartalis 200 000 krooni. 2003. aasta esimeses kvartalis müüs Reval Auto 62 uut ja 28 kasutatud autot.

ASi ELKE Auto I kvartali netokäive oli 69,2 mln krooni, mis

on 4,9 mln krooni enam võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Toyota autode müügi tegev ettevõtte teenis esimeses kvartalis puhaskasumit 2,4 mln krooni. Aasta tagasi oli kasum 1,8 mln krooni. Ettevõtete investeeringute summa oli I kvartalis ligi 2 mln krooni.

AS ELKE Auto müüs esimeses kvartalis 181 sõidukit, 4 tarbesõidukit ning 66 kasutatud sõidukit.

ÄP Online

Läti on asunud jõuliselt korruptsiooniga võitlema

Läti korruptsiooniga võitlemise amet, kellele on antud suured õigused kui politseile, võttis äsja vahele kõrge tolliameti juhi.

Ametnikud filmisid kena maja Riia lähedal, kus asuvad relvakollektsioon, spordi- ja muusikahall ning mille väljanägemine ei ole kuidagi võrreldav tolliametniku palgaga, kirjutab Helsingin Sanomat.

Uus karm korruptsioonivastane võitlus on viimastel parlamendivalimistel platsi puhtaks löönud erakonna Uus Aeg (Jaunais Laiks) üks valimislubadusi.

Selle aasta kõige suurem püütud kala on võimuparteise kuuluv tervishoiuminister, keda süüdistatakse lisamaksu võtmises patsiendilt, kui ta veel arst oli.

ÄP Online

KONTAKT ■ Saksa liidumaa ärimed ei pea Eestit liiga väikeseks turuks

Saksi-Anhalt pakub tööstuse ümberkorraldamise kogemust

Saksamaa Saksi-Anhalti liidumaa tosina firma esindajad käisid läinud nädalal Eestis partnereid otsimas, kohtumiste tulemused olid liidumaa Eesti kontaktibüroo juhi Peter Voecksi sõnul edukad.

Tõnis Arnover

tonis.arnoer@aripaev.ee

Põhja-Saksamaal asuv Saksi-Anhalti liidumaa oli endise Saksa DV suurtööstuse piirkond, kus tooni andsid masina-, keemia-, metallurgia- ja mäetööstus ning energeetika. SDV kadumise järel näis suurtööstus perspektiivitu ja lasti põhja, aga see oli viga, millest peagi aru saadi ja mis parandati, ütles Saksa delegatsiooni juhtinud liidumaa majandus- ja tööministeeriumi riigisekretär Manfred Maas.

“Arvestades meie sarnast minevikku, oleme oma tööstuse eduka ümberstruktureerimise kogemusi valmis jagama Eesti põlevki- ja keemiatööstusele,” ütles riigisekretär.

Kohtumisel Viru Keemia Grupi (VKG) juhtidega soovitas Maas neil jt Eesti keemiatööstusfirmadel kaaluda ühinemist nende algatusel loodava Euroopa keemiatööstuspiirkondade võrgustikuga. “Niisugune organisatsioon aitaks paremini kaitsta tööstusharu huve Brüsselis, mis järjest rohkem määrab tööstuse arengut,” ütles Maas.

Kindlasti ei pea paika Eestis levinud arvamus, nagu oleks turu väiksuse tõttu sakslaste huvi selle vastu väike.

Peter Voecks, Saksi-Anhalti liidumaa Eesti kontaktibüroo

Saksi-Anhalti liidumaa delegatsiooni juhtinud liidumaa majandus- ja tööministeeriumi riigisekretär Manfred Maas (keskel) kohtus eelmise nädala neljapäeval teiste seas ka Eesti välisministri Kristiina Ojalandiga.

Foto: Sven Arbet

Viru Keemia Grupi arendusdirektor Jaanus Purga lausus, et koos suurriikidega niisugusse lobigruppi kuulumine tuleks kindlasti ettevõttele kasuks. Rääkides koostööväljavaadetest sakslastega, ütles Purga, et VKG suurim huvi oleks leida partner, kes aitaks neil põlevkivist toodetud kemikaale turustada või hakkaks neid kivisöökemikaalide asemel kasutama oma toormena.

Tosina Saksa firma kontakte Eestis ettevõtetega nimetas 2000. aastal loodud Saksi-Anhalti liidumaa Eesti kontaktibüroo juht Peter Voecks kordaläinuks. Ta prognoosis, et umbes pooltel on perspektiivi jõuda koos-

tööprojektideni. Sakslased käisid muu hulgas Balti Laevaremonditehases ja Laheotsa talus ning pidasid läbirääkimisi Silamäe soojuselektrijaama juhi Väino Sarnetiga. “Kindlasti ei pea paika Eestis levinud arvamus, nagu oleks turu väiksuse tõttu sakslaste huvi selle vastu väike,” ütles Voecks.

Maas avaldas lootust, et edaspidi laiendab Eestis tegevust Norddeutsche Landesbank, millel on esindus Leedus ja Lätis. “See peaks avama Eestis tegutseda soovivatele Saksa firmadele uusi rahastamisvõimalusi ning tõstma Saksa investeeritud Eestis Leedu ja Läti tasemele,” lisas Maas.

Visiidi ajal kirjutasid liidumaa Inseneride Koja ja Eesti Inseneride Liidu esindajad alla koostöömemorandumile.

“See on jätkuks meie enam kui aasta tagasi sõlmitud koos-

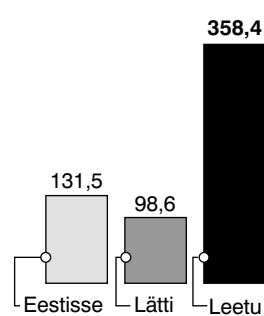
Saksi-Anhalti liidumaa

pindala 20 447 km²
elanikke 2,67 miljonit

■ endise Saksa DV suur tööstuspiirkond: masina-, keemia, metallurgia- ja mäe-, toiduainetööstus, energeetika
■ tähtis Saksa ajalooline kultuuripiirkond, millega on seotud esimene Saksa keiser Otto Suur, reformatsiooni algataja Martin Luther, heliloojad Bach, Händel, Telemann jt

Allikas: Saksi-Anhalti liidumaa majandusministeerium, kontaktibüroo

Eksport 2002

töölepingule,” ütles Eesti Inseneride Liidu president Riho Oras. “Et sakslased on edukalt renoveerinud Saksa DV ajal ehitatud paneelmaju, siis on me-

morandumi eesmärk algatada koostöös Berliini tehnikaülikooliga meie paneelmajade renoveerimise mudelprojekte,” selgitas Oras.

Äripäev
online

Tsemenditehase müüki piiras jää

ASi Kunda Nordic Tsement I kvartali netokäive oli 57,7 mln krooni, mis on 11,6 mln krooni vähem kui aasta tagasi.

Ettevõtte ekspordikäive oli esimeses kvartalis 8,7 mln krooni. Investeeringute maht ulatus 9,1 mln kroonini.

ASi Kunda Nordic Tsement finantsjuht Tuomo Sorjanen ütles, et raskete jääolude tõttu oli Kunda sadamas kaupade vedu raskendatud, mis tekitas käibes langetuse.

Keil M.A. andis järele

OÜ Keil M.A. teenis I kvartalis 20,8 mln kroonise netokäibe juures 1,8 mln krooni puhaskasumit.

MANi veoautosid müüva ettevõtte eelmise aasta I kvartali käive ulatus 32,8 mln kroonini ja kasum oli 4,6 mln krooni.

Investeeringute maht oli 2003. aasta esimeses kvartalis 0,1 mln krooni.

Keil M.A. tegevjuht Margus Mängel lausus, et käive ja kasum vähenesid, sest sel aastal langesid suuremad veokitarned aprilli-jaanuaris.

Allando Trailwaysi käive kasvas

Allando Trailways Ltd. I kvartali realiseerimise netokäive ulatus 34,7 mln kroonini, mis on 4,9 mln krooni enam aasta varasemast perioodist.

Kaubavedusid organiseeriv ettevõtte jäi 2003. aasta esimeses kvartalis 0,36 mln krooniga kahjumisse. Aasta tagasi samal ajal oli kasum 0,5 mln krooni.

Allando Trailwaysi juhatuse liikme Vahur Oja sõnul on teises kvartalis oodata kasumisse jõudmist.

Vabandus

30. mail ilmunud Töötajasoõralike ettevõtete TOPi mõnedes tabelites on ekslikult kajastatud ASI Hansapank, kes tänavuses uurin-
gus ei osalenud. Äripäev vabandab.

Seminari kava

1. Stressi olemus ja äratundmine

Seewaldi haigemaja psühhiaater, riiklikult tunnustatud kohtu- ja psühhiaatri ekspert **Jüri O.-M. Ennet**

2. Millist kahju ja kasu tekitab tööstress?

OÜ Celestis koolituspsühholoog-konsultant **Anneli Salk**

3. Kuidas leida kõrge stressitaluvusega töötaja?

Ariko ReSeri konsultant **Tiina Liblik**

4. Kuidas tööstressist välja puhata?

TPÜ õppejõud, psühholoog **Helle Niit**

5. Diskussioon: Kuidas juhtida stressi?

Invicta nõukogu esimees **Mihkel Pärjamae**, Kadaka Varahalduse nõukogu esimees **Aivar Riisalu**. Diskussioonil osalevad ka seminaril esinejad

19. juunil 2003
Hotellis Radisson SAS
Äripäeva seminar

Kuidas juhtida töötajate stressi?

Seminari soodushind 2350 kr (km-ga 2773 kr).
Tavahind alates 12. juunist 2800 kr (km-ga 3304 kr).
Mitme osaleja korraga registreerimisel kehtib 10% soodustus.

Registreerimine ja lisainfo
www.aripaev.ee/seminar
ja tel 667 0233 Merle Kumari

Äripäev

ELEKTER ■ Turg selgineb

Elektri hind ühtlustub

Praegu suuresti kõikuv elektri väljamüügihind erinevates võrkudes võib asjatundjate hinnangul aasta jooksul ühtlustuda.

ASi Fortum Elekter juhatusesimehe Are Veski sõnul võib hinna ühtlustumine toimuda kas üldise väljamüügihinna tõusu või sisseostuhinna alanemise teel Eesti Energialt. Veski sõnul peaks 1. juulil jõustuv uus energiaturu seadus elektrienergiaturgu korrastama. Tema sõnul muutuvad siis ka võrguettevõtetele esitatavad nõuded selgemaks.

Praegu on elektri sisseostuhind kõigile võrkudele sama, kuid väljamüügihinnas on suured erinevused. Fortumi kontserni kuuluvas Läänemaa Elektrivõrgus maksab üks kWh 7,7 senti rohkem kui Eestis keskmiselt. Eestis on 14 võrku, kus hind on veel kõrgem. Nende hulka kuulub ka suurima müügima-huga Tallinna Sadam. Kõige madalam on elektri hind praegu Narva Elektrivõrgu piirkonnas: 6,3 senti kWh kohta vähem kui Eestis keskmiselt. Elektri hind sõltub eelkõige liinide pikkusest, aga ka majandamise efektiivsusest, tehtud investeeringutest ja ettevõtete struktuuri toimivusest, selgitas Veski. ÄP Online

Kütusemüüjatel tuleb alates juulist hakata esitama tehinguaruandeid

1. juulil jõustub vedelkütuse seadus, mis paneb kütusemü-jajatele kohustuse esitada iga kuu aruanne käideldud kütuste ja nende jääkide kohta. Vedelkütuse seaduse paragrahvi 7 kohaselt tuleb kütuse jae- ja hulgimüüjail aruanne esitada tolliametile iga kuu 15. kuupäevaks. Seadus ei kehti tolli- ja aktsiisiladudele ning kütuseterminalidele. Kütuse käitlemise aruanne esitatakse piirkondlikule tolli-inspektuurile müügikohtade lõikes ja see koosneb kütuse käitlemise aruandest, erimärgistatud kütuse soetamise aruandest ning erimärgistatud kütuse müümise aruandest. Kõige suurem muudatus on erimärgistatud kütusega tehtud tehingute puhul. Nimelt tuleb kerge kütteõli ja eriotstarbelise kütuse iga ostu- või müügitehingu korral märkida aruandes-

se isiku nimi, kellele neid kütuse-liike müüdi või kellelt osteti. Isiku nimele tuleb lisada registri- või isikukood, samuti iga tehinguga omandatud või müü-dud erimärgistatud kütuse kogus. Kütuse jae- ja hulgimüüjail tuleb esimesed aruanded juulis tehtud tehingute kohta esitada 15. augustil. Tolliameti kontrollitalituse juhataja Urmas Järgi sõnul ras-kendab 1. juulil jõustuv seadus kerge kütteõli ja eriotstarbelise diislikütuse mittesihipärast kasutamist. Seadusandja on neile kütuseliikidele kehtestanud ligi 2,5 krooni võrra väiksema akt-siisimäära kui tavadiislikütuse-le, mis muudab nad n-ö riski-kaupadeks. Sellest tuleneb tol-liameti otsus jätta erimärgista-tud kütus vabasse ringlusesse lubamisest kuni lõpptarbimise-ni tollijärelevalve alla. ÄP Online

Matkaklubi Lõunamatkad

Kiijärve, Vastse-Kuuste vald, Põlvamaa
tel 051 83 473, <http://my.tele2.ee/seikleja>, louna.matk@mail.ee

Kanuumatkad Lõuna-Eesti jõgedel, rattamatkad, romantikamatkad kahele, suvepäevade ja võistluste korraldamine. Järveäärne telkimisplats ja kilesaun.

Eestit ootab tööjõu väljavool

Euroopa Kaubanduskoja hinnangul ootab liituvatest riikidest kõige enam just Eestit kvalifitseeritud tööjõu migratsioon.

Samas oletab Euroopa Kaubanduskoda sellel nädalal avaldatud materjalide põhjal, et kõige rohkem liituvatest riikidest tõuseb pikas perspektiivis just Eesti konkurentsivõime. Lätit ja Leedut kõige enam Euroopa Liiduga ühinemisel

mõjutav tegur on parema positsiooni tekkimine pääsul kolmandatele turgudele. Nii Lätist kui ka Leedust oodatakse samuti kvalitseeritud tööjõu migratsiooni, kuid mitte nii suures ulatuses kui Eestist.

Samuti peaks pikas perspektiivis tugevnema Läti ja Leedu konkurentsivõime, kuid mitte sedavõrd kui Eestil. Euroopa Liiduga ühinemine ei too kaubanduskoja hinnangul kaasa paremat juurdepääsu Euroopa kapitalile. ÄP Online

Marriotti hotellikett tunneb huvi Viru ja Revali vastu

Suur rahvusvaheline hotellikett Marriott tunneb huvi Viru hotelli ja Reval hotelligrupi vastu, edastas Kauppalehti. Marriotti juhid on lehe teatel käinud Tallinnas Viruga tutvumas.

Marriotti nimi on varem vilksatanud Eesti meedias seoses Leonid Apananskile kuuluva AB Kindlustuse pankrotiga, kui Apananski üritas hotellikettile müüa Maakri tänava büroohoonet Tallinnas.

Reval Hotelligrupp ei ole huvitatud Marriotti frantsiisilepingust. Reval Hotelligrupi tegevdirektor Feliks Mägi tunnistas, et Marriotti esindajad käisid Reval Hotelligrupiga tutvumas, pakkumaks oma kau-

bamärgi kasutamise võimalust. Mägi sõnul on Reval Hotelligrupp sellest konkreetset keeldunud. Viru hotellist polnud võimalik Marriotti kohta kommentaari saada. ÄP Online

AS-i If Eesti Kindlustus finantsaruanded 2002

Kasumiaruanne (tuh kr)

	2002	Kontsern 2001	Emaettevõte 2002	2001
KAHJUKINDLUSTUSE TEHNILINE ARUANNE				
Teenitud preemiad netona edasikindlustusest				
Kogutud preemiad, bruto	610 815	495 995	610 820	496 022
Edasikindlustuse preemiad	-51 684	-50 396	-51 684	-50 396
Muutus ettemakstud preemiate eraldises	-28 821	-6 311	-28 821	-6 311
Edasikindlustuse osa ettemakstud preemiate eraldise muutuses	5 032	-15 954	5 032	-15 954
Kokku	535 342	423 334	535 347	423 360
Muud tehnilised tulud netona edasikindlustusest				
Esinenud kahjunõuded netona edasikindlustusest	-	12 229	-	12 229
Väljamakstud kahjunõuete kogusumma	-304 367	-251 128	-304 367	-251 128
Edasikindlustuse osa väljamakstud kahjunõuetes	11 166	31 006	11 167	31 006
Muutus kahjueraldistes	-30 500	-36 205	-30 500	-36 205
Edasikindlustuse osa kahjueraldiste muutuses	-1 535	-4 692	-1 535	-4 692
Kokku	-325 236	-261 019	-325 236	-261 019
Muutus liikluskindlustuse annuiteetide eraldistes netona edasikindlustusest				
Kogusumma	-892	-2 782	-892	-2 782
Edasikindlustuse osa	1 619	1 932	1 619	1 932
Kokku	727	-850	727	-850
Neto tegevuskulud				
Muud tehnilised kulud netona edasikindlustusest	-180 183	-150 562	-180 126	-151 252
TEHNILINE TULEM	-12 951	-10 984	-12 951	-10 984
	17 700	12 149	17 762	11 485
KAHJUKINDLUSTUSE MITTETEHNILINE ARUANNE				
Tulu tütarettevõtte aktsiatelt			4 274	3 918
Muudelt investeringutelt teenitud tulu	15 983	18 321	13 326	15 494
Kasum/kahjum investeringute müügist	4 839	342	3 328	73
Kasum/kahjum investeringute väärtuse muutusest	-2 557	-458	-2 588	-458
Investeeringute haldamise kulud	-869	-431	-535	-154
Kokku	17 396	17 774	17 806	18 873
Muud tulud	3 177	7 648	2 671	7 155
Muud kulud	-2 878	-4 114	-2 843	-4 058
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	35 396	33 456	35 396	33 456

Bilanss (tuh kr)

	31.12.02	31.12.01	31.12.02	31.12.01
AKTIVA				
Raha- ja pangakontod	13 066	12 969	12 417	12 322
Nõuded				
Nõuded otsesest kindlustustegevusest	7 542	8 202	7 542	8 202
Nõuded edasikindlustusest	5 551	4 720	5 551	4 720
Muud nõuded	614	621	508	566
Kokku	13 707	13 543	13 602	13 488
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud				
Viitlaekumised	6 246	5 565	6 246	5 505
Kapitaliseeritud sõlmimisväljaminekud	19 948	16 101	19 948	16 101
Muud ettemakstud kulud	4 767	3 052	2 853	2 055
Kokku	30 961	24 717	29 046	23 660
Investeeringud				
Maa ja ehitised	88 412	71 970	4 803	4 928
Investeering tütarettevõttesse		89 744	73 970	
Muud finantsinvesteeringud	482 330	376 529	480 331	372 185
Kokku	570 742	448 499	574 878	451 084
Immateriaalne põhivara				
Materiaalne põhivara	7 527	12 847	7 527	12 847
	7 510	9 930	5 940	8 408
KOKKU AKTIVA	643 513	522 505	643 410	521 809
PASSIVA				
Kohustused				
Kohustused otsesest kindlustustegevusest	13 752	9 758	13 752	9 758
Kohustused edasikindlustusest	30 496	5 355	30 496	5 355
Muud kohustused	5 042	4 414	4 939	3 718
Kokku	49 290	19 527	49 187	18 830
Viitvõlad ja ettemakstud tulud				
Viitvõlad	15 297	15 252	15 297	15 252
Edasikindlustajate osa sõlmimisväljaminekutes	1 040	334	1 040	334
Kokku	16 337	15 586	16 337	15 586
Tehnilised eraldised				
Ettemakstud preemiate eraldis	167 311	143 523	167 311	143 523
s.h Kogusumma	175 541	146 721	175 541	146 721
Edasikindlustajate osa	-8 230	-3 198	-8 230	-3 198
Rahuldamata nõuete eraldis	171 112	139 076	171 112	139 076
s.h Kogusumma	215 836	185 335	215 836	185 335
Edasikindlustajate osa	-44 724	-46 259	-44 724	-46 259
Liikluskindlustuse annuiteetide eraldis	9 096	9 823	9 096	9 823
s.h Kogusumma	15 414	14 522	15 414	14 522
Edasikindlustajate osa	-6 318	-4 699	-6 318	-4 699
Kokku	347 519	292 422	347 519	292 422
Kokku kohustused	413 145	327 534	413 043	326 837
Omakapital				
Aktsiakapital	100 000	100 000	100 000	100 000
Aazio	57 560	115 146	57 560	115 146
Üldreserv	7 302	3 956	7 302	3 956
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/kahjum	30 110	-57 586	30 110	-57 586
Aruandeaasta puhaskasum	35 396	33 456	35 396	33 456
Kokku omakapital	230 367	194 972	230 367	194 972
KOKKU PASSIVA	643 513	522 505	643 410	521 809

AS If Eesti Kindlustus majandusaasta aruande täisversioon saadaval www.if.ee

kinnisvara

toimetaja Ain Alvela tel 667 0048, e-post ain.alvela@aripaev.ee

**intress
alates
3,9%**

EESTI ÜHISPANK
SEB Grupp

INVESTEERINGUD ■ Eluasemelaenud suunavad kinnisvaraturgu

Kinnisvaraturg muudkui paisub

Suur laenumahtude kasv loob kinnisvaraturule uut kvaliteeti – aktiivset elamuehitust võime näha nii statistikanumbrites kui ka igapäevases tänavapildis.

Tõnu Toompark
ERI Kinnisvara
analüütik

2002. aastal suurenes 2001. aastaga võrreldes eluasemelaenude käive 71 protsenti (4,710 miljardit krooni), laenude jääk kasvas samal ajal 53 protsenti (9,282 miljardit krooni). Vaatamata ülekuumenemisele viitavatele hoiatustele ja kasvuprognoside kahandamisele väljastati 2003. aasta I kvartalis siiski mullusest 62 protsenti rohkem eluasemelaene (1,185 miljardit krooni) ning laenude jääk tõusis samas 56 protsenti ehk 10 miljardi kroonini.

Samal ajal näitab erinevat trendi kinnisvaratehingute arv. 2002. aastal oli notariaalselt tõestatud ostu-müügilepingute arv kolm protsenti väiksem 2001. aasta näitajast (vastavalt 40 523 ja 41 817 tehingut). Siiski oli nimetatud lepingute väärtus 20 protsenti eelmisest aastast kõrgem ehk 17 miljardit krooni. Seejuures vähenesid tehingud igat liiki kinnisvaraga. Erandiks jäid tehingud kruntidega – suurenemine aastaga 15 protsenti.

Statistikast on ilmekalt

näha, et märkimisväärselt suurenenud laenude hulk ei läinud mitte suurema arvu inimeste eluasemetingimuste parandamiseks, vaid kallima hinnaga vara soetamiseks.

2002. oli aasta, kus valminud eluruumide arv pöördus pikast langusest tõusutrendile. Kasutusse lubati 1135 eluruumi kogupinnaga 113 000 m². See teeb keskmiseks uue eluruumi pinnaks ligi 100 m², mis on eelmiste aastate tasemest (110–114 m²) väiksem. Siin näeme loomulikku kinnisvaraturu arengut. Esmalt viidi eelkõige suurenevate laenumahtude survele olemasoleva kinnis-

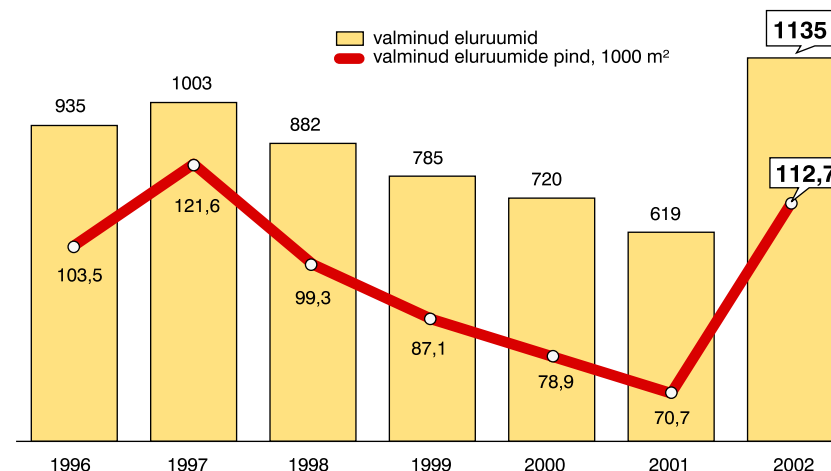
vara hinnad piisavalt kõrgele tasemele. See tekitas arendajatele võimaluse tuua turule konkureeriva hinnaga kaasaegseid uusehitisi.

Kinnisvaraturu selgemad trendid on näha Tallinnas, kus on ka Eesti kõrgeim sissetulek. Kinnisvaraturu arengut on märgata ka Tartu ja Pärnu maakonnas, ülejäänud maakondade osa on marginaalne. See väljendub nii kinnisvaratehingute arvus, sealse vara likviidsuses kui ka turu läbipaistvuses.

Kinnisvaraarendusest saame samuti rääkida esmajoonel Tallinnas. Turul on palju konkureerivaid arendusfirmasid ja

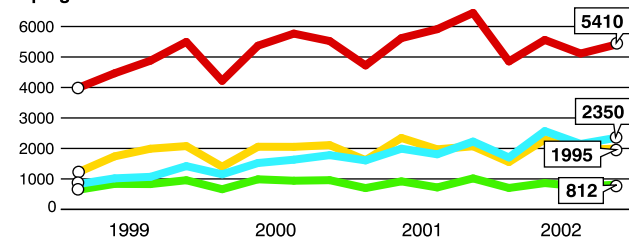
Mullu anti kasutusse rekord arv eluruumi

valminud eluruumide arv ja pind

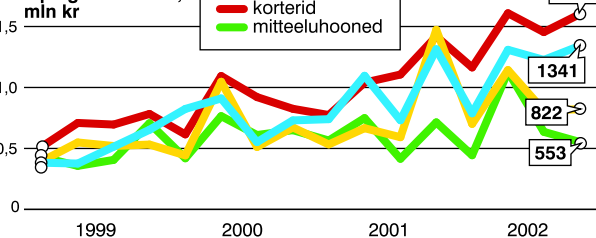
Tehingute väärtus ja hulk valdavalt tõusuteel

lepingute arv

Allikad: ERI Kinnisvara, Eesti Pank, statistikaamet

lepingute väärtus, mln kr

Ehitustööd Eestis mld kr

1997	7,147
1998	9,502
1999	8,396
2000	9,880
2001	10,032
2002	12,764

projekte. Ei ole sugugi imekspandav, kui peatselt näeme mõnd tihedat võistlussõela mitmeläbivat ja seetõttu pankrotistuvat kinnisvaraarendajat. Siiani selliseid siiski veel pole. Mõnede üksikute näidete puhul on tegemist eranditega.

Pangad pärsivad kinnisvaraarendust ja seeläbi liigset konkurentsi. Pangad annavad arendustegevuseks laenu ainult tõ-

sistele tegijatele, kel on ette näidata väga hea projekt või positiivne õnnestumistega ajalugu. Ostjatel ei tasu siiski kartata, et nende valikuvõimalus seetõttu liiga väikseks jääb.

Pakkumise jätkuv kasv muudab kinnisvara vahendusteenuse turgu. Praegu on maakleri esmane ülesanne leida müügiobjekt. Kui hind on õige, siis leiab ka kliendi. Pakkumise

suurenedes kandub rõhk sellele, et tähtsustub ostjate leidmine, kellele üha suurenevast paigasist erinevaid pakkumisi teha. Eluruumide vahendusteenuse turu arengut võib võrrelda äripindade vahendusega, kus need muutused on juba aset leidnud.

Paradoksaalsel kombel viib laenumahtude kasv kinnisvara hinnatõusu peatumiseni. Ühest

küljest küll eluasemelaenude mahud suurenevad, mis avaldab hindadele tõusurõhku. Teisest küljest viib kinnisvaraarenduse finantseerimine pakkumise suurenemisele, mis jälle ei luba hindadel kasvada. Praegu jääb tõenäoliselt peale pakkumise pool ning hinnatõus suuremas osas pealinna kinnisvarasektorites kunagisi hinnatõusurekordide enam ei ületa.

Jüri

TEHNOPARK

Äri- ja tööstuskrundid. Jüri Tehnopark pakub tänapäevast ja terviklikku ärikeskkonda, mis tekitab partnerites usaldust ja pakub piiramatuid arenguvõimalusi. Logistiliselt soodne asukoht Tartu mnt ja Tallinna ringtee ristumiskohal tagab transpordi hea juurdepääsu kõigist suundadest. Tallinna kesklinn, lennujaam ja Eesti põhimaanteed on 10-minutilise, Muuga ja Paldiski sadam 30-minutilise sõiduteekonna kaugusel.

www.jyritehnopark.ee

UUS KVALITEET, AVARAMAD VÕIMALUSED

Arendaja Kodu Grupp AS

Roosikrantsi 4-2, 10119 Tallinn. (0) 627 7566, kodu@kodugrupp.ee

INVESTEERINGUD ■ Eluasemelaenud

Eluasemelaenu tingimused Eesti krediitiasutustes juunikuus

Summa

Hansapank	alates 20 000 krooni
Eesti Ühispank	min 30 000 krooni
Sampo Pank	min 30 000 krooni, maksimaalne limiit sõltub kliendi sissetulekust ja tagatisest
Krediidipank	min 50 000 krooni
Nordea Pank	min 100 000 krooni, Tartus, Pärnus ja Viljandis min 50 000 kr
Balti Investeeringute Grupp	10 000–1 000 000 krooni
Balti-Am. Kodufinantseeringud	min 100 000

Tähtaeg

Hansapank	1–30 aastat
Eesti Ühispank	kuni 30 aastat
Sampo Pank	1–30 aastat
Krediidipank	kuni 15 aastat
Nordea Pank	kuni 25 aastat
Balti Investeeringute Grupp	kuni 15 aastat
Balti-Am. Kodufinantseeringud	kuni 20 aastat

Omafinantseerimine

Hansapank	al 0%
Eesti Ühispank	al 0%, lisatagatiseta alates 15%
Sampo Pank	33% (lisatagatisega võimalik alates 0%), min netosissetulek 4000 kr kuus
Krediidipank	min 25%, lisatagatis või KredExi garantii puhul alates 0%
Nordea Pank	min 25%, KredExi tagatise puhul 10%
Balti Investeeringute Grupp	minimaalne võimalik 0%
Balti-Am. Kodufinantseeringud	20% (Noore Pere või Noore Oma Kodu laenu korral 10%)

Tagasimaksed

Hansapank	iga kuu või lepingujärgse graafikuna
Eesti Ühispank	makse ja intressi summa peab olema 30–50% perekonna igakuisest netosissetulekust
Sampo Pank	kord kuus või kord kvartalis
Krediidipank	üldjuhul kord kuus
Nordea Pank	kord kuus
Balti Investeeringute Grupp	vastavalt lepingule (sissetulekute tõendamine pole nõutav)
Balti-Am. Kodufinantseeringud	vastavalt maksegraafikule

Väljamakseperiood

Eesti Ühispank	laenusumma kasutusele võtmise aeg osade kaupa kuni 6 kuud
Krediidipank	kuni 6 kuud
Nordea Pank	alates 3 pangapäeva kuni 6 kuud
Balti Investeeringute Grupp	1–2 päeva, otsus 24 tunni jooksul

Maksepuhkus

Hansapank	kuni üks aasta
Eesti Ühispank	kuni 12 kuud
Krediidipank	kuni 6 kuud, lapse sünni korral 18 kuud
Sampo Pank	kuni 6 kuud, lapse sünni korral kuni 36 kuud
Nordea Pank	kuni 3 aastat laenu põhiosa tagasimakseteta
Balti Investeeringute Grupp	kuni 2 kuud lepinguaastas

Baasintress

Hansapank	al 4,9% aastas, sõltuvalt tagatisest ka vähem
Eesti Ühispank	alates 3,9% laenujäägilt aastas, seotud 6 kuu Euriboriga
Sampo Pank	alates 4,9% aastas
Krediidipank	alates 5,7% laenujäägilt aastas
Nordea Pank	kodulaen kuni 4,55%, aastas
Balti Investeeringute Grupp	alates 15,5% aastas
Balti-Am. Kodufinantseeringud	3,5%+6 kuu Euribor

Põhitagatis

Hansapank	ostetava või ehitatava vara pant, lisana muu kinnisvara, käendused, KredExi garantii
Eesti Ühispank	korter, elamu või muu ehitis
Sampo Pank	kinnis- või vallasvara
Krediidipank	kinnisasi, ehitis kui vallasasi, deposiit, lisad
Nordea Pank	ostetav, ehitatav objekt, eraisiku käendus
Balti Investeeringute Grupp	kinnis- või vallasasi, kinnistatud maa
Balti-Am. Kodufinantseeringud	ostetav, remonditav või ehitatav eluase

Lepingutasu

Hansapank	1% summast, min 500 kr, Hanza.netis 1% summast miinus 500 kr, min 400 kr
Eesti Ühispank	1% summast, min 500 kr, elektrooniliste kanalite kaudu taotlemine 500 kr soodsam
Sampo Pank	1% summast, internetis esitatud taotlus 0,75% summast, min 500 kr
Nordea Pank	5000 kr, sisaldab 2 inimese krediitkaartide ja arvelduskrediitide limiiditasusid
Krediidipank	0,5–1% laenusummast (min 500 kr)
Balti Investeeringute Grupp	1% laenusummast, kuid mitte alla 500 kr
Balti-Am. Kodufinantseeringud	1% summast ostu ja 1,25% remondi korral

INVESTEERINGUD ■ Milline vara sobib kodulaenu tagatiseks?

Tagatisvara väärtuse panga jaoks määrab asukoht

Kersti Arro
Hansa Capitali
arendusjuht

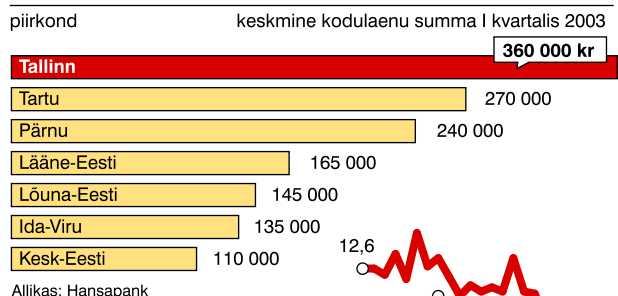
Et eluasemelaenu saada, peab taotleja olema kõigepealt ise maksevõimeline, teisena vaatab pank kriitiliselt üle tagatiseks pakutava vara, kusjuures oluline on nii vara tüüp, vanus, seisund kui ka asukoht.

Tavaliselt on kodulaenu tagatiseks laenuga finantseeritav elukondlik kinnisvara. Äri- või tootmispinnad kodulaenu tagatiseks ei sobi, metsa- ja põllumaad tavaliselt samuti mitte. Suured kinnistud, mis koosnevad osaliselt elamumaast, vajavad igaks eraldi hindamist – oluline on see, kus maa paikneb, kui suure kinnistuga on tegemist ning milline on vara likviidsus ja turuväärtus.

Üldreegel on, et sõltuvalt vara tüübist – kas tegemist on korteri või majaga –, samuti vara vanusest ning suurusest kehtivad erinevad nõuded ka omafinantseerimisele. Uue ning keskmise suurusega vara soetamisel on üldiselt nõutav väiksem omafinantseering ja vanema vara puhul suurem. Uuteks loetakse kortereid, maju ja ridaelamuid, mille vanus ei ületa viit aastat. Keskmiseks loeb pank kortereid üldpinnaga kuni 100 m², ridaelamuid üldpinnaga kuni 150 m² ning eramuid üldpinnaga kuni 240 m². Eeltoodud varade soetamisel on nõutav 25% omafinantseering, vanemate varade puhul aga tuleb omavahendeid investeerida 30% ulatuses vara turuväärtusest.

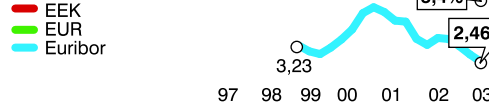
Sõltuvalt laenutaotleja senisest koostööst pangaga, maksevõimest ning tagatisest on või-

Kõige rohkem laenab pealinlane

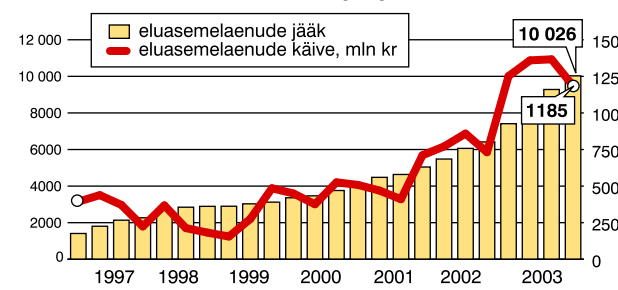

Intressid saavutasid rekordmadala taseme

Eluasemelaenude intress 1997–2003

Eluasemelaenude käive järjest kasvab

malik omafinantseeringut vähendada. Sellisel juhul lisandub laenu hinnale riskipreemia, kuna vara vastu võetakse keskmisest suurem risk. Kui laenule seatakse lisatagatiseks teine elukondlik kinnisvara, on võimalik laenu võtta ka rahalise omafinantseeringuta. Sellisel juhul ei tohiks laenusumma ületada 70% vanema ning 75% uue vara turuväärtusest. Eelto-

du ei kehti koostöö sihtasutusega Kredex müüdavale noore pere, noore spetsialisti ja sundüürniku laenule, mille puhul on minimaalselt nõutav rahaline omafinantseering 10%.

Varade puhul, mis on aga suhteliselt halvas seisukorras ning vajavad lähema 10 aasta jooksul konstruktsioonilisi ümberehitustöid, pakume finant-

seerimist kuni 50% ulatuses objekti turuväärtusest. Selliste varade tagatisel tahetakse aga laenu võtta väga harva. Kui on tegemist küllaltki halvas seisukorras majaga, siis üldjuhul küsitakse laenu renoveerimiseks. Sellisel juhul kasutatakse vanema vara puhul kehtivat omafinantseerimise määra ja pakutakse rahastamist kuni 70% ulatuses objekti turuväärtusest.

Laenu tagatisvara turuväärtuse määrab kinnisvara hinda, kes koostab hindamise tulemuste põhjal vara ekspert hinnangu. Eramute puhul on oluline teada, et vara turuväärtus ning ehitusmaksumus ei pruugi alati kattuda. Tallinnas, Tartus ja Pärnus ning nende lähikümbruses on standardse vara ehitusmaksumus ja turuväärtus üldjuhul samas hinnaklassis. Väga hinnatud maaga piirkondades (näiteks mereäärsed kinnistud Tallinnas ja selle lähikümbruses või Pärnu rannarajoonis) võib suuremate (üle 2000 m²) kinnistute puhul vara turuväärtus isegi ületada ehitusmaksumust. Võrumaal võib aga kahe miljoni kroonise ehitusmaksumusega elamu turuväärtus jääda alla miljoni krooni. Seetõttu on eramuehitusel eeltoodud linnadest väljaspool vajalik suurem omafinantseerimine, kuna pangad lähtuvad laenu väljastamisel tagatisvara turuväärtusest, mitte ehituse maksumusest.

Korteri turuväärtused on väga erinevad sõltuvalt vara asukohast. Näiteks kolmetoaline korter Tallinna "mägedel" maksab keskmiselt 450 000 krooni. Sarnases viiekordses paneelmajas Narvas kulub samaväärse korteri ostmiseks keskmiselt 120 000, Tartu Annelinas aga umbes 370 000 krooni.

Ehita, osta, remondi koos Nordeaga!

Kodulaen intressiga alla 5%. Kõigile!

Täiendavaid riskimarginaale ei lisandu.

www.nordea.ee

Müüa 2 edukat renoveeritud kauplust Mustamäel

Viilde tee 75/77

kinnistu 7884 m²
toidukaupade müügisaal 530 m²
turu tüüpi müügisaal 356 m²
abiruumid 370 m²

Tammsaare tee 93

kinnistu 2892 m²
toidukaupade müügisaal 500 m²
turu tüüpi müügisaal 423 m²
abiruumid 331 m²

Hind kokku 28 000 000 kr

Info tel 665 1031, 056 503 083, faks 665 1040

MÜÜA TISKRES 2-KORDNE MEREVAATEGA ELAMU 240 m²

ehit 1999. a, 5 tuba, sooj-vahet-vent, kamin, saun, köögimööbel, garaazh 2 autole, krunt 1300 m²,

KODUMAJAGRUPPI AS
665 1725, 665 1723, www.tiskre.ee

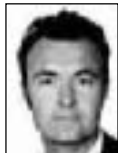
HIND 2 900 000 kr
vabaneb juulis

FINANTSGRUPP SOOVIB OSTA
prestiižset maja
Tallinna kesklinnas,
võib vajada renoveerimist.

Pakkumised teha: info@realestatetop.com,
www.directtobuilder.com,
www.manfredini-costruzioni.com

TURUÜLEVAADE ■ Saaremaa kinnisvaraturul müüvad suvilad

Mereäärne suvemaja läheb Saaremaal hästi kaubaks

Hannes Kuhlbach
Arco Vara nõunik

Saaremaa kinnisvaraturul annavad hinnakujundajana tooni välismaalased, kes on maiad soetama kauneid mereäärseid elamukrune.

Korterid

Kuressaare linnas ehitati kuueaastase vaheaja järel kaks uut korterelamut, mis valmisid 2002. aasta suve hakul. Linnaservas Öie tn 10 asuvast 18 korteriga elamust müüdi aasta lõpuks 12 korterit keskmise hinnaga 7800 kr/m². Kesklinnas Tallinna tn 19a asuvast 24 korteriga elamust leidis omaniku kuus korterit keskmise hinnaga 13 000 kr/m². Öie tänava hoone madalamat müügihinda võimaldas kümmeaastat tagasi ehitatud hoonekarkassi ära kasutamise, mis tegi ehitushinna odavamaks. Nii ostsidki majja korteri enamalt jaolt kohalikud elanikud, kes oma eelmise eluaseme uue vastu välja vahetasid.

Eeldatavalt jääb tulevikus Kuressaare vanade korterite hinnatõus 10% piirimaile, uute korterite osas turu väikse mahu tõttu juurdekasvu ennustada ei julge.

Eramud

Eramute hinnad on Saaremaal püsunud stabiilsed. Nõutumad on kuni pool miljonit krooni maksvad eramud, mis on hin-

Saaremaal kujundavad turgu välismaalased

Saaremaa ja Kuressaare elamispiinaturgu iseloomustab:

- hooajalisus – kõikumine tehingute aktiivsuses on enim mõjutatud aastaegade ja ilma poolt;
- küllaltki kõrgele kerkinud hinnad kenas asukohas majade ja suvilate osas, kus ostjateks on valdavalt välismaalased;
- suuremate eramuarenduspiirkondade puudulikud trassid jm infrastruktuur;
- Saaremaa ja Kuressaare on teatud ja tuntud kui suvilate ning maamajade piirkond, mistõttu nt erinevalt Pärnust ei ole välismaalased eriti huvitatud korteri ostmisest.

Allikas: Arco Vara Saare Büroo

na poolest vastuvõetavad suuremale ostjaskonnale. Uute eramute ehitamine müügiks pole otstarbekas, kuna kohalike elanike ostujõud on madal ning ehituskulud ületaksid võimaliku müügitulu. Eramuid ehitati põhiliselt oma tarbeks, aktiivset ärilist arendustegevust on vähe. Maamajade keskmine hinnaklass oli 250 000–300 000 krooni, renoveeritud hoonestuse korral keskeltläbi 0,5 miljonit krooni. Omaette grupi moodustasid uued mereäärsed suvemajad, mille hinnaklass ulatus kuni 800 000 kroonini. Suvilate müügihinnad olid võrreldes eelneva aastaga samal tasemel, jäädes vahemikku 200 000–300 000 krooni. Suurem nõudlus on tekkinud mereäärsete uute suvemajade järele ning nõudlust suurendab kerkinud ostuhoovi välismaalaste seas. Ridaelamuboksides hinnatase jäi võrreldes 2001. aastaga sa-

ma. Müügihinnad olid vahemikus 700 000–900 000 krooni. Kuressaare asuvatest hoonestamata elamukruntidest on nõutumad linna tsentraalsete

Pildikas

Saaremaal tasub kinnisvara osta

Priit Kuusk
Arco Vara Saare Büroo juhataja

2003. aasta alguses on huvi kasvanud kuni ühe hektari suuruse, merevaatega hoonestamata kinnistute vastu hinnaga mitte üle 100 000 krooni. Oluline tegur on juurdepääs ja elektriga liitumise võimalus liitumistasu eest, st kaugus alajaamast kuni 400 meetrit. Selliseid kinnistuid ostetakse suvekodu rajamise eesmärgiga, samas kui suuremate maatükkide vastu on ostuhoovi väike.

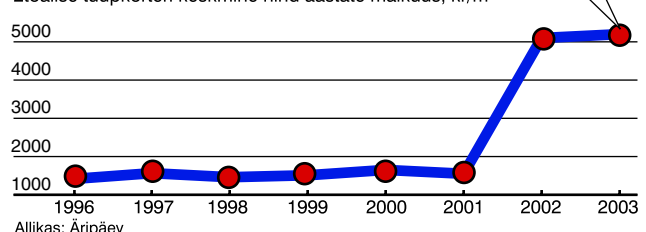
Püsib ostuhoovi vanade tüüpiliste Saaremaa talumajade vastu, soovitatavalt mere lähedal. Enamjaolt vajavad majad suuremat sorti remonti ja selliste majade eest ollakse nõus maksma 250 000–300 000 krooni. Juhul kui majad on remonditud, siis võib hind olla 600 000–700 000 krooni olenevalt remondi tasemest.

Kuressaare korteriturul on märgata vanemate korterite väiksest hinnatõusu. Uute korterite osas hinnamuutust aga ei ole. Eelmisel aastal septembris valminud 18 korteriga korterelamust Öie tn 10 on realiseeritud 13 korterit – uute korterite pakkumine ületab Kuressaares nõudlust.

Uutest suvilate arendusprojektidest müüakse Ninase külas palkidest suvemaju. Suvilate üürimisega tegelevad Saaremaal omanikud ise ja kinnisvarabüroodesse antakse neid vähe. Atraktiivsem suvituspiirkond jääb Kuressaarest Sõrve poolsaare poole, kus on valdavalt liivarand ja ka suvilad, mida üürile antakse. Üürida soovijaid on kevadel palju.

Kuressaare korterid on kallinenud 3,5 korda

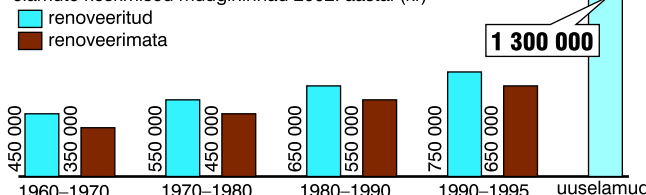
2toalise tüüpikorteri keskmine hind aastate maikuus, kr/m²

Allikas: Äripäev

Uue elamu saab poole miljoni krooniga

elamute keskmised müügihinnad 2002. aastal (kr)

Allikas: Arco Vara Saare Büroo

maks. Müügihinnad olid vahemikus 700 000–900 000 krooni.

Kuressaare asuvatest hoonestamata elamukruntidest on nõutumad linna tsentraalsete

kommunikatsioonidega varustatud krundid. Hinnad on olenevalt asukohast vahemikus 100–250 kr/m², kommunikatsioonideta kruntidel 50–80 kr/m².

Üürile anda:

Büroopinnad Pärnu mnt. 15 Kawe Plaza's
→ eksklusiivne büroohoone linna südames
→ turvaline töokeskkond
→ II korrusel 267 m² ja 43 m²
→ VII korrusel 59 m² suurepärase vaatega linnale

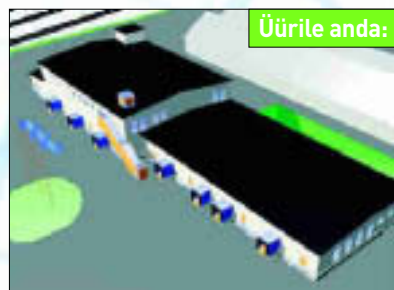
Rein Ruusmann,
gsm: 051 34 582,
reinr@eri.ee

Üürile anda:

Kaubanduspind Tartu mnt.
→ Stockmanni Kaubamaja kõrval
→ suurus kuni 150 m²
→ naabriks kohvik
→ kõrval parkimismajad

Tiina-Piret Peegel,
gsm: 051 41 477,
tiina@eri.ee

Üürile anda:

Laod Liiva Keskuses
→ tavalised ja toiduainete laod
→ ruumid 275–500 m²
→ soodne asukoht (säastad raha transpordi arvelt)
→ ajutiste lisaladude võimalus
→ avalik tolliladu

Marko Karjus, gsm: 050 14 820,
marko@eri.ee

→ **Nüüd hindame Teie vara 10% soodsamalt!**

Telli hindamisakt aadressil www.eri.ee ja saad soodustuse!

ERI Valduste AS Pärnu mnt 21, 10141 Tallinn tel 626 6455

SIMUS
kinnisvara

Rocca al Mare

Uued 2-4 toalised korterid
Vabaõhumuuseumi tee 4
Taavi Paide GSM 050 47 798

Kristiine

Uued 1-4 toalised korterid
ja äripinnad Mustamäe tee 29
Merlin Lind GSM 051 19 745

Mustamäe

1- ja 3-toaline korter
Sõpruse pst 257
Merlin Lind GSM 051 19 745

Kadrioriorg

4 toaline korter J.Poska tn 5
(üldpind 91,6 m²)
Merlin Lind GSM 051 19 745

• kinnisvara esindusteenus • kinnisvara ost - müük • kinnisvara hindamine
Simus Kinnisvara Rävälä pst 5, IV korrus, tel : 6 455 266, fax : 6 455 270, simus@simus.ee, www.simus.ee

intress alates **3,9%**
EESTI ÜHISPANK
SEB Grupp

TURUÜLEVAADE ■ Saaremaa kinnisvaraturg

Suursadama valmimine avab Saaremaal uued turud

Dagne Hanschmidt

Saaremaal läheb jätkuvalt hästi mereäärsete kinnistute äri, eriti hinnatud on privaatsust pakkuvad krundid, kuhu naaber ei saa oma majapidamist väga lähedale rajada.

Arco Vara Saare Büroo juhataja Priit Kuuse sõnul on maa-oste vastu huvi üldiselt langenud. Eelistatakse väiksemaid kinnistuid, millele ehitada. Väga populaarsed on kinnistud, millel on detailplaneeringuga vähendatud ehituskeeluala seadusega määratud võõndit ettenähtud 200 meetrist rannale lähemale. Viimasel aastal on Kuuse sõnul vähenenud nõudlus hoonestamata kinnistutele, kuna hoonestamata kinnistute hinna tõus on pidurdunud ning enam ei investeerita hoonestamata maasse. Kunagi soetatud kinnistule ehitamise kulud võivad minna oodatust suuremaks, kuna ostmisel ei ole arvestatud kommunikatsioonide rajamisega. "Kui näiteks alajaam jääb kaugema-

Kõige nõutavamad ja ka kalleima hinnatasemega on Saaremaa ranniku äärsed majad.

Foto: Andres Treial

le kui 400 meetrit, siis võib liitumistasu elektri saamiseks ulatuda mitmesaja tuhande kroonini," märgib Priit Kuusk.

Väita, et Saaremaal kerkivad kinnisvara hinnad igal aastal jätkuvalt 10–15 protsenti, oleks vale.

Eramute hinnad püsivad Saaremaal viimase aasta tasemel. Nõutumad on kuni pool miljonit krooni maksvad eramud, mis on hinnaga poolest vastuvõetavamad suuremale ostjaskonnale. Maa-omajade keskmine hinnaklass on vahemikus 250 000–300 000 krooni, renoveeritud hoonetel umbes pool miljonit krooni.

Omaette grupi moodustavad uued mereäärsed suvemajad, mille hinnaklass ulatub 1,6 miljoni kroonini. Enim nõutud kinnisvara on Kuuse sõnul mereäärne vanem talumaja, kus on säilinud veel ajalugu. Suurem nõudlus on tekkinud ka mereäärsete uute suvemajade järele, eriti välismaalaste poolt. Osta soovivad Kuusk suvilaid ning väiksemaid (kuni 4 ha) kinnistuid.

Kurvits Kinnisvara OÜ juhataja Peedu Kurvitsa hinnangul jätkub Saaremaa kinnisvaraturul suhteline vaikelu. Kurvits ei ennusta hinnatõusu. "Väita, et

Saaremaal kerkivad kinnisvara hinnad igal aastal jätkuvalt 10–15 protsenti, oleks vale. Eelmisel aastal ei tõusnud hinnad absoluutselt ja kohati isegi langevad oodatust rohkem, peamiselt küll suurte kinnistute hinnad," sõnab Kurvits.

Kurvitsa hinnangul on suur nõudlus looduslikult ilusates piirkondades talukohtade ja suvilakruntide järele. Oluline on kommunikatsioonide lähedus.

2002. aasta lõpus selgus pikaajaliste vaidluste tulemusel Saaremaa Suursadama tulevane asukoht Küdema lahe kaldale Ninase poolsaarel Mustjala vallas. Praegu tuntakse kohta Tamme sadamana.

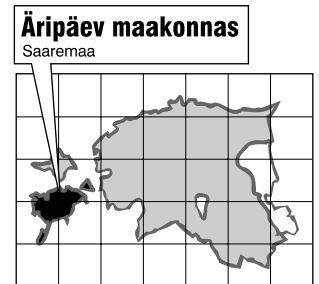
Saare maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialisti Kaarel Kasemetsa sõnul on Tamme sadamal suhteliselt tagasihoidlikud keskonnajutused, kuna puudub vajadus mere süvendamise järele ning juurdesõidutee rajamine kulgeb ressursse säästvalt.

Priit Kuuse sõnul suunatakse seoses sadama ehitusega Saaremaale rohkem investeeeringuid, loodetavasti jätkub ka palkade tõus, väheneb tööpuudus ning kasvab Saaremaa tuntus rahvusvahelises mastaabis, mis on samas ka oluliseks eelduseks kinnisvaraturu aktiveerumisele.

Kalleimad on kuni viie hektari suurused kinnistud

piirkond	1 ha kr/m²	1–5 ha kr/ha	5–20 ha kr/ha	üle 20 ha kr/ha
rannik				
puhas rand	5–20	30 000–150 000	20 000–90 000	10 000–50 000
muda, roog	2–10	20 000–90 000	15 000–40 000	5000–30 000
sisemaa				
põllumaa	0,5–1	5000–10 000	3000–10 000	2500–10 000
heina- ja karjamaa	2–10	5000–50 000	3000–10 000	2500–10 000

Allikas: Arco Vara Saare Büroo

Välismaalaste huvi Saaremaa vastu jahtub

■ Saaremaa kinnisvaraturul on iga aastaga üha vähenenud välismaalaste, eriti aga soomlaste huvi.

Arco Vara Saare Büroo juhataja Priit Kuuse sõnul on Saaremaal kinnisvara ostvatest inimestest pooled eestlased, pooled välismaalased. Saaremaale kinnisvara soetamisest huvitatud soomlaste osakaal on viimasel ajal järjest vähenema hakanud ning muudest rahvustest huvilisi on juurde tulnud. Eriti võib Priit Kuuse sõnul kasvu täheldada sakslaste osas, kes soovivad endale suvekodu ehitamiseks leida just Saaremaal mõnda tööstusest ning inimtegevusest puutumata puhata loodusega paika. Soovitatavalt peaks see asuma loomulikult mere läheduses.

Eksootilisematest võõramaalastest on Saaremaa vastu huvi tundnud näiteks Hispaania ning Argentiina kodanikud, kes Kaarma valla maatalituse juhataja Peeter Tammal sõnul on endale Kaarma valda ka mõned maatükid ostnud.

Kurvits Kinnisvara OÜ juhataja Peedu Kurvitsa sõnul on oodata uute turgude avanemist pärast Saaremaa Suursadama valmimist. Kurvitsa hinnangul peaks hüppeliselt kasvama eelkõige rootslaste osakaal kinnisvara ostjate hulgas. Tema hinnangul on praegune vaikelu Saaremaa kinnisvaraäris tingitud kindlasti ka vähesest tundeusest ja reklaamist laias maailmas.

ROCCA
korterelamud

intress alates 3,9%

EESTI ÜHISPANK
SEB Grupp

Tel (0) 6805 400 Janek Lehtmets GSM 056 805 420 janek.lehtmets@merko.ee www.roccakorterelamud.ee

lähedus on alati määrav

Rocca Al Maresse Vabaõhumuuseumi tee 5 rajatakse kaks korterelamut, mis koos lähedalasuvate kaubanduskeskustega, koolide, lasteadeade, meelelahutuskohtade ja sportimisvõimalustega kujuneb kaasaegseks elamukompleksiks

Peremaja
TEELAHKME

Minu Kodu

Lisainfo:
Silva Tõrva: (0) 6 131 518
Raul Järve: (0) 6 131 548
Hansapank

Tel (0) 6805 400 Kaire Pettai GSM 056 805 425 kaire.pettai@merko.ee www.peremaja.ee

- Maja ja krundi hind alates 1 280 000 kr • Võimalus tutvuda sisustatud majaga
- Turvaline keskkond • Supelrand • Lasteaed • Laste mänguväljak, korvpalliplats
- Kesklinnast ca 10 km kaugusel

rõõm oma kodust

AS Merko Ehitus Järvevana tee 9G, Tallinn Tel (0) 6805 400 www.merko.ee

Müüa Saku alevis 5,3 ha suurune KINNISTU, sihtotstarve ärimaa

(olemasolevad ehitised - kolm laohoonet, töökoda 8 autole, tuletõrje veemahuti, olmeveekaev). Looduslikult kaunis kohas, varustatud teedevõrguga, sobib elamurajooni arenduseks (20–25 krunti), detailplaneering teostamisel.

Hind 150 kr/m²

MERGO HOLDING OÜ (sisaldab detailplan. kehtestamist)

tel 655 6295, 050 31 290, 050 18 674, mergo@mergo.ee

MAARJAMÄE MAJA

Vali kauneim kodutee!

Kesklinnast 10 minuti autosõidu kaugusel
Pirita parkmetsa vahetus läheduses :

2 - 4 toalised korterid
Maarjamäe uues elamukvartalis
Sarapuu tänaval.
Seda ei jätku kauaks!

Müügiinfo :
AS Maarjamäe Maja tel. 661 0687
Peeter Raudnagel 051 01261
www.mmm.ee

reklaamitoimetaja Margit Raias tel 667 0162, e-post reklaam@aripaev.ee; reklaamimüügi projektijuht Ander Sibrik tel 667 0110, e-post ander.sibrik@aripaev.ee

PÕHJATÄHE

Õhtuks sadamasse

korterid
äri- ja büroopinnad

Tallinn, Paadi tn. 14A
www.vallikraavi.ee

Info tel. 650 5454; 051 53 786

VALLIKRAAVI KINNISVARA

Müüa korterid

Roosikrantsi 23 / Pärnu mnt 36 asukas stiilses kivimajas.

Maja on ehitatud 1935. aastal arhitekt Robert Natuse projekti järgi ja on oma ajastu ART DECO arhitektuuri silmapaistvamaid näiteid Eestis. Hoone renoveeritakse tervikuna, tööd lõpevad 2003. a kevadel. Müüdavate korterite suurused on vahemikus 46–81 m².

Müügiinfo:
Alar Tinnus
056 357 000
Signe Kroll
056 357 333

**OÜ Kinnisvara
Agentuur**
Roosikrantsi 21,
Tallinn
tel 631 4316
faks 631 4360

Kinnisvara Agentuur

info@kinnisvaraagentuur.com

Äripäeva lugeja võrdlus Eesti keskmise lehelugejaga

elab eramajas või ridaelamus

Eesti keskmine	20%
Äripäeva lugeja	37%

omab suvilat või suvemaja

Eesti keskmine	20%
Äripäeva lugeja	38%

Allikas: Emor AS, Äripäeva lugejauuring kevad 2003, Eesti Meediuuring kevad 2003, Eesti Sihtühmuuring kevad 2002 ja F-monitor (Eesti leibkondade finantskäitumine) sügis 2002

Äripäev

MÜÜA KINNISTU

Tallinnas, Akadeemia tee 44
ärirama 458 m².

Krundil on ühekorraline kivimaja (tegutses spordiklubi), mille pindala on 252 m². On võimalik osta koos spordiklubiga ka sisustus. Krundi hind koos ehitistega 1 250 000 kr.

Tel 665 1030, 056 503 083, 056 603 007.

elamis pinnad

Müüa korterid Tallinna vanalinnas Rüüti 13

- täielikult renoveeritud maja, heas asukohas
- 2- ja 3toal, 65–110 m²

Pro Kapital Grupp AS
tel 614 4920, 050 71 921

Müüa korterid vanalinnas Raekoja platsil

- eksklusiivne täielikult renoveeritud maja, parimas asukohas
- 1-3toal, 35–120 m²
- suurepärased vaated vanalinnale

Pro Kapital Grupp AS
tel 614 4920, 050 71 921

Müüa korterid kesklinnas Ilmarise kvartalis

- 2- ja 3toal, uutes majades
- väga hea asukohaga, ühtlaselt välja arendatud turvaline kompleks
- ilus haljastus koos lastemänguväljakuga

Pro Kapital Grupp AS
tel 614 4920, 050 71 921

Müüa korter Kentmanni 15

- 6kordne maja, ehit 2000. a
- V k, 4 tuba, üp 116 m²
- möbleeritud, avatud köök, 2 vannituba, saun, panipaik, prantsuse rõdu, kamin, signalisatsioon, lift korterisse

Majaekspert KV tel 644 6061,
050 84 930 Meelis Mesila,
meelis@majaekspert.ee,
www.majaekspert.ee

Müüa korterid Valli 4

- kolm 2toalist korterit (87, 89 ja 103 m²) ja privaatne luksuslik residents 268 m²
- renoveeritud eestiaegne hoone, köögisüsteem, individuaalne gaasiküte

tel 055 18 057, 620 7823 Tatjana,
korterit näitamine 052 46 626 Jaak,
www.valli4.ee

majad

Müüa uued ridaelamud Pirital Käoale teel

- üp 164,1 m², kivimaja, gaasiküte, poolavatud köök, 3 mag tuba, saun, garaazh, terrass, rõdu

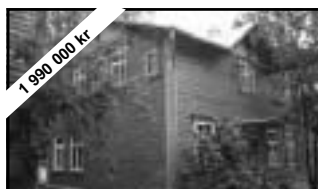
Arco Vara Tallinna Büroo
tel 614 4620, 051 33 434 Anneli
Talik, anneli.talik@arcovara.ee

Müüa maja Viimsis

- üp 373,6 m², 6 tuba, 2 kööki, 3 WC, saun, 2 kaminat, garaazh 2 autole, abiruumid, kelder. Maja õlikütel – vesipõrandaküte, parkett
- mereni 150 m, terrassid
- tsentr vesi ja kanal

Pindi Kinnisvara tel 610 3900,
050 59 273 Madis Eelmaa,
www.pindi.ee

Müüa maja Kadriorus Tina tn

- 2korruselise renoveeritud puumaja
- 174 m², 7 tuba, ahiküte, (gaasiküte võim.)
- majas on kõik võimalik taastatud algsel kujul
- verandal taastatud vitraazhaknad, säilinud on vanad ahjud
- võimalik jagada kahe pere vahel
- otse omanikult

050 32 821 Alvar Kasera,
alvar@online.ee

Müüa eramu Veskimõldres

- 2korruselise kivimaja, üldp 188 m², kivikatus
- ehit 2001–2002, kvaliteetne siseviimistlus
- majas 5 tuba, köök-söögituba
- saun, kamin, kaks vannituba ja WCd
- kinnistu pindala 1650 m²

tel 056 633 477 Alla Talu
alla.talu@neti.ee, www.neweka.ee

Müüa äsja valminud ridaelamuboksid Kloostrimetsas

- üldp 116,9 m² ja 144,9 m²
- avatud köök elutoaga, 3 või 4 magamistuba, saun, terrass, auto varjualune, hind sisaldab siseviimistlust ja kõiki liitumisi

Kliendipäevad pühapäeviti kl 13–16
Kinnisvarakeskus tel 600 9111,
051 11 733 Anne Karapeltjar,
www.kindelkinnisvara.ee

Müüa maja Peetri külas

- ehitamisel, 2,5 km kesklinnast
- kinnistu osa 1030 m², maja üp 132,4 m², kõrghaljastus
- avatud köök-elutuba, 3 mag-tuba, saun, pesuruum, vannituba, 2 WCd, garderoob, esik, garaazh, majandusruum, terrass
- vesipõrandaküte, kamin, vent-keskus, liitumised

tel 051 42 342

Müüa maja Meriväljal

- 2000.a ehit, kinnistu 680 m², üp 130+30 m²
- 3+1 tuba, 2 tualettruumi, mullivann, saun, põrandaküte
- tööstusvool, küttekamin+el küte
- garaazh

AS Kaanon Kinnisvara tel 665 9585,
055 675 555 Tõnis Avikson,
tonis@kaanon.ee

Müüa maja Meriväljal Lodjapuu tn

- 1994. a ehit, kinnistu 600 m², üp 285 m²
- 5 tuba, 3 magamistuba
- vannituba ja WC eraldi, garderoob, kamin, tööstusvool, saun basseiniaga, signal, rõdu, köögimööbel ja tehnika, garaazh, õliküte

AS Kaanon Kinnisvara tel 665 9585,
055 675 555 Tõnis Avikson,
tonis@kaanon.ee

krundid

Müüa hoonestatud kinnistu Kadaka teel

- kinnistu üp 3888 m², ärimaa
- 2korruselise soklikorruusega büroohoone, üp 950 m²
- uuendatud siseviimistlus koos insenerivõrkudega
- ts vesi ja kanalatsioon, el küte
- ca 40 kohaga parkla

KVB Tipoliin tel 631 4584, 050 90 873 Indrek Torv, indrek@tipoliin.ee

Müüa kinnistu Tallinnas Sadama 5/7

- kinnistu suurus 2069 m²
- sihtotstarve – ärimaa 95%, transpordimaa 5%
- lubatud ehit alune pind 80%
- ehitise lubatud kõrgus 4 korrust
- kinnistus moodub 2,5 mln turisti aastas

TMG OÜ tel 050 58 000 Mait

krundid

Müüa krundid Viimsis Heldri elamurajoonis

- 1000–1500 m², hind 470 kr/m²
- hind sisaldab vee, kanal. ja elektri liitumistasusid. Ostes maja koos krundiga, on krundi hind 356 kr/m²
- majad on 1- ja 2kordsed, üp 104–211 m², hind 1 127 000–2 182 000 kr, lisandub krundi hind

Pindi Kinnisvara tel 610 3900, 051 67 248 Ulvi Pechter

Anda üürile bürooruumid Pärnu mnt 137

- erineva suurusega, II k, (78,5 m², 36,7 m², 17,8 m², 119,10 m²). Tasuta parkimine maja juures asuvas parklates.
- hind 100 kr/m² + kõrvalkulud + 18%

tel 614 4644, 052 51 000 Vivika Simmo, vivika.simmo@arcovara.ee

Müüa krunt Lääne-Virumaal Haljala vallas

- maa pindala 5,3 ja 11,3 ha, tööstusvool, 15 km Kundast
- asub Põdrusel, Tallinn-Narva mnt mõlemal pool, sobib tanklaks, parklaks jne

tel (032) 23 509, valdek@roolid.ee

Müüa elamukrundid Viimsis Pärnamäe külas

- vaatega Tallinna siluetele
- ka krundid ridaelamute ehitamiseks
- kõik kommunikatsioonid

tel 053 437 302 Reet, www.lubjainvest.ee

Müüa kinnistu Tartu linnas

- elamumaa 42 800 m², katastriüksus 79505:005:0053

tel 051 13 393, heinor@server.ee

Müüa kinnistu Kellas Uus-Paldiski mnt 4

- suuline enampakkumine 26.06. kl 14.00 Keila Linnavalitsuse saalis
- hoonekarp 1300 m² ja maa 2 ha
- alghind 2 000 000 kr

tel 678 0208, 050 84 908

Müüa kinnistu Harku järve kaldal

- maatulundusmaa 18 814 m²
- katastriüksused 78406:606:0410 ja 19814:001:0276

tel 051 13 393, heinor@server.ee

Müüa ärikinnistud Laagris Tänavasilm tehnopargis

- www.tehnopark.ee

Mergo Holding OÜ tel 655 6295, 050 31 290, 050 18 674, faks 655 6296, Sõe 3a, Tallinn mergo@tehnopark.ee

Müüa hoonestamata elamumaa Rohuneeme tee ääres

- pindala 1200 m², kinnistu
- detailplaneering kehtestatud
- lubatud 2korruselise elamu
- lubatud max ehit-alune pind 360 m²
- tehnovõrgud naaberkinnistul
- kinnistu piiril väike tiik, vaade merele, veepiirini 30 m

tel 056 633 477 Alla Talu alla.talu@neti.ee, www.neweka.ee

Müüa hoonestatud kinnistu Peterburi teel

- kinnistu 11 320 m², äri-, tootmistam
- 2korruselise büroohoone üp 800 m²
- tootmis-laohoone üp 940 m²
- ts. vesi, kanalisatsioon ja gaas, detailplaneering
- oma gaasikatlama, krunt asfalteeritud, piiratud, hea asukoht KVB Tipoliin tel 631 4584, 050 90 873 Indrek Torv, indrek@tipoliin.ee

Müüa kinnistu Peterburi tee 92a

- äri- ja tootmistam 2,5 ha
- kinnistul kahekordne kontorihoone ja kolm angaari

Talu Management Group OÜ tel 050 58 000, mail.talu@neti.ee

Müüa elamukrundid Tartu mnt

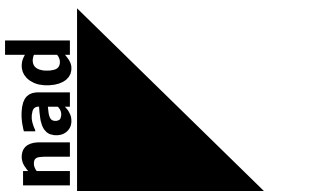
- 1,3 km Tartu maanteelt enne Assaku silda
- kõrghaljastus, setailplaneering kehtestatud

Kivinuka KV tel 056 43 711, Kivinuka@hot.ee, www.kivinuka.ee

Müüa krundid Kakumäel

- 600–1200 m² Jõeküla tee, Tiskre tee, Põllumäe tn ja Kakumäe tee vahelisel maa-alal, Tiskre oja lähedal

tel 056 43 711 Anti Roosinupp, Kivinuka@hot.ee, www.kivinuka.ee

äripinnad

Anda üürile bürooruumid Mere pst 6

- Liviko kaupluse maja, II k, üldp 116,4 m², võimalik ka osaliselt 32,5 m²
- tasuta parkimiskoht hoovis
- hinnale lisanduvad komm maksed + 18%

tel 667 4232, 051 49 970

Anda üürile kontoriruumid Masina 11

- II k tervikuna, 254 m² või osade kaup: 28 m², 38,3 m², 21,8 m², 20,8 m², 18 m², büroohoone rekonstrueeritud 1997, mehitatud valve, ruumides konditsioneerid, heal tasemel viimistlus ja sisekujundus, head parkimisvõimalused
- hinnale lisandub tasu teenuste eest + 18%

tel 667 4232, 051 49 970

Anda üürile kontoriruumid Masina 11

- II k, üldpind 100 m², kaasaegsel tasemel viimistlus, head parkimisvõimalused
- hinnale lisandub tasu teenuste eest + 18%

tel 667 4232, 051 49 970

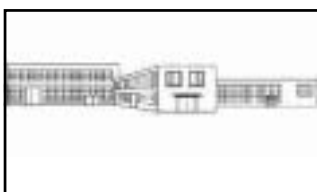
Müüa büroo-kaubandushoone Tartus, Teguri tn 45c

- perspektiivikas ärirajoon
- 3korruselise, 826 m², kinnistu 1036 m²

tel 055 33 589, jyri@n-vorm.ee

Anda üürile äripinnad Vana-Narva mnt 20

- kaupluseks, tootmis- või büroopinnaks, keldrikorrusel kuivad ruumid, sobivad arhiiviks
- üldp 9000 m², krunt 7000 m², hind 29 kr/m² + komm-maksud
- hea parkimisvõimalus, ööpäevane Falcki valve, 200 tel-liini
- Müügihind kokkuleppel. Laenuvõimalus. VVO Kinnisvara tel 670 3699, 050 76 557

Anda üürile Vilde tee 150

- bürooruumid 34,7 m² ja 35,4 m², hind 83 kr/m²
- tootmisruumid II k 470 m², hind 41 kr/m²
- kaarhall 460 m², hind 31 kr/m²
- telefoniliinid, Falcki valve, parkla
- hindadele lisanduvad komm-tasud

VVOK innisvara tel 670 3699, 050 76 557 info@vvo.ee, www.vvo.ee

Anda üürile kaubandus-teeninduspinnad

- viimistlusjärgus, erinevates suurustes (76–420 m²) elava liiklusega tänava ääres
- suured vitriinaknad, parkimine maja ees, kõigile pindadele eraldi sissepääs

Ober-Hausi KV tel 665 9700, 056 485 845 Maido Kalviste

Anda rendile büroopind Tondi Selveri hoones

- üldp 283 m² + 120 m² (tasuta), 2/2, uus hoone, kaasaegsed komm-d, odav gaasikeskküte, väga head parkimistingimused, üürile lisanduvad mõdetavad komm-teenused ja 18%
- ruumi muutmise võimalus

Ober-Haus Kinnisvara tel 665 9700, 056 51 755 Ivo Martin, ivo.martin@ober-haus.com

Anda rendile kontori-teenindusruumid kesklinnas

- üldp 100 m², I k, remonditud, kaasaegne, WC, dušš, suur teenindussaal, laadimisestakaad, vaba parkimine hoovis ja maja ees
- rendile lisanduvad 18% ja komm-kulud (soojus rendi sees!)

Ober-Hausi Kinnisvara tel 665 9700, 056 51 755 Ivo Martin, ivo.martin@ober-haus.com

Anda üürile büroopind Toompuiestee 33a

- 342 m², V k, 10 tasuta parkimiskohta kinnises parklas
- lift, jahutussüsteem, gaasiküte
- suurepärase vaade Toompeale

City 24, ID 97477, tel 051 34 467, 650 2232, www.estconde.ee

Müüa büroohoonega hoonestatud kinnistu kesklinnas

- hoone üp ca 600 m², kinnistu 1091 m²
- hoone renoveeritud 1999. a
- olemas eskiisiprojekt ca 1000 m² juurdeehituse (korteri) ehituseks parkimisplatsi kohale

Kinnisvaraekspert tel 630 9440, 050 28 972 Ennu Susi, ennu.susi@kve.ee, www.kve.ee

Anda üürile tootlustuspind

- hea asukoht, 166 m², mööbel ja muu sisustus võib sisse jääda (üürihinna sees)

Ober-Hausi KV tel 665 9700, 056 485 845 Maido Kalviste

Anda rendile kaubanduspind Mustamäel Vilde tee 75

- Kännu Kuke kompleksis, üp 330 m², eraldi sissekäik, parkimiskohad, signaalsatsioon, WC
- sobib kaupluseks, teeninduskojaks vms
- renditingimused kokkuleppel

tel 665 1054, 056 603 656, 056 603 083

Anda rendile:

- kontorid al 12,5–73 m²
- laod al 100–400 m²
- või müüa lao- ja tootmispinnad kuni 3000 m²
- elamispinnad
- krundid 1200 – 7000 m²
- pooleliolevad ehitused 1500 m²

Hiteh Kinnisvara OÜ Pärnasalu 38, Saue tel 679 0885, 050 15 375

Müüa või anda rendile kaupluse- ja bürooruumid Veerenni tn

- II k, 770 m² ja III k 220 m²
- olemas kõik tänapäevased side- ja kommunikatsioonivahendid, autonoomne keskküte, tasuta parkimine, hoone valmib veebr 2003

Pindi Kinnisvara tel 610 3900, 050 67 774 Ivar Sinilaid

tootmis
hooned**Anda üürile tootmispinnad Põhja-Tallinnas**

- üp 280 m², 380 m² ja 700 m²
- I k, ruumid ja territoorium valvaga
- bürooruumide võimalus

Kapitali Grupp tel 660 4644, 050 26 336 Einar Helmik, einar@kapitaligrupp.ee

Müüa kaasaegne laokompleks Sauel

- üp 2080 m², reguleeritavad tuulepüüdjatega laadimisillad, kinnistu 7393 m² asfalteeritud platsiga
- kontori- ja olmeruumid

Ober-Hausi Kinnisvara tel 665 9700, 056 51 755 Ivo Martin ivo.martin@ober-haus.com

Anda rendile lao- ja tootmispinnad Luha 34

- erinevad suurused al 48–1000 m²
- hinnad al 40–80 kr/m²

Majaekspert Kinnisvara tel 644 6061, 051 45 777 Jaak Hoffart, www.majaekspert.ee

Anda üürile kaasaegne lao- ja tootmispind Peterburi tee ääres

- üp ca 2800 m², gaasiküte, ventilatsioon, turva- ja sidesüsteemid, olme- ja kontoriruumid

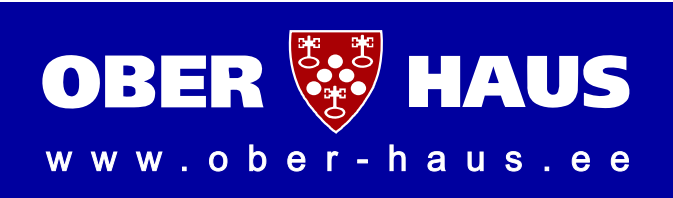
Kinnisvaraekspert tel 630 9440, 050 28 972 Ennu Susi, ennu.susi@kve.ee, www.kve.ee

Anda üürile lao- ja tootmispinnad Viimsis

- soojustatud, üp ca 3300 m²
- vabaneb 01.08.03

Kinnisvaraekspert, tel 630 9440, 050 28 972 Ennu Susi, ennu.susi@kve.ee

reklaamitoimetaja Margit Raias tel 667 0162, e-post reklaam@aripaev.ee; reklaamimüügi projektijuht Ander Sibrik tel 667 0110, e-post ander.sibrik@aripaev.ee

ELAMISPINNAD			
Korterid			
Müüa			
• korterid Ilmarise kvartalis	2- ja 3toal, uued, kesklinnas, mere ääres, hea asukohaga, turvaline, haljastatud, välja arendatud kompleks		Pro Kapital Grupp AS tel 614 4920, 050 71 921
• korterid Raekoja platsil	1-3toal 35–120 m², eksklusiivne, täielikult renov. maja, parim asukoht, suurepärased vaated vanalinnale		Pro Kapital Grupp AS tel 614 4920, 050 71 921
• korterid vanalinnas Rüütli tn 13	2- ja 3toal 65–110 m², täielikult renoveeritud maja, heas asukohas		Pro Kapital Grupp AS tel 614 4920, 050 71 921
• korter Koidu tn	3/3, 53 m², renoveeritud, kivimaja, trepikoda lukus, valge, Gustavsbergi sanitehnika	729 000 kr	tel 056 658 054, www.city24.ee, ID: 100544 omanikult
Majad			
• paarismajaboksid Jüri keskuses	üp 180 m², avar planeering, 5 tuba, avar vannituba, katlaruum, ts vesi, kanal, el 25 A, privaatsed krundid		tel 055 662 982
	1100 m², bokside eluruumid on täielikult eraldatud, ühise seina taga on vaid tehno ruumid, võim osta viimistletult		
KINNISTUD			
Müüa			
• ärikrundid Jüri tehno parkis	detailplaneering kinnitatud, kõik kommunikatsioonid, ka gaas; küsi ka teisi ärimaa pakumisi Tallinnas ja Harjumaal		Uus Maa tel 627 2600, 050 15 869 Laur Kivistik, 051 31 001 Aivo Hallist, aivo.hallist@uusmaa.ee
• kinnistud Kärberi tn	Kärberi 20 ärimaa 14 884 m², Kärberi 20a ärimaa 4282 m², detailplaneering kehtestatud 20.09.01	200 kr/m²	tel 665 1031, 056 503 083
• kinnistu Pirita-Kosel	3,16 ha, sobib elamute ehituseks	5 850 000 kr	AS Reinhard Kinnisvara tel 660 4369, 050 16 369 Aivar, aivar@reinhard.ee, www.reinhard.ee
• kinnistu Õismäel Järveotsa teel	1,8 ha, äri-tootmismaa, detailplaneering valmimisel, võimalus osta ka osa kinnistust (6098 m²)	300 kr/m²	AS Reinhard Kinnisvara tel 660 4369, 050 16 369 Aivar, aivar@reinhard.ee, www.reinhard.ee
• ärikinnistu Virbi 10	pindala 5277 m², hoonestamata, kinnistu paikneb Laagna tee ääres Saarepiiga tee jalakäijate silla naabruses, piiratud Laagna tee, Saarepiiga tee ja Virbi tänavaga	220 kr/m²	tel 052 36 302
ÄRIPINNAD			
Bürood			
Anda üürile			
• äripinnad Kristiines Mustamäe tee 29	uues korterelamus, I k; 165,1 m² 13 000 kr/m²; 77,4 m² 13 500 kr/m²; 79,4 m² 13 500 kr/m²; 105,1 m² 13 000 kr/m²; 131,4 m² 14 500 kr/m²; 146 m² 14 000 kr/m²; 73,7 m² 15 000 kr/m²; 73,7 m² 15 000 kr/m²; 161,6 m² 14 000 kr/m²; 132,3 m² 14 500 kr/m²		Simus Kinnisvara tel 645 5266, 051 19 745 Merilin Lind www.simus.ee
• büroopinnad	Tallinna kesklinnas 18, 25, 35, 40, 41, 44, 113, 150, 170, 200, 240, 435 m², Mustamäel 18, 35, 43, 73, 100, 210, 300 m², Järvel 25, 30, 70, 100, 220, 300, 400, 595 m², Lasnamäel 18, 20, 35, 70, 130–510 m² jm		Ober-Hausi Kinnisvara tel 665 9700, 056 51 755 Ivo Martin, ivo.martin@ober-haus.com
• büroopinnad Susi büroo- ja kaubanduskeskuses Peterburi tee 46	erineva suurusega, head parkimistingimused, hea digitaalside, interneti püsiühendus, valvataav autoparkla, valvatavad ruumid, turvaline keskkond, mitmekesised toitlustustingimused	soodsalt	tel 630 3668, 050 20 705
• büroo- ja äripinnad kõikjal Tallinnas	erineva suuruse ja otstarbega, ootame uusi pakumisi omanikelt; helista ja küsi lisa!		Kaanon Kinnisvara tel 665 9585, 055 687 555 Riina Piirsalu, riina@kaanon.ee, www.kaanon.ee
• bürooruumid Šveitsi majas Roosikrantsi 11	12–220 m²	al 200 kr/m²	Uus Maa tel 627 2600, 050 15 869 Laur Kivistik laur.kivistik@uusmaa.ee
• äripinnad Tallinna kesklinnas	sobivad bürooks, salongiks, kaubanduseks, I k, hea parkimine, vitriinaknad, heas korras	al 160 kr/m²	FKSM tel 665 2174 Martin Sillandi
• büroopind Tartu mnt 16	104 m², uus 11korruseline büroo- ja elumaja, avar ja valgusküllane ruum V k, parkimine Tartu mnt läbimurde all avatud 280kohalises parklas	185 kr/m²	Uus Maa tel 627 2600, 051 61 979 Katja Kesselman, katja.kesselman@uusmaa.ee
• bürooruumid Rocca al Mares mere ääres	uued, II k, ruumi siseplaneering vastavalt kliendi soovile	160 kr/m²	Simus Kinnisvara tel 645 5266, 050 47 798 Taavi Paide www.simus.ee
• bürooruumid Narva mnt 31	väga heas korras, mugavad parkimistingimused töötajatele ja klientidele	150 kr/m²	OÜ Commodore tel 668 8431 Aare Kööp
• büroopind Tartu kesklinnas	60 m², äsja renoveeritud		tel 052 90 642
• Concordia Ülikooli endised ruumid	ca 4500 m², remonditud, võimalus rentida eraldi osadena	kokkuleppel	BREM Kinnisvara tel 625 8750, 050 96 536 Ivar Vilmer ivar.vilmer@brem.ee, www.brem.ee
Müüa			
• äripinnad Kristiines Mustamäe tee 29	uues korterelamus, I k; 165,1 m² 13 000 kr/m²; 77,4 m² 13 500 kr/m²; 79,4 m² 13 500 kr/m²; 105,1 m² 13 000 kr/m²; 131,4 m² 14 500 kr/m²; 146 m² 14 000 kr/m²; 73,7 m² 15 000 kr/m²; 73,7 m² 15 000 kr/m²; 161,6 m² 14 000 kr/m²; 132,3 m² 14 500 kr/m²		Simus Kinnisvara tel 645 5266, 051 19 745 Merilin Lind www.simus.ee
• uued bürooruumid Rocca al Mares mere ääres	II k, 120 –243 m², ruumi siseplaneering vastavalt kliendi soovile	13 200–13 500 kr/m²	Simus Kinnisvara tel 645 5266, 050 47 798 Taavi Paide www.simus.ee
Kauplused, restoranid, baarid, puhkekompleksid, spordihallid jm			
Anda üürile			
• kaubanduspind Tartu mnt alguses 77 m², I k, vitriinaknad, parkimine maja ees		250 kr/m² + komm-tasud + 18%	Ober-Hausi Kinnisvara tel 665 9700, 056 485 845 Maido Kalviste
• kaubandus-teeninduspind vanalinnas	akendega Viru tänavale, 100 m², II k	150 kr/m² + komm-tasud + 18%	Ober-Hausi Kinnisvara tel 665 9700, 056 485 845 Maido Kalviste
• kaubandus-teeninduspind Ahtri 10a	390 m², I k, suured vitriinaknad, sissepääs Ahtri tänavalt	kokkuleppel	tel 050 20 111
• kaubandus-teeninduspinnad Õismäel	70 ja 120 m², suured vaateaknad, tänavääärne I k, parkimine maja ees, vajadusel ka laoruumid	kokkuleppel	tel 662 0095, 058 046 481 Anne Müür
• töötav restoran Väike-Karja 1	üp 260 m², remonditud, 2 korrust, euronõuetele vastav	327 kr/m² + komm-tasud + 18%	BREM Kinnisvara tel 625 8750, 050 96 536 Ivar Vilmer ivar.vilmer@brem.ee, www.brem.ee
• Lohusalu konverentsikeskus	üp ca 5000 m², numbritoed, saunad, söökla, baar, konverentsisaal jne, vajab remonti kogu territoorium ca 16 ha. Territooriumil spordihall, spordiplats, suvemajad, oma puurkaev ja kanalisatsioon. Looduslikult kaunis kohas mere ääres, Lohusalu sadama naabruses	kokkuleppel	BREM Kinnisvara tel 625 8750, 052 66 722 Indrek Rospel indrek.rospel@brem.ee, www.brem.ee
• kauplusepinnad Lasnamäe Idakeskuses	43 m², 53 m², II k, renoveeritud, vitriinaknad		tel 633 4737, 051 37 678
Müüa			
• restoran Pärnus	renoveeritud, euronõuetele vastav, tervisekaitse tunnustatud, 270 m², pikaajaline leping, madal rent		tel 055 931 130
Lao- ja tootmispinnad			
Anda rendile			
• lao- ja tootmispinnad	uue põlvkonna lao- ja tootmispinnad Tánassilma tehno parkis Pärnu mnt 430–5000 m², Tartu mnt Möigus, Peterburi teel, valmivad sügisel	70–90 kr/m² + kõrvalkulud + 18%	Uus Maa tel 627 2600, 051 31 001 Aivo Hallist aivo.hallist@uusmaa.ee
• lao- ja tootmispinnad Tallinnas ja Harjumaal	valik seinast seina, ost, müük, üür ja konsultatsioonid		Uus Maa tel 627 2600, 051 31 001 Aivo Hallist aivo.hallist@uusmaa.ee
• tootmis- ja laopinnad	Lasnamäel 15, 30, 98, 100, 172, 314, 410, 426, 540, 581, 714, 1100–4600 m², Mustamäel 270, 300, 1100, 1500, 2700 m² jm		Ober-Hausi Kinnisvara tel 665 9700, 056 51 755 Ivo Martin, ivo.martin@ober-haus.com

autovision

KES TEEB KÄIVET?

Koolitusprogramm firma klienditeenidajatele ja müüjatele!

Info ja registreerimine:
autovision@hot.ee
Tel 053 411647, 671 4140

ärikoolitus

toimetaja Enn Tosso tel 667 0280, e-post enn.tosso@aripaev.ee

VAIN SMD
Sales & Management Development

SMD =
Sales &
Management
Development

www.vainsmd.ee

JUHTIMINE ■ Riskide maandamine

Ettevõtte ohjamine tähendab sisuliselt riskide juhtimist

Riskide juhtimine ei tohiks olla kaitsemeetmete tarvitusele võtmine, vaid pigem strateegiline juhtimine ja uute võimaluste avastamine.

Aivar Kangust
Aivar Kangusti
Audiitorbüroo

Riskide juhtimine peaks saama oluliseks osaks ettevõtte juhtimisel. Ometi mõeldakse riskide juhtimisest rääkides selle all tihti vaid ettevõtte kindlustamist suuremate õnnetuste vastu.

Samuti peavad juhid riskide juhtimist finantsdirektori või mõne teise asetäitja ülesandeks. Siiski võib ettevõtte juhtimise ja riskide juhtimise vahele panna võrdusmärgi – riskide juhtimine on kõikide ettevõtet ohustavate riskide tuvastamine, nendest arusaamine, riskide hindamine ja nende maandamine, olgu siis tegemist võimalike õnnetuste, äri- või finantsriskidega.

Konkurentsivõime ja tegevuse jätkuvuse säilitamiseks on oluline kogu ettevõtet hõlmav ühtne riskide hindamine.

Võimalikke riske tähelepanuta jättes võib ettevõtte edukalt tegutseda, kuid tänapäeva kiiresti muutuv maailmas võib see viia lõpuks probleemideni. Näiteks võivad olla toimunud olulised muutused turul, mida ettevõtte juhid nägid ette liiga hilja, või on ettevõtte töötaja pannud toime pettuse (vargus, konfidentsiaalse info avaldamine, altkäemaksu võtmine vms), mis viib ettevõtte maine languseni, või on jäänud hindamata finantsriskid, mistõttu on võetud endale liiga suur laenukoorem.

Need on ainult mõned näited sellest, milleni riskide juhtimata jätmine võib viia. Seega on oma konkurentsivõime ja tegevuse jätkuvuse säilitamiseks oluline kogu ettevõtet hõlmav ühtne riskide hindamine ja juhtimine.

Kuidas riske efektiivselt juhtida

RISKIDE MÄÄRATLEMINE

Efektiivseks riskide juhtimiseks tuleb riske teada. Riskide määramiseks võib kasutada erinevaid viise – erinevate stsenaariumide analüüs, ajurünnak, enesehinnangud ja kogu ettevõtte hindamine –, et olla kindel, et kõik riskid on hõlmatud. Põhiküsimus on, et seda tehtaks kogu ettevõtet haarates, mitte iga osakonda või isikut eraldi. Tuleks endalt küsida: mis võib juhtuda? Mismoodi see võib juhtuda?

Allikas: Aivar Kangust

RISKIDE ANALÜÜSIMINE JA HINDAMINE

Kui võimalikud riskid on määratletud, tuleb hinnata nende esinemise tõenäosust ja mõju ettevõttele, samuti kavandada võimalikke abinõusid nende maandamiseks.

RISKIDE MAANDAMINE

Riskide maandamiseks on palju erinevaid võimalusi. Väga hea on, kui ettevõttes suudetakse luua olukord, kus riskide maandamine on kõikide töötajate töö. See nõuab suhtumise muutumist riskidesse ning eeldab, et töötajatel on võimed, võimalused ja vastutus riskide juhtimises. Isegi ettevõtetes, kus on siseaudiitor või siseauditi osakond, ei ole õige loota ainult nende peale.

Näiteid, kuidas riske maandada

Pettuste ärahoidmiseks tuleb üle vaadata ettevõtte olemasolevad kontrolliprotseduurid ja neid muuta. Pettuseni viib töötaja:

- 1) võimalus – sisemine kontroll ei ole piisav, töötaja saab aru, et vahelejätmise risk on väike;
- 2) ootamatu tungiv vajadus – näiteks töötaja on sattunud makseraskustesse;
- 3) tunne, et sinuga ei ole ausalt käitunud – näiteks soovis töötaja palgatõusu, pidades seda põhjendatuks, sest töökoormus on kahekordistunud, aga seda ei rahuldanud.

Ettevõttel on võimalus muuta põhiliselt esimest punkti – võimalust. Abi saab ka välisaudiitoritelt ja seda ei peagi käsitlema kui auditivälist lisatööd, vaid võib paluda audiitorit anda hinnang sisemistele kontrolliprotseduuridele tavapärase auditi käigus.

■ **Infotehnoloogia (IT)** kasutamise riskidest on järjest olulisem pöörata piisavalt tähelepanu IT turvalisusele. Informatsioon muutub maailmas järjest olulisemaks ja see toob ettevõttele suurt kahju, kui ettevõtte jaoks kriitilise tähtsusega info jõuab valedesse kättesse, näiteks konkurentideni. Lisaks ettevõtte enda info kaitsmisele peab kaitsma ka ettevõtte käes olevat klientide infot.

■ **Muude riskide** osas tuleb üritada maandada ka ümbritsevast keskkonnast tulenevaid riske – konkurents, muutuvad turud jms. Seda on kõige raskem teha, kuna see ei ole ettevõtte poolt kontrollitav, aga riske tuvastades ja varakult hinnates ei tule need ootamatult, ettevõtte on jätkusuutlikum ning konkurentsivõimelisem.

Allikas: Aivar Kangust

An MBA from TOP OF THE WORLD

The Henley Master of Business Administration is a truly international academic degree known all around the world. It provides the students with excellent knowledge and skills for any corporate management position.

The study method, a combination of distance learning and contact seminars, enables participation alongside full-time employment and regardless of place of living. Accredited by

AMBA

EQUIS

AACSB

Also MBA in Project Management.

Welcome to Henley MBA info on 16th June 2003 at 15.00 p.m. at Reval Hotel Olümpia Conference Center, address Liivalaia 33, Tallinn. Speaker International Operations Manager Pat Hougham, Henley Management College. Please sign in to Marketingi Instituut/Tiina-Maria Vint by e-mail tiina.vint@mi.ee or tel. 668 4770 on 11th June at the latest.

INTERNATIONAL MANAGEMENT EDUCATION (IME)

www.imeedu.fi

EUROÜLIKOOOL

www.eurouniv.ee

Ootame uusi tudengeid bakalaureuse- ja magistriõppesse:

RAHVUSVAHELISED SUHTED, ÄRIJUHTIMINE, KESKKONNAKAITSE, REGIONAALPOLIITIKA JA HALDUSJUHTIMINE, TÖLKIMINE, DISAIN (moekunst ja sisekujunduskunst). Üheksa akrediteeritud õppekava.

Õppevormid: täiskoormusega ja osakoormusega õpe.

Õppeaeg: bakalaureuseõppes 3-4, magistriõppes 1-2 aastat.

Õppemaks: 24 000 kuni 29 000 krooni aastas.

Vastuvõtutingimused: võõrkeeletest (tõlkidele), kirjand valitud eriala teemal (emakeeles), vestlus vastuvõtukomisjonis.

Nõutavad dokumendid: avaldus (täidetakse kohapeal), keskkaridust tõendav dokument ja selle koopia, pass ja selle koopia, 3 pilti (3x4). Registreerimistasu 500 kr.

Täiendav info: Mustamäe tee 4, Tallinn

Tel: 611 5801, 058 058 249, e-post euro@eurouniv.ee

JUHTIMINE ■ Auhind ettevõttele

Auhinnakonkursid lisavad turuväärtust

Iga avalik tunnustus auhinna näol omab kahtlemata turundusväärtust, kuid ei pruugi tuua kaasa ettevõttele vajalikku arengut ja uut kvaliteeti.

Külli Lukk

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Uuve Sauga

Christiansen Consulting OÜ

Siinkohal on toodud väike ülevaade Euroopa ja Eesti auhinnakonkurssidest.

Pikaajalise edu loomiseks on tarvis lisaks tunnustusele üha tõhusamaid vahendeid organisatsiooni konkurentsivõime suurendamiseks. Seda on kasulik silmas pidada, otsustades ühel või teisel auhinnakonkursil osalemise kasuks.

■ Euroopa Kvaliteediauhinda (European Quality Award) annab välja Euroopa kvaliteedijuhtimise sihtasutus (EFQM). Konkursi eesmärgiks on tõsta Euroopa ettevõtete juhtimise efektiivsust tervikliku kvaliteedijuhtimise (TQM) põhimõtete rakendamise kaudu. Konkursil hinnatakse ettevõtete juhtimist ja selle tulemusi.

Kvaliteediauhinna saab vaid üks tipptasemel organisatsioon, kuid konkursil osalemise protsess loob igale osalejale hea võimaluse analüüsiks ja õppimiseks ning annab olulist informatsiooni organisatsiooni pikaajalise edu saavutamiseks.

■ Rahvusvahelist Euroopa Kvaliteediauhinda (International Europe Award for Quality) annab välja Editorial Office, äri- ja kaubandusalasele

Erinevate auhinnakonkursside võrdlus				
Auhind	Korraldaja	Hindamiskriteeriumid	Väärtus ettevõttele	Osalemistasu
EUROOPA KVALITEEDIAUHIND <i>www.efqm.org</i>	EFQM, sihtasutus Brüsselis	EFQMi täiuslikkusemudel	Organisatsiooni arendus, turundusväärtus, võrdlusvõimalus	47 000–215 000 krooni
EESTI KVALITEEDIAUHIND <i>www.ejk.info</i>	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Eesti Juhtimiskvaliteedi Keskus, Eesti Kvaliteediuhing	EFQMi täiuslikkusemudel, kohandatud kriteeriumid	Organisatsiooni arendus, turundusväärtus, võrdlusvõimalus	pole
RAHVUSVAHELINE EUROOPA KVALITEEDIAUHIND <i>www.tradeleadersclub.com</i>	Editorial Office, eraettevõtte Madridis	Pole avalikustatud	Turundusväärtus, kommertsüritus	52 000 krooni
ETTEVÕTLUSAUHIND <i>www.eas.ee</i>	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Töoandjate Keskliit	Valdkondadele vastavad olulised iseloomulikud kriteeriumid	Turundusväärtus, võrdlusvõimalus	pole

ajakirjandusele spetsialiseerunud kirjastusgrupp Madridis.

Ürituse eesmärgiks on rahvusvaheliste äri- ja kaubanduskontaktide edendamine. Auhinna omamine on eelkõige turundusargumendiks. Autasustamistseremoonia on seotud osalejate toodete ja teenuste tutvustamisega ning auhinnasaajate andmed avaldatakse Editorial Office'i väljaannetes.

■ Eesti Kvaliteediauhinda (EKA) annab välja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse juures tegutsev Eesti Juhtimiskvaliteedi Keskus koostöös Eesti Kvaliteediuhingu ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga. Eesti Kvaliteediauhinna eesmärgiks on Eesti ettevõtete arendamine, tutvustades tervikliku kvaliteedijuhtimise põhimõteteid ja toetades ettevõteteid nende juurutamisel.

Lõppeesmärgiks on Eesti ettevõtluse konkurentsivõime tugevdamine.

EKA hindamiskriteeriumid ja korraldus sarnanevad Euroopa Kvaliteediauhinna (European Quality Award) omadele. Hindamise aluseks on EFQMi mudel, kuid kriteeriumide süsteemi on lihtsustatud vastavalt Eesti ettevõtete arengutasemele ja suurusele.

Eesti Kvaliteediauhinna konkursil on kolm osaluskatteooriat: suured, keskmised ja väikeettevõtted. Osaleda võivad nii era- kui ka avaliku sektori organisatsioonid.

Eesti Kvaliteediauhinna protsessis osalemine annab ettevõtetele käsutusse efektiivse arendusmetoodika – enesehindamise, mille abil luua põhi pikaajalisele edule. Üha suurema arvu Eesti ettevõtete osalemi-

sel on võimalik hindamistulemustest koostada võrdlev andmebaas. Ettevõtte juht saab kõrvutada oma ettevõtet teistega parimate, keskmiste ja madalaimate näitajate skaalal.

■ Ettevõtlusauhinda on välja antud alates aastast 2001 Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) poolt. Hetkel ongi algamas konkurss Ettevõtlusauhind 2003, mida seekord korraldab EAS koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Töoandjate Keskliidu ja Eesti Päevalehega.

Konkursi eesmärgiks on riigipoolse tunnustuse jagamine Eesti edukatele ettevõtetele ning riigi poolt finantseeritava toetuste tutvustamine.

Kandideerida saavad eraettevõtted, kellel puuduvad maksumõlgnedused ning kes on majandusnäitajate alusel edukad.

Äripäeva Raamatuklubi

veerg

Pärnu mnt 105,
19094 Tallinn
Tel 667 0108
Faks 667 0200
klubi@aripaev.ee
www.aripaev.ee/
raamatuklubi

Suurte isiksuste juhtimise raamat

Juunikuu klubiraamat „Esimehe võrdsete seas” on raamat üliandekate spetsialistide juhtimisest.

Valgekraelised spetsialistid käituvad sageli nagu vakutselised. Nad on harjunud, et neile võimaldatakse töös peadmurdvate ülesannetega täielik iseseisvus ilma erilise järelevalveta, ja nad on väsimatult nõudlikud nii enda kui teiste suhtes. Nad väldivad aruandlust, kartes, et see kärbib nende loovust.

Neid oma väärtuses sügavalt ja sageli õigusega veendunud inimesi ei ole võimalik liikuma saada sunni ega käsuga, neid on võimalik ainult kaasa tõmmata. „Esimene võrdsete seas” annab juhile ohtralt materjale enesehindamiseks ja praktilisi nippe, mis aitavad provotseerida ja inspireerida alluvaid oma täit potentsiaali avama.

MONIKA PAIS

KOMMENTAAR

URMAS KLAAS
POSTIMEHE PEATOIMETAJA

„Kirjanik Teet Kallas ütles mulle kord, et sinu töö on kohutavalt raske: sa pead olema solistide koori dirigent. Ajalehe toimetus koosneb suurtest isiksustest, nendeta oleks leht isikupäratu. Minu põhiline ülesanne on siin see, kuidas võimendada kõigi positiivseid omadusi, kuidas luua töökeskkond ja korraldus, mis laseks neil võimenduda ja minimeeriks kõike seda, mis meie töö juurde ei sobi. Ma sallin ja lausa tervitan keerulisi isiksusi, kel on alati oma arvamus, kes on mõtteerksad ja kes oponeerivad mulle, sest see kõik on hea alus töö edasiarendamiseks.

Muidugi on teinekord tunne, et palju lihtsam oleks, kui mõni vastu ei vaidleks ja teeks, mis vaja. Kuid kui mõtted on arukad ja sa ise pole osanud asja sellise nurga alt näha, siis näitab see juhi enda suurust, kui ta suudab aktsepteerida teiste ideid. Mida rohkem valikuid, seda parem võib olla lõpptulemus: suurte inimeste energiast tuleb kujundada sünergia.

Väga palju sõltub siin juhi intelligentsusest, kas ta suudab solistid kooris laulma panna.”

Äripäeva Raamatuklubi **LUGEJAMÄNG**

VÕIDA RAAMAT

Homsest alates kaheksa päeva jooksul toimub Äripäeva Raamatuklubi lugejamäng. Iga päev esitame Äripäeva arvamusväljal ühe juhtimisteemalise küsimuse, millele ootame vastuseid hiljemalt kella 12ks samal päeval meiliaadressil lugejamang@aripaev.ee. Vastajate hulgast loosime iga päev välja ÄP Raamatuklubi juunikuu klubiraamatu, Patrick J. McKenna ja David H. Maisteri „Esimene võrdsete seas”, nii et mängu lõpuks 12. juunil peaks meil olema selgunud kaheksa õnnelikku raamatuomanikku. Koos uue küsimusega avaldame alati ka vastuse eelmise päeva küsimusele nii, nagu annab selle raamat „Esimene võrdsete seas”. Õiged vastused võib olla mitu, vaimukamaid saate lugeda meie järgmistest veergudes.

Nende vahel, kes vastavad lugejamängu küsimustele kõigil kaheksal päeval, loosime ühe õnneliku, kes saab kõik ÄP Raamatuklubi klubiraamatud aasta lõpuni tasuta. Mäng on mõeldud nii klubiliikmetele kui kõigile teistele, kel on juhtimisküsimustes oma seisukoht.

Head õnne!

Äripäeva Raamatuklubiga liitumiseks helistage 667 0108 või saatke e-kiri klubi@aripaev.ee, siis saadame liitumistingimused.

NB! Selle kuu klubiraamatust loobumise päev on erandlikult juba 12. juuni!
ÄP RAAMATUKLUBI: juht Erik Samel, toimetaja-projektijuht Monika Pais, kliendihaldurid Hetti Nessler, Jana Mitt, Kristina Pukk ja Liina Pärtel

12. juunil toimub Eesti Ühispana IV korruse konverentsisaalis Tornimäe 2, Tallinn, koolitusseminar

"AVALIKU TEENISTUSE SEADUSE AKTUAALSEID KÜSIMISI"

- Avaliku teenistuse seaduse reguleerimisala
 - erijuhud ja tööseaduste kehtivus avalike teenistujate suhtes
- Ametniku teenistusse võtmine
 - teenistusse võtmine üldkorras ja avaliku konkursi korras, teenistustähtaeg
- Ametnike koolitus
 - avaliku teenistuse koolitussüsteemi põhimõtted
 - õppepuhkusele lubamine ja koolituskulude hüvitamine. Koolitusleping
- Ametniku hindamine
 - perioodilise atesteerimise korraldus
 - iga-aastased vestlused ja atesteerimise tulemused
- Ametniku edutamine
 - teenistusstaazi arvestamine, teenistusuhe pidamine
- Olulisimad planeeritavad muudatused uues avaliku teenistuse seaduses
- Teenistuja õigused ja kohustused – seadus ning praktikas tõusetunud probleemid
 - piirangud avalikule teenistujale, sh osalemine ettevõttes ning töötamine teise töoandja juures
 - piirangud tehingute tegemisel
- Ametniku distsipliinarvastutus ning selle kohaldamise kord
- Ametniku varaline vastutus
 - kahju hüvitamine ja hüvitamise kord
- Ametniku teenistussuhte peatamine ja lõppemine
 - teenistusest vabastamise alused ja praktilised probleemid, hüvitiste määramine
 - usalduse kaotus avalikus teenistuses

NB! Näiteid ja kommentaare kohtupraktikast!

Lektorid: V. Rannasoo, T. Kruusmaa
Hind: 1100.- (hinnasoodustused)

Preisemann K. oü
ÕIGUS- JA ÄRIKOOLITUS

Info ja registreerimine
tel 646 0002, 631 1918 või
preisemann@online.ee
www.preisemann.ee

Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon

FOORUM

Töötervishoiu areng Eestis ja Euroopa Liidus

11. juuni 2003.a, kell 11.00–18.00
Emajõe Ärikeskus (Soola 8, Tartu)

- Töötervishoiu probleemid ja kitsaskohad
- Kohtupraktika tervisekahjustuste hüvitamisel
- EL praktika töoandja vastutuskindlustuse vallas
- Kas TÖKS on vajalik? Kuidas see kaitseb ettevõtjat?
- Töötervishoiu hea tava – kasulikud mudelid ja hea praktika nii Eestis kui ka Euroopa Liidus

Registreerumine tel (07) 428 000 või (0) 6 410 920
tartu@evea.ee

Osavõtutasu kuni 10. juunini 500 kr osaleja kohta
EVEA liikmetele 300 kr osaleja kohta

www.evea.ee

Larssen
CORPORATE SERVICES

Firmade loomine

Offshore, Eesti ja SRÜ firmade loomine, juhtimine ja likvideerimine, valmisfirmad, litsentsid, raamatupidamisteenused, ärikonsultatsioonid, graafiline firmastiil

Narva mnt. 13 Tallinn
Tel.: 614 3090, faks: 614 3093, e-mail: info@larssen.ee

UUS RAAMAT ■ TTÜ õppejõud soovitab

Tasakaalus tulemuskaart viib strateegialt tegudele

Marko Rillo

TTÜ õppejõud

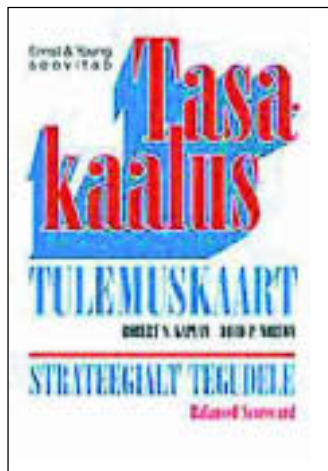
Ilmselt pole Eestis enam ühtegi tippjuhti, kes poleks tasakaalus tulemuskaardist mitte midagi kuulnud.

Eesti Loto juht Monika Salu võitis selle abil 2001. aasta juhtimiskonkursi "Õige Otsus". Tartu Õlletehase juhataja Tarmo Noop on esinenud mitmel seminaridel, tutvustades, kuidas tulemuskaart aitas neil turuosa võita.

Kes veel päris kursis pole, sellele teadmiseks: tasakaalus tulemuskaart on juhtimismetod, mille abil sõnastatakse strateegia, tõlgitakse see iga töötaja jaoks arusaadavateks tegevusteks ja hakatakse nende tulemusi püsivalt mõõdiku abil jälgima.

Vastilmunud raamat annab ülevaate põhjustest, mis puhkudel võiks ettevõttes tasakaalus tulemuskaarti vaja minna, ja selgitab samm-sammult, mil viisil seda erinevatel juhtudel ellu viia.

Teos on heaks teejuhiks – algusest kuni lõpuni on see täis pikitud raamat! Teos sisaldab kümneid erinevaid praktilisi näiteid juhtide ees seisvatest probleemidest ja nende lahendamisest. Neid lugedes peaks üpris ruttu mõistma, kas tekib ahhaa-efekt: tulemus-

- Raamatu info: Robert S. Kaplan, David P. Norton: Tasakaalus tulemuskaart. Strateegialt tegudele
- Kirjastus: Pegasus, Tallinn 2003
- Lehekülgi: 340 lk
- Tõlkija: Kaja Kährik
- Saadaval: <http://www.pegasus.ee/>
- Hind: 270 krooni

kaart on just meie jaoks õige lahendus! Isegi kui mitte, pole raamatu läbitöötamine mahaviisat aeg, sest oma aastatepikkusest kogemusest on autorid lisanud väga suurt hulga häid nõuandeid probleemide süsteemseks lahendamiseks.

Harvardi ülikoolis valiti tasakaalus tulemuskaart eelmise sajandi kümne põhjapanevama leiutise hulka juhtimise vallas.

JUHTIMINE ■ Tasakaalus tulemuskaart

Eesti ettevõtjad peavad strateegilisi eesmärke pelgalt formaalsuseks

Audentes Mainor Ülikooli üliõpilase uuring näitab, et Eesti ettevõtted püstitavad strateegilisi eesmärke, kuid tihti on need siiski vaid formaalsuseks või on lähene-mine liiga kitsas.

Enn Tosso

enn.tosso@aripaev.ee

Audentes Mainor Ülikooli tudeng Evelin Veider analüüsis oma bakalaureusetöös strateegiliste majandustulemuste teoreetilisi aluseid ja mudeleid ning nende kasutamist Eesti ettevõtetes ning tegi selle tulemusena järeldused ja ettepanekud.

Tema uuringust selgus, et kõik juhid püstitavad strateegilisi eesmärke. Ent osa neist ei seo neid kindlate majandustulemustega, kasutavad mõõtmistulemusteks vaid 1–3 näitajat, mida on tänapäevases muutuv majanduskeskkonnas liiga vähe.

Uuringu järgi olid peamiseks kasutatud näitajateks kasum ja käive, mis on minevikulised näitajad ja mille põhjal pole kuigi tulemusrikas prognoosida tulevikku.

Uuring näitas, et välisosalusega ettevõtetes suhtutakse strateegilisse juhtimisse suurema tähelepanuga. Neljast ettevõttest kolmes kasutatakse lisaks püstitatud eesmärkide sidumisele mõõtmismudelit, milleks oli tasakaalus tulemuskaart.

Soovitused strateegiliste eesmärkide rakendamiseks:

- ettevõtte, milles on püstitatud vaid strateegilised eesmärgid, peaksid need siduma vastavate majandusnäitajatega;
- ettevõtte, mis on juba kasutusele võtnud strateegilised eesmärgid koos 1–3 näitajaga, peaksid suurendama oma näitajate baasi ning kasutusele võtma mõõtmismudeli;
- ettevõtte, mis juba kasutavad mõõtmismudelit, peaksid suuremat tähelepanu pöörama väärtusketi erinevate lülide tugevdamisele;
- klientide tundmine on tänapäeva juhtimises väga suure tähtsusega. Sealt saab alguse tootearendus ja edasi juba finantstulemuste kujunemine, rohkem tähelepanu tuleks pöörata kliendiuringutele.

Allikas: Evelin Veider

Tasakaalus tulemuskaart on maailmas levinuim mõõtmismudel

Strateegiliste majandustulemuste mõõtmise kasutamine ja populaarsus on kasvanud viimase kahekümne aasta jooksul. Ettevõtted hakkavad mõõtmismudeleid kasutama, et tõhustada kontrollisüsteemi, mida traditsioonilised arvestussüsteemid ei võimalda.

Majandustulemuste mõõtmis- ja kontrollisüsteemist tulenevat informatsiooni on võimalik tõlgendada juhul, kui

saadakse aru ettevõtte tegevuse olemusest.

Maailmas levinuim strateegiliste majandustulemuste mõõtmismudel on tasakaalus tulemuskaart. Tulemuskaardi kontseptsiooni teeb enim juurutatavaks see, et lähtutakse strateegiast. Tasakaalus tulemuskaart peaks igale ettevõtte astmele edastama tema osa visioonis ja ettevõtte strateegias eesmärkide ja näitajatenä, mis on jagatud nelja perspektiivi: kliendid, finantsid, protsess ja areng.

Evelin Veider

Don't make a fool of yourself!

However good and experienced any translator and/or interpreter may be, he/she will inevitably make mistakes in the target language. Such mistakes can be extremely funny to native speakers and other language users of near-native fluency, e.g. many Swedes using English.

Don't be a clown – if it's important, make sure you've got it right – get it checked by an experienced native-speaking English linguist (dual UK/US citizen, standard British usage) at **Three Lions' Linguistics**!

- ✓ Estonian (OU) company – affordable (local) rates
- ✓ educational discount: up to 30% for undergraduates
- ✓ special rates in the 2nd ½ of June, July and August
- ✓ negotiable rates for large jobs and regular work

tel&fax/mobile&SMS (033/052) 71071 www.lingvistika.ee

EMI EWT
IDA-LÄÄNE KOOLITUSE AS

JUHI FINANTSKURSUS I

4.- 6. juuni, Tallinn
hind: 6500.-

VÕLAÕIGUSSEADUS - LEPINGU-PÕHIMÕTTED JA KOHTUPRAKTIKA

2.- 3. juuli, Tallinn
hind: 4200.-

JUHT UUES ÕIGUSRUUMIS - suurenenud riskid ja vastutus

12. juuni, Tallinn
hind: 1500.-

www.emigrupp.ee

t 654 2001, f 677 9845, Sütiste tee 21, ruum 238,
ewt@emigrupp.ee

Koolitusteatmik 2003/2004

ilmub 26. septembril

Reklaampinna broneerimine 8. augustini

Äripäev

reklaamimüügi projekti juht
Külli Kruusandi
kylli.kruusandi@aripaev.ee
tel 667 0089, 052 44160,
faks 667 0200

TARTU ÜLIKOOLI MAJANDUSTEADUSKOND

Pakub võimalust õppida majandusteadust päevases õppes või omandada majandusharidus Avatud Ülikoolis töö kõrvalt

PÄEVANE ÕPE

MAJANDUSTEADUSE BAKALAUREUSEÕPE

Süvaõpe kolmel suunal: majandusteooria, rahandus ja arvestus ning juhtimine ja turundus.

Saab kuulata valikaineid kõigis TÕ teaduskondades.

Vastuvõtt tasulistele kohtadele ei ole piiratud.

MAJANDUSTEADUSE MAGISTRIÕPE (MA) ja DOKTORIÕPE (PhD)

AVATUD ÜLIKOOL

MAJANDUSTEADUSE BAKALAUREUSEÕPE

Spetsialiseerumine turundusele ja juhtimisele ning rahandusele ja arvestusele.

MAGISTRIÕPE

ÄRIJUHTIMINE (MBA)

Praktilise kogemuse kõrval süsteemne ja kaasaegne majandusharidus spetsialiseerumisega turundusele ja juhtimisele või finantsjuhtimisele.

ETTEVÕTLUS NING TEHNOLOOGIA JUHTIMINE UUS!

Suunatud eelkõige reaal- või loodusteaduste taustaga spetsialistile, keda huvitab arendustöö ja innovatsioon.

MAJANDUSTEADUS

Varasemate majandusõpingute baasil võib saada 1-2 aastaga majandusmagistriks.

TÄIENDÕPE

ÄRIJUHTIMISE INTENSIIVKURSUS

10 õppetsükli, mis on suunatud eelkõige väikeettevõtjale.

www.mtk.ut.ee

PÄEVANE ÕPE:
Narva mnt 4-A315,
Tartu
Tel.: 07 376 310

AVATUD ÜLIKOOL:
Narva mnt 4-B204,
Tartu
Tel.: 07 376 313

reklaamitoimetaja Aire Simonlatser tel 667 0163, e-post reklaam@aripaev.ee; reklaamimüügi projektijuht Külli Kruusandi tel 667 0089, e-post kulli.kruusandi@aripaev.ee

KOOLITUSKALENDER IGAL ESMASPÄEVAL				1 RIDA 295.00	TELEFON 667 0105
aeg, koht	nimetus (kellele)	kursuse temaatika	lektorid	hind	firma kontaktandmed
ERIALANE KOOLITUS					
■ 16.–18.06. kl 9–17 WTCT koolitusklass Ahtri 8, Tallinn 7. korrus	Portfolio Management	1. Mean-Variance Approach to Financial Securities 2. Mean-Variance Approach to Portfolio Theory 3. Optimal Portfolios and Efficient Frontiers 4. Single Index Models, Multi Index Models 5. Performance Calculation, Performance Attribution	Yves Wagner Banque Générale du Luxembourg	6600 kr	Eesti Pangaliit Ahtri 12, Tallinn tel 661 6074; vihman@pangaliit.ee www.pangaliit.ee
■	Kes teeb käivet? koolitusprogramm firma kliendi- teenindajatele ja müüjatele	kuidas klienditeenindaja ja müüja suudab kasvatada firma käivet			Tel 671 4140, 053 411 647 autovisioon@hotmail.ee

KEELEÕPE, ÜLDHARIDUSKOOLID, ÜLIKOOLID VÄLISMAAL

■ Suurbritannia, Iirimaa, Malta, USA, Kanada, Prantsusmaa, Saksamaa, Hispaania, Itaalia, Austraalia, Uus-Meremaa jt	keelekursused lastele al 6., täis- kasvanutele al 16., põhi- ja kesk- haridus al 12., kolledžid ja ülikoo- lid al 17. eluaastast	keelekursused aasta ringi: kõnekeel, ärikeel; keskharidus; ettevalmistus ülikooliks; bakalaureus, MBA; keeleeksamid; diplomi- ja sertifikaadikursused			International Language and Education Centre Evenor Raua 4-12, Tallinn tel 648 5441, 648 5509; www.evenor.ee Küsige büroost tasuta kataloogi!
■ inglise keel (Inglismaa, Iirimaa, Malta, USA, Kanada, Austraalia, Uus-Meremaa), saksa k (Saksa- maa), prantsuse k (Prantsusmaa), hispaania k (Hispaania, Ecuador), itaalia k (Itaalia), vene k (Venemaa), hiina k (Hiina)	EF Rahvusvahelised Keeltekoolid noortele ja täiskasvanutele	keeleõpe keelekeskkonnas; kursused toimuvad aasta ringi: intensiivkursus, suvekursus, ärikeelekursus, keeleeksami ettevalmistus jm	kohalikud atesteeritud keeleõpetajad	al 5809/nädal (hinnas majutus, toitlustamine, 20–30 keeletundi nädalas, õppemater- jalid, keeletestid)	EF Eesti Pikk 7, Tallinn tel 64 323 64, faks 6 312 213 estonia@ef.com; www.ef.com

Rubriik SEMINARIRUUMIDE RENT igal esmaspäeval					1 RIDA 413.00	TELEFON 667 0105		
korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus (m²)	iste-kohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutus-kohti	soodus-tused	lisainfo
Grand Hotel Tallinn Toompuiestee 27, Tallinn Tel 667 7139, faks 667 7001	Wiiralt 23 Köhler 29 Keres 30 Koidula 33 Tubin 42 Jakobson 75 Eiffel 75	12 18 18 40 50 80 40	300 kr/h 300 kr/h 250 kr/h 400 kr/h 500 kr/h 700 kr/h 1000 kr/h	grafoprojektor, paber- tahvel, ekraan, televiisor, video, slaidiprojektor, kirjutusvahendid, lauavesi	tõlkesüsteem, videoprojektor, ärikeskuse teenused	328	kokku- leppel	valik kohvipause, grupi- ja banketi- menüüsid. Restoranis Le Paris iga päev lõuna- ja õhtu- <i>buffet</i> . Saia- ja kohvipood Mademoiselle. Lisainfo www.grandhotel.ee
Hotell Dzingel Männiku tee 89, Tallinn Tel 610 5201 www.dzingel.ee	saal A 88 saal B 52 saal C 200 saal D 117 UUS saal 72 UUS saal 36 nõup. ruum	50 20 150 70 45 20 10	800 kr/päev 600 kr/päev 1000 kr/päev 900 kr/päev 800 kr/päev 500 kr/päev 400 kr/päev	TV, video, grafoprojektor, pabertahvel, CDmängija	toitlustamine gruppidele, kohvipausid, koopiad, video- dataprojektor, sünkroontõlke- aparatuur	350	kokku- leppel	grillrestoran, 3 sauna, tasuta traadita internet (WIFI); tasuta parkimine valvega parklas
Hotell Susi Peterburi tee 48, Tallinn Tel 630 3300, faks 630 3400 susi@susi.ee www.susi.ee	Mari 25 Jüri 40 Mõõga baar 70 Roheline Ämblik 210	8 28 50 90	200 kr/h, 1100 kr/päev 300 kr/h, 1600 kr/päev 300 kr/h, 1600 kr/päev 500 kr/h, 2900 kr/päev	grafoprojektor, televiisor, videomakk, ekraan, paber- tahvel, kirjutusvahendid, internet	koopiad, faks, video-dataprojektor, DVD, sünkroontõlge, toitlustamine, kohvipausid	202	kokku- leppel	omanäolised konverentsiruumid, valik kohvipause, toitlustamine restoranis, valvatav tasuta parkla; tellides konverentsipaketi (vt www.susi.ee), säästate raha
Hotell Ecoland Randvere tee 115, Tallinn Tel 605 1999, faks 605 1998	127,2 141,1 69,8 korraga 100	60 45 25	200 kr/h, 1400 kr/päev	universaaltahvel, grafo- projektor, TV-video tausta- muusika	toitlustamine gruppidele, kohvi- pausid, koopiad, video-data- projektor, sünkroontõlke- aparatuur	152	kokku- leppel	3 sauna, bassein, massaazh; baar, suvel terrass; internet; tasuta parkimine hotelli ees
Hotell Athena Sõpruse tee 9, Viimsi Tel 603 5900, faks 603 5901 info@hotellathena.ee	80	50	800 kr/päev	grafoprojektor, paber- tahvel, TV, video, CD	dataprojektor, kohvipausid, toitlustamine, koopiad, faks	120	kokku- leppel	pubi, restoran, 2 sauna, sportimisvõimalused, ilusalong, taastusravi
Saku mõis Juubelitammede tee 4, Saku Tel 672 8540, faks 672 8362	suur saal 90 seminari- ruum 72,5	80–100 30–45	500 kr/h 200 kr/h	TV ja video-DVD, paber- tahvel, grafoprojektor ja ekraan, interneti püsi- ühendus, faks	kohvipaus, karastusjoogid, lõuna- ja õhtusöök (ettetellimisega), data- projektori laenutus, koopiad, video- kaamera laenutus	28 + 10 lisa- kohta	kokkuleppel	valik kohvipause, grupi- ja banketime- nüüsid; pubi, kohvik, 2 soome sauna; sportimisvõimalused: ATV, ratsuta- mine, vibulaskmine, jõusaal, ujula; sobiv koht firmaüritusteks, pressi- konverentsideks, presentatsioonideks
Taastusravikeskus Estonia AS Tammsaare pst 4a, Pärnu Tel (044) 76 905 estonia@spaestonia.ee	78 45 54	50 15 35	250 kr/h 150 kr/h 150 kr/h	grafoprojektor, paber- tahvel, video, CD-mängija, TV	valguskoopiad, faks, toitlustamine, kohvipausid, transport	400	kokkuleppel	valik kohvipause, grupi- ja banketimenüüsid; restoranis lõuna- ja õhtusöögi- <i>buffet</i> ; taastusraviteenused, saunad, ilusalong valvega parkla; www.spaestonia.ee
Jäneda Mõis OÜ Jäneda, Järvamaa Tel (038) 49 750 info@janeda.ee www.janeda.ee	suur saal 212 sinine 75 koolituba 45 kaminatuba 35	300 45 25 10	140 kr/h 90 kr/h 150 kr/h 150 kr/h	grafo- ja diaprojektor, pabertahvel, video, TV, ekraan, käibemaks	koopiad, faks, PC, printer, videoprojektor, kohvipausid, toitlustamine	130	kokku- leppel/ päevahind	Musta Täku Tall, saun, seikluslik metsamäng "Ingvari mõök"

Ericsson 8,00 1,27% ↑

Nokia 15,30 1,53% ↑

Hansapank 286,49 -0,22% ↓

Eesti Telekom 98,89 0,00% ↑

börs

toimetaja Kaja Koovit, tel 667 0096, e-post kaja.koovit@aripaev.ee

OOTUSED ■ Euroopa autotootjad langetavad tänavusi kasumiprognose

Eurotsooni valuuta kallinemine muudab regiooni autotootjatele sõidukite müügi üha raskemaks. Pildil telenäitleja Goran Visnjic abikaasaga kuu aega tagasi Santa Monicas uue 35 000 dollarit maksnud Volkswagen Beetle'iga. Foto: All Over Press

Tugevnev euro laastab autotootjate kasumit

Tugevnev euro sööb Euroopa autotootjate kasumit ja tõenäoliselt ei suuda ettevõtted tänavusi kasumiprognose täita.

Kaja Koovit

kaja.koovit@aripaev.ee

Samal ajal kui USA autotootjad dollari languse peale rahulolust käsi hõõruvad, on Euroopa autofirmad mures: mida rohkem tugevneb euro teiste valuutade suhtes, seda raskem on eurotsooni tootjate valmistatud sõidukeid müüa, sest need muutuvad ostjatele suhteliselt kallimaks. Üks võimalus on hinda langetada, aga see annab hoobi kasuminumbrile.

Nii hoiatas Peugeot Citroeni tegevjuht Jean-Martin Folz korralisel aastakoosolekul aktsionäre, et esmakordselt viimase viie aasta jooksul ei pruugi fir-

ma tänavust kasumiprognosi täita.

Folz'i sõnul võib ettevõtte majandustulemusi lisaks tugevnevale eurole kahjustada ka uute autode turu oodatust kehvem seis. "Majanduse ja valuutaturgude praegune seis ei soosi meid ning sellistes tingimustes on eesmärkide saavutamine väga raske," vahendas Financial Times Folzi sõnu.

Peugeot kaotab euro 1% tõusuga teiste valuutade suhtes 70 miljonit eurot (1,1 mld krooni). Selle aasta algusest alates Briti naela suhtes 11% tugevnenud euro tähendaks Peugeot'le tänavu maksude-eelsest kasumist 418 mln euro (6,5 mld krooni) kaotamist. Mullu oli ettevõtte maksude-eelne kasum 2,6 mld eurot.

Veebruaris prognoosis Peugeot selle aasta tegevuskasumiks 3–3,1 mld eurot (kuni 48,5 mld krooni), lootes, et et-

tevõtte suudab tänavu eelmise aasta 3,27 mln sõiduki asemel müüa tänavu 3,35 miljonit. Tavaliselt optimistlik Folz, kes varem oli oodanud Euroopa autoturul tänavu 2% langust, ootab pärast aasta esimese nelja kuutaturgude praegune seis ei soosi toimunud 3,7protsendilist

langust ka aasta kokkuvõttes 3–4% suurust kukkumist. Seni on Euroopa kõige paremini müüva auto – Peugeot 206 – tootja suutnud müügilangusele vastu seista. "Peugeot on esimene, kes selle väl-

ja ütles, kuid tegelikult on kaotajaid palju," ütles Goldman Sachs'i analüütik Keith Hayes.

Euroopa suurim autotootja Volkswagen on samuti hoiatanud, et dollari nõrgenemine toob tänavu kaasa ettevõtte kasumi kahanemise. Saksa autotootjale on euro tugevnemine aasta kolme esimese kuuga maksma läinud 400 mln eurot ehk 6,3 mld krooni ning ette-

võtte juht Bernd Pischetsrieder tunnistas, et seetõttu tänavu eelmise aasta kasuminumbrini ei jõuta. Esimeses kvartalis kahanes Volkswageni kasum mul- lu sama ajaga võrreldes 68%.

Tulude kahanemise tõttu tõstab Volkswagen autode hinda tänasest keskmiselt 1,9%.

Analüütikute sõnust muudab kasumiootuste langetamine ka investorid murelikuks. Deutsche Banki analüütik Gaetan Toulemonde tõdes, et eesmärkidele alla jäämine ei ole küll Peugeot' süü, kuid see oleks esimene kord, mil ettevõtte eesmärgiga hakkama ei saa. Seega tekib investoritel küsimus, kas firma sihiks seatud 6% tegevusmarginaali jõuab. Folz kinnitas, et jätkuvalt on ettevõtte eesmärk müüa 2006. aastal 4 miljonit autot. Siis tahab autotootja 6% tegevuskasumi marginaali ületada.

Renault juht Louis Schweitzer tõdes samuti, et tugev euro rõhub marginaale, kuid siiski loodetakse aasta kokkuvõttes 4% tegevuskasumi marginaali.

Äripäev
online

Cisco noolib 900 mln dollari suurust tellimust

Ciscol on head šansid võita 800–900 miljoni dollari (10,7–12 mld krooni) suurune USA valitsuse tellimus, kirjutas Dow Jones.

Tellimus jaotuks kahe aasta peale.

Umbes 15% Cisco Põhja-Ameerika müügist tuleb valitsuse tellimuste näol, ütles Cisco pressiesindaja.

Tellimuse andjaks on USA kaitseministeerium, kes soovib ehitada uut heli-, video- ja andmesidevõrku.

"Selle lepingu ümber käib tugev võistlus," ütles Buckingham Research Groupi analüütik Gina Sockolow. "Me usume, et see läheb Ciscole."

USA kaitseministeerium keeldus kommentaarist.

McDonald's nõuab itaallaselt kriitika eest 325 miljonit krooni kahjutasu

Tuntud Itaalia kokaraamatute autor Edoardo Raspelli nimetas leheavustuses Big Maci loomatoiduks ning friikartuleid paberimaitseks.

Solvatud Itaalia McDonald's on otsustanud Raspelli kohtuse kaevata ja nõuda solvajalt 325 miljonit krooni, kirjutas Dagens Industri.

Raspelli kommentaarid on kahjustanud firma mainet ja kasumi teenimise võimalusi. "Need süüdistused on täielik vale," ütles McDonald'si jurist Alessandro Facchino.

McDonald's lubab tõestada, et tema toodetes kasutatakse kõige kvaliteetsemaid aineid ning sel moel Raspelli süüdistused valedelikuks kuulutada.

Euroopa pangad teevad ettevalmistusi ülekandetasude muutmiseks

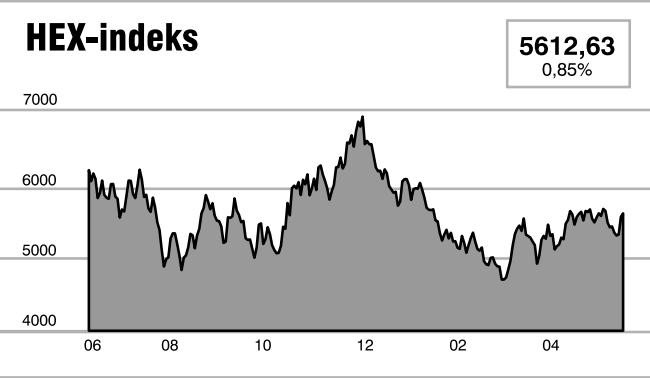
Euroopa pangad teevad ettevalmistusi ülekandetasude muutmiseks, kirjutas Wall Street Journal.

Euroopa Liidus on piireületav ülekanne maksnud keskmiselt 24 eurot (375,5 krooni).

Euroopa Liidu ühine turg ja ühisraha on muutnud firmadele piireületava kaubanduse ja investeringud efektiivsemaks, kuid mõnesaja euro ülekandmise proportsionaalselt suured kulud on jäänud takistama eraisikute piireületavat elu, näiteks nende oma, kes tahavad maksta Suurbritannias mobiiltelefoniarvet Prantsusmaa pangakontole kantud palga eest.

2001. aasta detsembris Euroopa Komisjoni poolt vastuvõetud regulatsioon muudab seda korda. Selle aasta 1. juulist peavad pangad Euroopa Liidu piireületavate maksete eest võtma sama teenustasu mis kodumaiste maksete eest. Need on tavaliselt tasuta.

Eelmise nädala teisipäeval teatas Euro Banking Association üle-euroopalise jaemaksete kliiringsüsteemi avamisest. Suures osas automatiseeritud süsteem STEP2 teeb kuni 12 500 euro suurusi piireületavaid makseid madalate kulude ja suure kiirusega.

Tallinna börs			
30.05.			
Taise	242,71	-0,16%	
käive	167,10 mln kr		
ÄP tööstusindeks	81,39	-0,38%	

Investori kalender	
E 2. juuni	statistikaamet – ehitus, I kv 03 USA – autode müük, mai 03
T 3. juuni	statistikaamet – kaubandus, I kv 03 Ryanair Holdings – majandus-tulemused
K 4. juuni	statistikaamet – majanduskasvu esialgne hinnang, I kv 03
N 5. juuni	statistikaamet – väliskaubandus, aprill 03
R 6. juuni	statistikaamet – tarbijahinnaindeks, mai 03 USA – töötuse määr, keskmine tööñadal, palk, mai 03
N 12. juuni	Adobe Systems – majandustulemused USA – töötuse määr, keskmine tööñadal, palk, mai 03
R 13. juuni	USA – tootjahinnaindeks, mai 03
T 17. juuni	USA – tarbijahinnaindeks, tööstustoodang, mai 03

suurim tõusja
Farmaatsiatehas
6,67%

suurim langeja
Harju Elekter
-2,00%

enim kaubeldud
Norma
146,49 mln kr

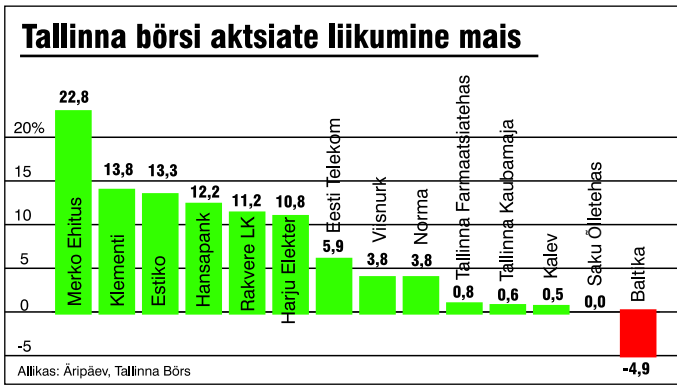
Veel üks üle 100 mln kroonine börsipäev

Tõnis Oja
tonis.oja@aripaev.ee

Neljapäeval alanud üliaktiivne kauplemine Norma aktsiaga jätkus ka reedel, 94 tehingu käive oli 146 miljonit krooni. Norma aktsia hind ise jäi muutumatuks ehk 77,61 krooni tasemele. Üle miljoni krooni suuruse käibe said lisaks Normale veel Hansapanga ja Eesti Telekomi aktsiad ning EVP.

Suurema osa päevast liikus Hansapanga hind taas uuel rekordtasemel ehk ülalpool neljapäevast sulgemishinda, kuid viimaste tundide jooksul väsis kohaliku turu liideraktsia ära ja sulgus 0,22 protsendi võrra madalamal ehk 286,49 kroonil.

Kokku sooritati börsil 179 tehingut, mis andis kogukäibeks 167 miljonit krooni. Kahele pea kolme aasta suurimale pävakäibele vaatamata ei olnudki mai viimaste aegade suurima käibega kuu. Maikuu börsikäi-

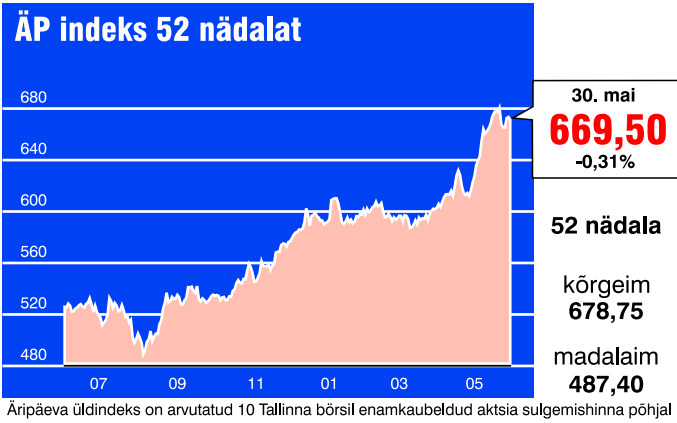
Üle 10 protsendi kerkis lehekuul kuue aktsia hind, ainsa aktsiana jäi miinusesse Baltika aktsia.

ve oli kokku 815 miljonit krooni, mis jäi aprillile 23 miljoni krooni võrra alla.

Maikuu oli soodne ka aktsiate hindadele. Äripäeva indeksi kerkis kuu jooksul 7,9 protsenti, 669,50 punktini.

Üle 10 protsendi tõusis kuuga kuue aktsia hind. Suurim tõusja oli mais 22,8 protsendiga Merko Ehituse aktsia, mis kerkis esmakordselt üle 100

krooni piiri. Mais teavitas Baltimaade juhtiv ehitusfirma käibe 60protsendilisest kasvust ja kasumi kasvust poole võrra esimeses kvartalis. Lisaks tunnis-tati Merko Muuga sõeterminali ehitamise pakkumise võitjaks. Pakkumise suurus oli 726,5 miljonit krooni. Pole siis ka mingi ime, et lehekuu tegi Merko aktsionärid enam kui viiendiku võrra rikkamaks.

Äripäeva üldindeks on arvutatud 10 Tallinna börsil enamkaubeldud aktsia sulgemishinna põhjal

Tallinna Börs					30.05.		
	sulgemis- hind kr	muutus eelml (%)	ost	müük	tehin- guid	käive kr	P/E div. akt. suhe* kohta**
PÖHINIMEKIRI							
Baltika	33,48 ...	0,00	31,45	32,23	0	0	26,8 ... -
Eesti Telekom	98,89 ...	0,00	98,57	98,89	32	2 451 073	16,4 ... 6,00
Hansapank	286,49 ...	-0,22	286,33	286,49	36	15 603 286	11,2 ... 2,00
Harju Elekter	69,00 ...	-2,00	69,00	70,25	1	828	6,7 ... 2,00
Merko Ehitus	100,14 ...	-1,23	100,29	101,70	4	360 499	8,2 ... 2,25
Norma	77,61 ...	0,00	77,45	78,23	94	146 488 833	5,9 ... 5,00
T. Kaubamaja	56,64 ...	0,00	56,48	56,80	0	0	11,0 ... 1,00

I-NIMEKIRI					
Estiko	9,39	0,00	8,61	10,01	0 32,4
Kalev	33,17	0,47	33,01	33,95	3 40 434
Klementi	25,82	0,00	25,82	27,85	6 44 663
Rakvere LK	15,49	0,00	14,86	15,18	0 8,6
Saku Õlletehas	63,37	0,00	63,37	64,15	2 209 555
T. Farmaatsiatehas	20,03	6,67	20,03	21,59	1 5 007
Viisnurk	34,11	0,00	33,95	34,42	0

VÖLAKIRJADE NIMEKIRI					
Tallinna Sadam	10 126,31	0,00	0,00	0,00	0 3,19%***
VABATURG					
EVP	0,953	0,00	0,954	0,961	0 1 891 799

* P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (makstud) dividendi suurus (kroonides)
*** tulusus viimase tehingu põhjal

Aktsiate ostu-müüginoteeringud*		30.05	
aktsia	valuuta	ostuhind	müügihind noteerija
Eesti Gaas	EEK	52,00	- Hansapank
EVP	EEK	0,940	0,970 Hansapank
		0,925	0,975 Ühispank
MicroLink	EEK	70,00	150,00 Trigon

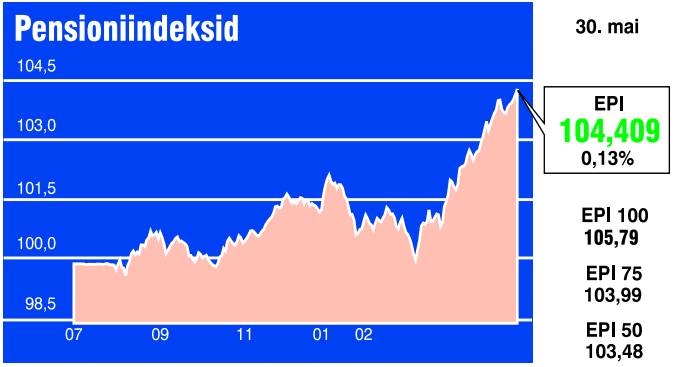
* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Äripäeva käsiraamatud veebis

<http://www.aripaev.ee/kasiraamat/>

Investeeringimisfondid												30.05.
fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski- aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%			fondi maht kr	haldav ettevõte	
							12 kuud	3 aastat	5 aastat			
II PENSIONISAMBA FONDID												
Ergo Tuleviku Pensionifond	30.05 ...	10,4400	10,8700 ...	10,5500 ...	-	3,43	-	-	-	15 889 871	AS ERGO Varahaldus	
Ergo Rahulik Pensionifond	30.05 ...	10,2800	10,6900 ...	10,3800 ...	-	1,86	-	-	-	8 900 470	AS ERGO Varahaldus	
Hansa Pensionifond K1	30.05 ...	10,6000	10,8700 ...	10,7100 ...	-	2,49	-	-	-	24 207 581	Hansa Investeeringimisfond	
Hansa Pensionifond K2	30.05 ...	10,3400	10,6000 ...	10,4400 ...	-	3,16	-	-	-	72 908 987	Hansa Investeeringimisfond	
Hansa Pensionifond K3	30.05 ...	10,2300	10,4800 ...	10,3300 ...	-	3,30	-	-	-	107 074 565	Hansa Investeeringimisfond	
LHV Aktsiapensionifond	30.05	9,7900	9,9900 ...	9,8900 ...	-	0,82	-	-	-	15 714 026	LHV Varahaldus	
LHV Intressipensionifond	30.05 ...	10,6300	10,8500 ...	10,7400 ...	-	3,77	-	-	-	6 475 169	LHV Varahaldus	
Sampo Pension 25	30.05 ...	10,5633	10,7767 ...	10,6700 ...	-	2,99	-	-	-	10 604 979	Sampo Varahaldus	
Sampo Pension 50	30.05 ...	10,7712	10,9888 ...	10,8800 ...	-	3,72	-	-	-	40 722 093	Sampo Varahaldus	
Sampo Pension Intress	30.05 ...	10,3851	10,5949 ...	10,4900 ...	-	2,64	-	-	-	6 552 091	Sampo Varahaldus	
Seesami Kasvu Pensionifond	30.05 ...	9,4700	9,7600 ...	9,5700 ...	-	1,14	-	-	-	12 058 910	Seesam Varahalduse AS	
Seesami Optimaalne Pensionifond	30.05 ...	9,9600	10,2600 ...	10,0600 ...	-	0,70	-	-	-	12 462 163	Seesam Varahalduse AS	
Seesami Völakirjade Pensionifond	30.05 ...	10,4700	10,6900 ...	10,5800 ...	-	2,32	-	-	-	11 576 594	Seesam Varahalduse AS	
Ühispanga Pensionifond Konservatiivne	30.05 ...	10,4200	10,6900 ...	10,5300 ...	-	2,69	-	-	-	26 127 233	Ühispanga Varahaldus	
Ühispanga Pensionifond Progressiivne	30.05 ...	10,4800	10,7500 ...	10,5900 ...	-	3,94	-	-	-	83 403 522	Ühispanga Varahaldus	
III PENSIONISAMBA FONDID												
Hansa Pensionifond V2	30.05 ...	13,1700	13,4300 ...	13,3000 ...	4,08	5,76	9,07	7,95	-	29 634 646	Hansa Investeeringimisfond	
LHV Täiendav Pensionifond	30.05 ...	9,1200	9,3000 ...	9,2100 ...	-	1,66	-8,90	-	-	3 726 537	LHV Varahaldus	
Sampo Pensionifond	30.05 ...	11,7315	11,9685 ...	11,8500 ...	-	4,31	7,34	-	-	9 612 571	Sampo Varahaldus	
Ühispanga Pensionifond Täiendav	30.05 ...	11,9600	12,2000 ...	12,0800 ...	2,62	6,01	11,42	-	-	28 626 178	Ühispanga Varahaldus	
AVATUD INVESTEERINGISFONDID												
Balti Kasvufond	30.05 .	237,1000	241,8800 ...	239,4900 ...	8,01	10,69	15,49	14,92	5,38	134 551 213	Hansa Investeeringimisfond	
Hansa Läänemere Aktsiafond	30.05 ...	66,8600	68,2200 ...	67,5400 ...	-	-0,10	-22,43	-	-	18 016 470	Hansa Investeeringimisfond	
Hansa Vene Kasvufond	30.05 .	464,9000	474,3000 ...	469,6000 ...	23,43	13,17	-5,09	9,89	0,57	43 597 509	Hansa Investeeringimisfond	
Nordea Euroland*	28.05	1,5962	1,6285 ...	1,6124 ...	30,61	-1,53	-31,53	-18,80	-	142 800 000	Nordea Rahastoyhtiö	
Nordea Optima.fi*	28.05 ...	0,2167	0,2210 ...	0,2188 ...	11,15	-0,55	-11,54	-9,50	-1,70	491 200 000	Nordea Rahastoyhtiö	
Sampo Balti IF	30.05 .	2,8087	2,8947 ...	2,8660 ...	13,48	15,99	22,65	21,85	-	188 463 134	Sampo Rahastoyhtiö	
Sampo Kasvufond	30.05 ...	11,1375	11,3625 ...	11,2500 ...	20,14	6,94 ...	-0,30	-	-	21 774 808	Sampo Varahaldus	
Trigon Balti Aktsiafond	30.05 .	163,2417	167,3849 ...	165,7276 ...	9,52	23,23	25,47	19,60	-	14 364 934	Trigon Funds	
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	30.05 .	105,8294	108,5154 ...	107,4410 ...	-	6,46	8,42	-	-	160 821 229	Trigon Funds	
Äripäeva Indeks Fond	30.05 ...	6,2073	6,3314 ...	6,2073 ...	15,05	10,15	17,31	17,54	5,26	9 692 035	Ühispanga Varahaldus	
Ühispanga Kasvufond	30.05	2,8000	2,8566 ...	2,8283 ...	13,84	13,36	17,09	20,90	-9,83	49 119 838	Ühispanga Varahaldus	
VÖLAKIRJAFONDID												
Hansa Intressifond	30.05 .	131,6500	131,6500 ...	131,6500 ...	0,17	1,10	3,50	4,52	-	1 425 848 169	Hansa Investeeringimisfond	
Kapitalikaitsefond	30.05	1 177,5696 ...	1 180,5209 ...	1 180,5209 ...	0,24	1,36	3,69	4,19	-	35 932 694	Trigon Funds	
Nordea Euro Obligatio*	28.05	0,0538	0,0543 ...	0,0540 ...	3,37	3,84	11,88	7,50	5,60	220 800 000	Nordea Rahastoyhtiö	
Sampo USD Intressifond**	30.05 ..	56,4306	56,4306 ...	56,4306 ...	0,96	0,44	1,22	-	-	6 367 347	Sampo Varahaldus	
Ühispanga Völakirjafond	30.05 ...	11,6858	11,6858 ...	11,6858 ...	0,99	3,29	7,45	-	-	305 435 477	Ühispanga Varahaldus	
tootlus (p.a.)												
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud	fondi maht			haldav ettevõte
RAHATURUFONDID												
Hansa Rahaturufond	30.05	-	-	1 000,0000	5,52	2,48	2,61	2,86	1 239 600 787	Hansa Investeeringimisfond.		
Hansa USD Rahaturufond**	30.05	-	-	59,1470	0,79	0,79	0,83	1,32	15 417 234	Hansa Investeeringimisfond.		
Sampo Rahaturufond	30.05	-	-	1 145,9300	2,71	2,96	2,80	3,11	241 658 192	Sampo Varahaldus		
Ühispanga Rahaturufond	30.05	-	-	100,0000	2,38	0,00	0,00	0,00	1 355 929 514	Ühispanga Varahaldus		

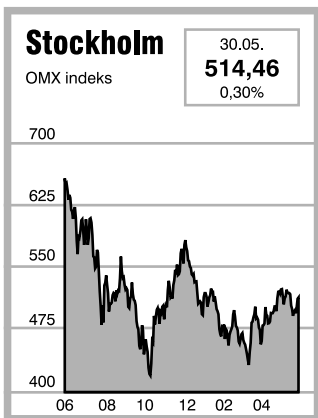
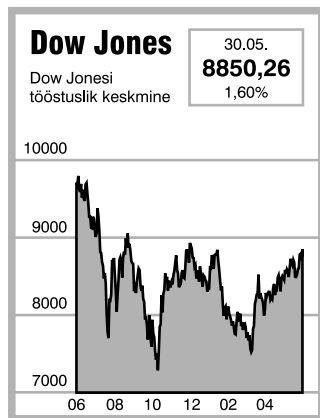
* noteeringud ja fondide mahud EUR`des; \*\* noteeringud ja fondide mahud USD`des; *** investeermisfondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Eesti Väärtpaperikeskuse kogumispensionifondide indeksid

Maaklerifirmad	
Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank	Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank	Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV	Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank	Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema	Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities	Pärnu mnt 15, Tallinn tel 667 9233, faks 667 9201
Fondivalitsejad	
Ergo Varahalduse AS	Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
Hansa Investeermisfondide AS	Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636 e-post: fondid@hansa.ee
LHV Varahalduse AS	Roosikrantsi 2, Tallinn 10 119, tel 611 0308 faks 611 0310, e-post: tonno.vahk@lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö	Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Varahalduse AS	Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275 e-post: funds@sampopank.ee kodulehekul: http://www.sampo.ee
Trigon Funds	Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fond@trigon.ee kodulehekul: http://www.trigon.ee
Ühispanga Varahalduse AS	Tornimäe 2, 15 010 Tallinn, tel 665 5611 faks 665 6201, e-post: fondid@eyp.ee kodulehekul: http://finance.eyp.ee
Seesam Varahalduse AS	Pärnu mnt.15, 10 141 Tallinn, tel 665 1727 faks 665 1729, e-post: pension@seesam.ee kodulehekul: http://www.pension.ee

toimetaja Raivo Sormunen tel 667 0173, e-post turud@aripaev.ee

USA börsid* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Adobe Sys Inc	TT	35,32	0,34	39,03	16,50	43,6
Advanced Micro Dev	ET	7,28	-1,89	11,73	3,10	-
Alcoa	MT	24,61	2,41	35,50	17,62	42,4
Altera Corp	ET	19,30	0,42	19,77	8,32	71,5
Altria Group Inc	MT	41,30	0,00	57,79	27,70	8,0
Amazon.com Inc	EK	35,89	0,96	35,97	12,26	-
American Express Co	FV	41,66	1,54	43,38	26,55	20,0
Amgen Inc	FT	64,74	2,24	64,89	30,57	-
AOL Time Warner Inc	TN	15,22	2,49	18,92	8,70	-
Apple Computer Inc	AT	17,95	-0,83	24,38	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	15,56	4,99	23,20	10,26	194,5
AT&T Corp	TE	19,49	2,42	28,88	13,45	-
Bellsouth Corp	TE	26,51	0,99	33,78	18,32	17,3
Biogen Inc	FT	42,42	1,78	51,31	28,43	33,7
Boeing Co	MT	30,67	2,40	45,28	24,73	19,8
Bristol Myers Squibb	FT	25,60	3,10	31,70	19,49	24,4
Broadcom Corp	ET	24,51	4,16	24,43	9,52	-
Brocade Comm Sys	ET	6,11	5,71	21,93	3,59	-
Campbell Soup	TO	24,95	2,09	28,40	19,65	17,0
Caterpillar	MT	52,15	3,27	54,43	33,75	21,4
Check Point Soft Tech	TT	18,78	0,70	19,32	10,37	18,6
ChevronTexaco	EG	70,94	1,10	89,20	61,31	29,8

Helsingi börs* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Aldata Solution	TT	1,31	3,97	1,95	0,43	46,8
Comptel	TT	0,90	0,00	2,08	0,68	-
Elmo	MT	0,96	2,13	1,38	0,78	18,5
Elisa Comm	TE	6,63	-1,78	8,70	4,46	-
Elcoteq Network	ET	11,52	-4,00	14,20	4,43	17,5
Elektrobit Group	ET	0,34	3,03	0,40	0,25	-
F Secure	TT	0,72	2,86	1,16	0,44	-
Nordea	FV	4,28	-0,47	6,22	3,32	-
Nokia	TE	15,30	1,53	20,50	10,52	21,4
Novo Group	TT	2,40	0,84	4,15	2,08	10,9
Outokumpu	MT	7,07	0,14	12,20	6,87	6,1
Pohjola Vakuutus	FV	22,99	0,00	22,99	22,26	8,8
Perlos	MT	4,47	-0,67	8,43	2,96	-
Sampo	FV	6,68	5,20	8,80	5,05	10,6
Stonesoft	TT	0,41	0,00	1,03	0,30	-
Stora Enso	MP	8,85	-3,49	15,60	8,30	-
Teleste	TE	2,90	-3,33	4,59	2,21	-
TeliaSonera AB	TE	3,40	-0,87	4,15	2,57	-
Tietoenergi	TT	14,77	2,78	26,50	10,25	19,2
TJ Group	TT	0,14	0,00	0,20	0,12	-
UPM Kymmene	MP	11,84	-0,34	21,50	11,05	5,6

* sulgemishinnad, EUR, Moneyline Telerate'i põhjal

Stockholmi börs* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
ABB Ltd	MT	23,90	1,70	93,50	9,00	-
Autoliv	MT	197,00	1,03	235,50	154,50	-
Assa Abloy	MT	76,00	-1,94	136,00	67,00	21,5
Atlas Copco	MT	186,00	0,27	241,00	137,50	-
AstraZeneca	FT	318,00	-1,70	441,50	245,00	-
Electrolux	MT	148,00	0,00	188,00	119,50	8,8
Ericsson Tel Lm	TE	8,00	1,27	16,83	2,96	-
ForeningsSparbanken	FV	109,50	0,46	130,00	85,00	13,9
Hennes and Mauritz	MT	179,00	0,56	198,50	147,00	26,1
Holmen AB	MP	215,00	5,91	265,00	200,00	8,8
Icon Medialab Int	TT	1,60	3,23	2,46	0,70	-
Investor	FV	52,50	1,94	96,00	39,30	25,0
Pharmacia Corp	FT	371,50	0,00	439,50	286,50	-
Sandvik	FV	198,00	3,12	234,00	174,00	14,5
Skandia	FV	21,90	0,00	48,20	10,50	-

* sulgemishinnad, SEK, Moneyline Telerate'i alusel

Londoni börs* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Barclays	FV	4,30	-2,93	6,06	3,10	12,8
British Airways	TN	1,41	1,99	2,10	0,85	9,4
British Telecom	TE	1,92	0,26	2,82	1,40	-
HSBC Holdings	FV	7,21	-0,83	8,50	6,24	16,2
Lloyds TSB Group	FV	4,48	-1,54	7,49	2,95	14,0
Marks and Spencer	JK	2,86	-2,14	3,94	2,58	32,5
BP	EG	4,18	-1,42	5,90	3,49	14,6
Shell Trans & Trading	EG	4,01	-0,87	5,30	3,32	12,1
Unilever	TO	5,44	-2,33	6,40	4,58	8,7
Vodafone Group	TE	1,32	1,73	1,31	0,78	-

* sulgemishinnad, GBP, Moneyline Telerate'i alusel

Vilniuse börs* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Lietuvos Telekomas	TE	1,17	0,00	1,49	0,75	-
Ekranas	ET	5,20	0,00	6,75	4,90	-

* sulgemishinnad, LTL, Vilniuse börsi põhjal

Riia börs* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Ventspils Nafta	EG	0,98	-2,00	1,05	0,57	-

* sulgemishinnad, LVL, Riia börsi põhjal

Moskva kauplemissüsteem* 30.05.

aktia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
UES	EG	0,23	0,44	0,25	0,07	-
Lukoil	EG	18,41	0,33	18,50	13,60	13,3
Rosteelcom	TE	1,79	2,29	1,99	0,95	-
Surgutneftgaz	EG	0,42	-0,71	0,56	0,29	-

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

Sektorite tähised:	FT	EG
AT - arvutitööstus	FT - farmaatsiatööstus	EG - energeetika
ET - elektroonikatööstus	EK - e-kaubandus	MP - metsa- ja paberitööstus
TE - tarkvaratööstus	JK - jaekaubandus	TN - teenindus
TE - telekommunikatsioon	AU - autotööstus	MT - muu tööstus
TO - toiduainetööstus	FV - finantsvahendus	

FINANTSTURGUDEL ■ Reede

Nasdaqil parim kuu alates IT-buumi tipust

Tõnis Oja

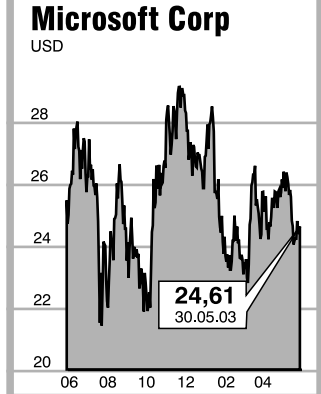
tonis.oja@aripaev.ee

Dow Jonesi tööstuskeskmise ja S&P 500 indeksid kerkisid mais juba kolmandat järjestikkust kuud. Nasdaq'i koondindeks on näidanud koguni tulemust, mida viimati nähti tehnoloogia-sektori buumi haripunkti ajal. Nimelt kerkis indeks neljandat kuud järjest, mis juhtus viimati 1999. aasta teisel poolel.

Reedel jäi indeksil vaid juuksekarva võrra puudu 1600 punkti piiri saavutamisest. Indeks lõpetas kauplemispäeva 1,33% tõusuga viimase aasta kõrgeimale tasemele, 1595,91 punkti. Maikuu jooksul kerkis tehnoloogia-sektori indeks peetav Nasdaq'i koondindeks 8,99%.

Ehkki nn vana majanduse indeksite liikumine oli reedel Nasdaqist parem, jäi nende maikuu tulemus tehnoloogia-sektorile alla. Dow kerkis kuuga 4,4% ning S&P indeks 5,1%.

Reedese hinnaralli peamiseks ajendiks oli nn Chicago ostu- ja müügi indeks, mis näitas, et tööstuslik tootmine keskosariikides on esmakordselt pärast Iraagi sõda taas elavnemas. "Turud ennustavad taas paremaid majanduslikke tingimusi ja valitseb tunne, et aktsiate peavad olema pikad positsioonid," lausus uudisteagentuuri-

Nn brauserisõja lõpetamine kergitas Microsofti aktsiat veidi alla protsendi.

le Reuters investeerimisfirma Global Partners Securities peastrateeg Peter Cardillo.

Aktsiatest oli tähelepanu keskmes maailma suurim tarkvaratootja Microsoft ning maailma suurim meediakontsern AOL Time Warner, kes teatasid aastaid kestnud brauserisõja lõpetamisest. AOLi aktsia kallines tänu sellele 2,49%, Microsofti aktsia aga 0,86%. Reedel sai teatavaks ka see, et Microsofti tegevjuht Steve Ballmer müüs möödunud nädalal veel 6 mln aktsiat. Viimaste nädalate jooksul on ta müünud kokku 55,4 mln kompanii aktsiat.

moneyline *telerate*

PARIMAD VISSID ÄRITEEHINGUTE SÕLMIMISEKS!

Olete oodatud külastama Messe Frankfurt aastal 2003, Frankfurt am Main:

Tendence Lifestyle 22. - 26.08.2003

Buchmesse Frankfurt 8. - 13.10.2003

Messide valitsemise ja messide külastamise teadmised, katsetused ja osalus palume pöörduda Messe Frankfurt Eesti, Läti, Leedu ja Valgevene esinduse poole Vilniuses:

Tel. +370 5 213 55 34

info@lituanianmessefrankfurt.com

www.messefrankfurt.com

Maailma väärtapaberiturud* 30.05.

Indeks	viimane	muutus eelmisest %	aasta kõrgeim	madalaim
Ameerika				
Standard & Poors 500	963,59	1,47	1 079,93	768,63
Toronto S&P TSX	6 859,80	0,34	7 668,38	5 678,28
Lääne-, Lõuna- ja Põhja-Euroopa				
Paris CAC40	2 991,75	0,76	4 334,37	2 401,15
Budapest BUX	4 048,10	-0,87	5 085,10	3 277,50
Oslo OFSE All Share	131,00	-0,05	168,48	105,22
Kopenhaagen KFX	207,63	0,44	256,37	166,75
Frankfurt DAX	2 982,68	2,61	4 873,60	2 188,75
Madrid General	679,75	0,41	819,73	561,20
Amsterdam AEX	280,57	0,99	488,01	217,80
Milano MIBTel	25 520,00	0,79	30 464,00	20 530,00

Kesk- ja Ida-Euroopa				
Varssav WIG	15 304,37	0,99	15 827,35	12 436,84
Budapest BUX	8 336,85	0,46	8 432,68	6 546,35
Praha PX50	555,90	0,04	555,70	404,40
Slovakkia SAX	150,71	-0,76	175,21	105,97
Moskva RTS-Interfax	467,10	-0,42	471,22	305,56
Vilnius LTIN-10	1 677,61	-0,64	1 688,49	1 136,58
Riia RICI	339,94	-1,18	378,52	179,81
Viin ATX	1 250,19	-2,71	1 328,65	991,23

Aasia				
Hongkong Hang Seng	9 487,38	-0,22	11 475,19	8 331,87
Tokio Nikkei 225 indeks	8 424,51	0,59	11 911,91	7 603,76
Soul KOSPI	633,42	0,16	832,26	512,30

* indeksid päevalõpu seisuga, Moneyline Telerate'i põhjal

Äripäev online

Microsoft maksab AOLile valuraha

Brauseri Netscape omanik AOL Time Warner, mis 2002. aastal kaebas Microsofti kohutusse konkurentsireeglite rikumise pärast, lõpetab kohtuasja.

AOL Time Warneri süüdistuse kohaselt rikkus Microsoft oma brauseri Internet Explorer eelistamisega konkurentsireegleid, mis on kahjustanud Netscape'i.

Microsoft soostus 16 kuud kestnud kohtuasja lõpetamiseks maksma AOL Time Warnerile ligi 10 miljardit krooni. Lisaks lubasid konkurendid tihendada koostööd internetil põhineva meedia ja tehnoloogia arendamisel, kirjutas FT. Muu hulgas lubas AOL Time Warner hakata edaspidi rohkem kasutama ka Microsofti brauserit.

Qwest teenis kasumit

USA telekommunikatsioonifirma Qwest Communications kulude kärpimine suutis käibelangust tasandada ning ettevõtte jäi esimeses kvartalis kasumisse.

SmartMoney.com kirjutas, et Qwesti I kv kasum oli 150 mln dollarit (2 mld kr) ehk 9 USA senti aktsia kohta. Eelmisel aastal samal ajal jäi ettevõtte suurte mahakandmistest tõttu 23,9 mld dollari (319,3 mld kr) suurusesse kahjumisse.

Kulude kärpimisega suutis Qwest tasandada 9,4% käibelanguse. Käive kahanes kvartalis tugeva konkurentsi tingimustes 3,63 mld dollarini (48,5 mld krooni).

Qwest teatas, et näeb oma põhitögevuses paranemise märke, ning prognoosis, et aasta kokkuvõttes jääb käibelangus 5% piiresse.

Suure võlakoorima all vaevlev Qwest on astunud samme ka oma finantsseisu parandamiseks. Laenukoormat on ettevõtte esimeses kvartalis vähendanud 333 mln dollari võrra, 23,3 mld dollarini.

Aastaga on laenukoorem vähenenud 500 miljoni dollari võrra.

IBM Jaapan viib arenduse Hiinasse

IBM Jaapani tütarfirma plaanib viia enamiku internetitarkvara arendusest Hiinasse, kirjutas Jaapani leht Nihon Keizai Shimbun.

See viiakse tütarfirmasse IBM China Systems. Jaapani üksus keskendub enam järgmise põlvkonna digitaalsete seadmete tarkvarale. Aasta lõpuks plaanib IBMi Jaapani üksus suurendada Hiinas tarkvaraarendajate arvu sajalt 700-le.

B30 30. mai **82,16** -0,30%

Balti 30 indeksi se kuulus 30 Eesti, Läti ja Leedu ettevõtete aktsiat

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

INVESTEERIMINE ■ Poolas on pensionifondid mõjuvõimsad

Poola aktsiaturu atraktiivsus kasvab

Kiirenev majanduskasv ja kerkivad kasumid tõstavad Poola aktsiaturu investorite huviorbiiti. Olematuks muutunud inflatsioon ja langevad intressimäärad tõstavad lähiaastatel Poola aktsiaturu atraktiivsust.

Jaanus Hellat
Trigon Capitali
portfelliidur

Nii pindalalt kui ka rahvaarvult kuulub Poola Euroopa kümne suurima riigi hulka. 38,6 miljoni elanikuga ning maavarade poolest rikas Saksamaa naaber alustas endistest idabloki riikidest esimesena üleminekut plaanimajanduselt turumajandusele. Paraku on ümberkorraldused kulgenud aeglaselt ning erastamisprotsess venima jäänud. Komistuskiviks on saanud poliitiliste jõudude võimuvõitlus ning mõjukad ametiühingud. Viimaste valuline reaktsioon ümberkorraldustele on pärssinud ettevõtete konkurentsivõime tõstmist. Osalt ka seetõttu on püsinud kõrgel töötuse määr, mis ulatus aprillis 18,4 protsendini.

Vaatamata pikaleveninud restruktureerimisele oli Poola möödunud kümnendi majanduskasv pärast turumajandusele üleminekut veenev ja stabiil-

ne, jäädes vahemikku 4–7%. Vaid viimasel kahel aastal on kasvutempo alanenud 1%-ni. Seevastu oodatakse sellelt aastalt uue tõusutsükli algust ning 2004. aastaks prognoositakse juba 4,5% majandustõusu.

Keskpanga kaks murelast – valitsussektori puudujääk ning inflatsioon – on vähenemas ning seetõttu on langemas ka kõrge intressimäär. Vahepeal 20%-ni kerkinud intressid on vähem kui kolme aastaga kukkunud 5,75%-ni. Jooksevkonto puudujääk pole Poolas probleemiks – käesolevaks aastaks prognoositakse 3,7% SKTst. Poola ekspordist kolmandik läheb Saksamaale. Eri-nevalt teistest regioonidest on Poola väheseid, kes on saanud rasketes tingimustes ekspordi kasvatada – I kv kasv oli 17%. Aastaga euro suhtes 14% langenud zlott on seejuures oluliseks abimeheks olnud, asendades rammetut sisemaist tarbimist.

Poola alustas idabloki riikidest ühena esimestest pensionireformi elluviimist 1999. aas-

Poola inflatsioon alaneb

majandusnäitajad	1999	2000	2001	2002	2003 progn
• majanduskasv (%)	4,1	4,0	1,0	1,4	2,8
• SKT inimese kohta aastas (USD, nominaalne)	4014	4241	4738	4882	5492
• tarbijahinnaindeksi kasv (%)	7,3	10,1	5,5	1,9	0,9
• eelarve tasakaal, % SKPst	-2,0	-2,2	-4,3	-5,1	-5,0
• jooksevkonto saldo, % SKTst	-7,5	6,2	-4,0	3,5	3,7

Allikad: Poola statistikaamet, Citigroup Smith Barney, Trigon Capital

tal. Sealsetest kogemustest käisid õppimas ka Eesti II samba pensionifondide esindajad. Esimestel tegijatel ikka juhtub, nõnda oli ka poolakatel reformi alguses probleeme kinnipeetud pensionimaksete fondidesse suunamisel. Segadusi põhjustasid ka pidevad muudatused pensionifondide töö korraldamisel.

Käivitumisraskustele vaatamata on nüüdseks saanud fondidest tõsine tegija Poola väärt-paberiturul.

Tänaseks on Poola pensionifondide mahud tõusnud 116 miljardi Eesti kroonini. Enamik rahast on paigutatud fikseeritud tootlusega instrumentidesse, aktsiate osakaal koguvaredest on 24%. Seaduse järgi peab vähemalt 95% fondi va-

radest olema investeeritud Poola instrumentidesse.

Pensionifondidest on saanud suurimad osalised Poola aktsiaturul. Varssavi börsil on noteeritud ettevõtteid 209, mille turuväärtus kokku oli aprilli lõpus 358 miljardit krooni. Vabalt kaubeldavatest aktsiatest kuulub üle neljandiku pensionifondidele. Oletades, et fondidesse lisanduva raha hulk jääb aja jooksul samaks ning börsile uusi ettevõtteid ei lisandu, ostaksid pensionifondid kõik vabalt kaubeldavad aktsiad turult 8–10 aasta jooksul ära. Õnneks kasvab Varssavi börs nii lisaemissioonide kui ka uute ettevõtete lisandumise kaudu ning aja jooksul võivad fondid siiski suurendada välisinvesteeringute osakaalu.

Sektoritest on börsil toekaimaks pangandus, mis moodustab börsi turuväärtusest 42%. Börsil esindatud 14 pangast on tuntuimaks Bank Pekao, kus tuumikinvestoriks on üks Itaalia suurpank. Pekao on laenu- turul esimene ning depositeid osas hoiab teist kohta.

Viiendiku börsist moodustab telekommunikatsioon, kus on küll valida vaid nelja firma vahel. Telekomunikacja Polska (TPSA) näol on tegemist Varssavi börsi lipulaevaga, kelle strateegiliseks partneriks ja suuromanikuks on France Telecom. TPSA on juhtivas seisundis fikstelefonide turul, kuid mobiilsides hoiab tütarettevõtte Centertel kolmandat kohta. Centertelil on ambitsioonid saada turuliidriks, kuna turuosade erinevused konkurentide vahel on marginaalsed ning arenguruumi on palju. Prognoosi kohaselt jõuab mobiiltelefon kasutajate hulk Poolas selle aasta lõpuks alles 45%-ni kogu rahvastikust.

Arvuliselt suurima osa börsist moodustab tööstussektor, kus on valida 120 firma vahel. Näiteks on zloti odavnemist osavalt ära kasutanud Poola suurim alumiiniumitootja Grupa Kapitalowa Kety. Jõudsalt ekspordit kasvatades on Kety võtnud eesmärgiks saada turuliidriks kogu Kesk- ja Ida-

Euroopas. Teise eduka eksportijana võib esile tuua Interagroclin Auto (Groclin), kes valmistab nahast istmekatteid autotööstusele. Omades kliente pea kõikide Euroopa autotööstuste seas, on ta viimased neli aastat suutnud tulusid kasvatada keskmiselt 46% aastas. Ettevõtte enda hinnangul kiire areng jätkub.

Kuigi pensionifondid on turul juba üle nelja aasta tegutsenud, on nad siiani osanikud 70 börsifirmas. Ülejäänud kahe kolmandiku ettevõtete hulgas on avastamisruumi küllaga. Pensionifondide suurus on saanud neile takistuseks väiksematesse firmadesse investeerimisel – seda vabalt kaubeldavate aktsiate vähesuse tõttu. Just pensionifonde silmas pidades korraldas eelmainitud Groclin eelmisel aastal aktsiate lisaemissiooni ning kaasas sellega fondid oma omanikeringi. Selle tulemusena kahekordistus aktsia hind poole aastaga.

Pikas plaanis on aktsiaturgude jaoks määrav majanduse kasvutempo. Kui kogu Poola majanduse tõus on sellel aastal eeldatavasti 3% võrreldes eelmise perioodi 1%-ga, siis ettevõtete kasumid kasvavad 40–50%. Olematuks muutunud inflatsioon ja langevad intressimäärad tõstavad lähiaastatel Poola aktsiaturu atraktiivsust.

Äripäeva maksukoolitus 11. juunil Tallinnas Eesti Ühispanga majas

Veel üks võimalus kuulata /
Tõnis Jakobi loengut

“Muudatused ja
rakendusprobleemid
tulu- ja
käibemaksuseaduses”

Sisu kohta loe aadressilt
www.aripaev.ee/seminar/

Koolitaja värvikas maksulektor
Tõnis Jakob (Ernst & Young Baltic AS)

Kommentaariid Tõnis Jakobi kohta
eelmistelt “Lemmiklektorite loengutelt”:

- Parim esineja antud teemal
- Tekib mõte, et vajadusel konsultatsioonide osas tuleks just tema poole pöörduda
- Kõigile küsimustele selged ja täpsed vastused

Koolituse kohtade arv limiteeritud.
Koolituse hind 2375 krooni (km-ga 2802.50) kehtib
kuni 4. juunini. Tavahind 2800 krooni (km-ga 3304 kr)
Liitu ka Äripäeva maksuseminaride klubiga!
Täpsem info telefonilt 6670 233 (Merle Kumari) ning
aadressil www.aripaev.ee/seminar/

Äripäev

TELLIMISKIRI reklaami avaldamiseks Äripäeva nädalalõpulehe Puhkepäev reisitabelis

Üks reklaamirida maksab 200 kr (lisandub käibemaks).

Palume avaldada alljärgnev info Puhkepäeva reisitabelis _____ kord(a)
järgnevatel kuupäevadel _____

Korraldaja kontaktandmed _____

Reisi sihtkoht _____

Aeg _____

Hind (kr) _____
Palume hinnad esitada käibemaksuga!

Transport _____

Majutus, toitlustus _____

Soodustused, lisainfo _____

Tellija/maksja: _____ Kontaktisik: _____

Telefon: _____ Faks: _____

Aadress: _____

Allkiri: _____

Äripäev

Täidetud tellimiskiri tagastada
Äripäeva faksile 667 0200
Kontaktisik Andrus Lahe, tel 667 0045

toimetaja Raivo Sormunen tel 667 0173, e-post turud@aripaev.ee

Euribor kukkus taas rekordmadalale

Tõnis Oja

tonis.oja@aripaev.ee

Kommertspankade pikaajaliste laenu baasintressiks kujunenud 6 kuu Euribor langes taas uuele rekordmadalale tasemele, 2,205 protsendini.

Euribori langemine on seotud rahaturgude spekulatsiooniga, et Euroopa keskpank alandab juunis baasintressi vähemalt 0,25 protsendipunkti võrra. Turud arvestavad 0,25 protsendipunkti suuruse intressimäära alandamisega ning 50protsendise alandamise tõe-

näosust peetakse 50 protsendi suuruseks.

Investeeringuspank UBS Warburg ennustab, et Euroopa keskpank alandab baasintressi järgmisel nädalal 0,50 protsendipunkti võrra ning seejärel veel 0,50 protsendipunkti võrra, mis teeb euro repomääraks 1,5 protsenti. Turuosaliste sõnul on turg väga haavatav isegi 0,25 protsendipunkti suuruse langetamise suhtes.

Viimati langetas Euroopa keskpank baasintressi 6. märtsil 0,25 protsendipunkti võrra, 2,50 protsendini.

Eesti Pank		30.05.
valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	8,61358900
Bulgaaria levi	BGN	8,03734000
Euro	EUR	15,64664000
Hiina juan	CNY	1,59799000
Hongkongi dollar	HKD	1,69598700
IMF arveldusühik	SDR	18,78194000
Jaapani jeen (yen)	JPY	0,11140230

Rahaturu intressid		30.05.	
tähtaeg	Euribor	Talibor	Talibidid
1 kuu	2,3860	3,1000	2,6000
2 kuud	2,3030	3,1500	2,6500
3 kuud	2,2720	3,1700	2,6700
6 kuud	2,2050	3,2100	2,7100
9 kuud	2,1640	3,2700	2,7700
12 kuud	2,1420	3,3000	2,8000

Börsikaubad

Kütused Rotterdami sadamates

kuupäev	ühik	toornafta*	kerge kütteõli	masuut	bensiin 95	diislikütus
30.05.	USD/t	26,32	224,50	139,75	273,50	235,00
29.05.	USD/t	26,03	225,25	142,75	273,50	236,00
28.05.	USD/t	25,59	223,75	146,00	276,00	232,75
27.05.	USD/t	26,34	224,75	144,00	278,00	233,50

*brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil (USD/barrel)

Väärismetallid*

kuupäev	kuld	hõbe	plaatina
30.05.	361,40	4,5600	642,00
29.05.	363,10	4,6100	644,00
28.05.	359,50	4,5900	668,00

*USD/oz tr. pärastlõunase seisuga (oz tr – 31,103 g)

Kohv

kuup.	Arabica (USc)/LB*	Robusta(USD/t)
30.05.	59,00	695,00
29.05.	59,30	705,00
28.05.	60,55	720,00

*1 LB – 453,59 g,

Suhkur

kuup.	valge(USD/t)	toor-(USc/LB)
30.05.	204,80	6,97
29.05.	203,20	6,88
28.05.	204,00	6,88

Kanada dollar	CAD	9,69168300
Küprose nael	CYP	26,66013000
Leedu lilt	LTL	4,53158000
Läti lant	LVL	23,67960000
Malta liir	MTL	36,32191000
Norra kroon	NOK	1,98113300
Poola zlott	PLN	3,56455000
Rootsi kroon	SEK	1,71249000

Rumeenia lei	ROL	0,00041121
Shveitsi frank	CHF	10,23109000
Singapuri dollar	SGD	7,64522500
Slovakkia kroon	SKK	0,38111600
Sloveenia talaar	SIT	0,06709742
Suurbritannia nael	GBP	21,79420000
Taani kroon	DKK	2,10729700
Tshehhi kroon	CZK	0,49921700

Türgi liir	TRL	0,00000929
Ukraina grivna	UAH	2,47803100
Ungari forint	HUF	0,06278198
USA dollar	USD	13,22624000
Uus-Meremaa dollar	NZD	7,63550900
Valgevene uus rubla	BYR	0,00646491
Venemaa rubla	RUB	0,43116760

Kuld (EEK/oz)	XAU	4840,80400000
---------------	-----	---------------

Põhivaluutade kursid*					30.05.	
ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,1056	13,2499	15,6020	15,6935	1,7146	1,7337
Krediidipank	13,1185	13,2504	15,6040	15,6900	1,7004	1,7174
Ühispank	13,2242	3,3789	15,6000	15,6940	1,7005	1,7204
Tallinna Äripank	13,2473	13,3694	-	-	1,6984	1,7145
SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,1873	13,4114	15,5550	15,7250	1,6848	1,7211
Krediidipank	13,0790	13,3030	-	-	1,6850	1,7180
Ühispank	13,1754	13,4002	15,5700	15,6995	1,6860	1,7207
Tallinna Äripank	13,2272	13,3816	-	-	1,6680	1,7158

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid						30.05.
UAH / EEK		PLN / EEK		HKD / EEK		
ost	müük	ost	müük	ost	müük	
Ühispank	2,3230	3,5504	3,6204	1,6801	1,7313	
kursid on päeva jooksul korrigeeritavad						

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100

Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410

Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037

Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089

David Valuutavahetus – Aia tn 5, Tallinn tel 627 9900, GSM 1771, www.tavid.ee

Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201

e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee

Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee

Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post eures@eures.ee, www.eures.ee

Kommertspankade intressitooted

jooksev hoius %				tähtajaline hoius %										
pank	keskmiselt kuu jäägit	kuu püsijäägit	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa			
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	2,25	2,35	2,45	2,65	2,90	3,10	3,10	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Sampo Pank ⁽⁵⁾	0,30			2,50	2,55	2,60	2,75	3,00	3,25	3,25	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Krediidipank	0,50	1000**		2,60	2,65	2,70	3,00	3,30	3,75	3,90	1000			
Ühispank	0,20	0,25		2,20	2,30	2,40	2,65	2,85	3,10	3,15	2000*			
Hansapank	0,20			2,12	2,22	2,30	2,55	2,75	3,00	3,00	1000/100 000 ⁽⁶⁾			
Tallinna Äripank	1,00			2,80	2,95	3,05	3,25	3,55	3,75	4,00	1000			
Nordea Pank	kuni 2,10 (vt tabel ülal)			2,10	2,11	2,12	2,15	2,20	2,25		5000 EEK			
pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,95	1,00	1,10	1,15	1,25	1,50		2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,35	
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,40	2,40	2,50	2,60	2,70	2,80	100 EUR
Ühispank	0,95	1,00	1,05	1,15	1,20	1,45	600 USD	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,25	640 EUR
Hansapank	-	-	1,05	1,10	1,15	1,40	225 USD	-	-	2,15	2,15	2,15	2,15	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,30	1,55		2,70	2,70	2,70	2,75	2,75	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,60	0,60	0,60	0,60	0,80	0,60	5000 EEK	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	5000 EEK

* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ⁽⁴⁾ kuni 3 kuud 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁵⁾ juridilise isik ⁽⁶⁾ personaalpankundade klientidele ⁽⁷⁾ kontoris

* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ^(a) kuni 3 kuud 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ^(b) juridiline isik ^(c) personaalpaganduse klientidele ^(d) kontoris

Finnish business executives deny plans to move head office to Estonia

Fortum Elekter.

Jukka Salmela, chairman of the supervisory board of Fortum Elekter, has denied Fortum plans to move head office to Estonia.

Salmela claims that the whole issue is speculation. "The news amazed me," said Salmela.

Salmela said that Fortum had only discussed a possibility of moving its billing department to Estonia.

Commenting the criticism of Finnish trade unions, Salmela said that they were taking steps

to prevent moving head office functions to Estonia.

Äripäev reported last week that Fortum, Finnish state energy group, was planning to transfer some of its head office to Tallinn which has created an uproar from Finnish trade unions. After Fortum management presented its plan last week, Finnish trade unions said that since 60 percent of Fortum was state-owned, its head office should remain in Finland. Finnish trade unions say that it is worrying if the Finnish state company shows an example of other large corporations which may start moving head offices to current candidate countries that are about to become EU members.

Trade unions also criticize the Fortum personnel policy and say that Fortum employees in Estonia do not have collective agreements.

BBN

Estonians likely to seek work abroad

A new report by European Chamber of Commerce on candidate countries claims that the most likely to seek work abroad are Estonians.

At the same time the European Chamber of Commerce reported that, in the long term, Estonia is likely to increase its competitiveness more than other candidate countries.

The single most important factor for Latvia and Lithuania related to EU accession is better access to third countries. Qualified workers from Latvia and Lithuania are also expected to leave for work abroad, but not in such large numbers as from Estonia. The ECC estimated that while in the long term the competitiveness of Latvia and Lithuania will increase, it would remain lower than Estonia's.

BBN

Estonian real estate market keeps growing, but problems remain: analyst

Tõnu Toompark, analyst of ERI Kinnisvara, writes in Äripäev that the Estonian real estate market is growing on housing loans. The volume of housing loans issued by banks in 2002 went up 71 percent in a year to 4.7 billion kroons. In the first quarter 2003, banks issued 62 percent more housing loans than a year earlier.

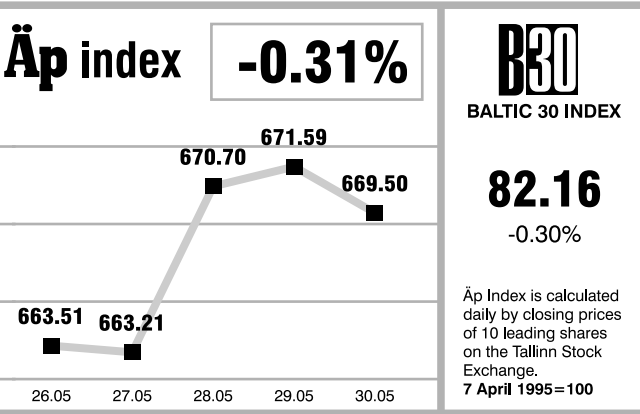
While the number of real estate transactions has fallen by 3 percent, the value of transactions is up 20 percent to 17 billion kroons which shows that Estonians are not acquiring more real estate, but buying more expensive property. Since the competition is tough and banks are afraid to overlend, it may be soon when the first property developers start to go out of business, says Toompark.

BBN

For more on these and other stories go to www.balticbusinessnews.com

Tõnu Toompark.

arvamus

toimetaja Aivar Hundimägi tel 667 0115, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

Eesti aktsiisipoliitika teeb veinist luksuskauba

Äripäev teeb ettepaneku kaotada aktsiisimaks veinilt. Taoline idee tekkis toimetusel seetõttu, et Eestis on kiiresti kasvanud kange alkoholi tarbimine.

Veinide vabastamine aktsiisimaksust alandab veini hinda ja suunab inimesed senisest rohkem ostma lahjemat alkoholi. Keskmine eestlane joob aastas viina 6 liitrit ja veini 6,5 liitrit.

“Viimase kahe aastaga on lahja alkoholi müük kasvanud kõigest kaheksa protsendi võrra, samas kui poeviina turg kerkis 50%,” kirjeldas Eesti alkoholiturul toimuvat Tartu Õlletehase juht Tarmo Noop möödunud nädalal Postimehes ilmunud intervjuus.

Eestlaste alkoholitarbimise suurendamine on riigile ja maksumaksjale kulukas trend. Probleemi muudab teravamaks see, et alkoholi tarbimise kasvu põhjuseks on kange alkoholi müügikäibe suurenemine. Statistiliselt võib viina tarbimine suurendada tänu salaviina osa vähenemisele. See ei ole ainus põhjus, sest salaalkoholi osa kahaneb aastast ainult mõne protsendi võrra.

Võib öelda, et eestlane tarbib alkoholi tagasihoidlikult võrreldes näiteks sakslaste ja prantslastega ning seetõttu

nähakse meil alkoholi tarbimise suurenemist liiga mustades toonides. Sakslased ja prantslased tarbivad aastas alkoholi umbes liitri rohkem kui eestlased. Erinevus tuleb sellest, et Lääne-Euroopas juuakse lahjat alkoholi rohkem. Prantsusmaal tarbitakse veini ühe elaniku kohta üle kümne korra ja Saksamaal nelja korra rohkem võrreldes Eestiga.

Eestlased eelistavad veinile viina, sest võrreldes viina hinnaga ja meie ostujõuga on vein Eestis liiga kallis. Põhjuseks Eesti riigi ebaõnnestunud aktsiisipoliitika. Tundub, et riigi jaoks ei ole alkoholi tarbimise kasv probleemiks. Mida arvukamalt purjus eestlasi, seda rohkem laekub eelarvesse tulusid ja mõnusam on poliitikutel riiki juhtida. 2003. aastal loodab riik alkoholiaktsiisist teenida 1,24 miljardit krooni.

7. märtsi Arteris tõestasid Eesti arstiteadlased, et alkoholi tarbimine toob riigile rohkem kulusid võrreldes aktsiisimaksust teenitud tuluga. Eestis moodustavad vigastussurmad 12–13% suremusest. Vigastuste üheks põhjuseks

on alkohol. 1999. aastal läksid vigastussurmad ja ellujäänute ravi maksma 1,6 miljardit krooni. Arstiteadlased nägid probleemi lahendusena alkoholi müügi ja reklaami piiramist ning alkoholi kallinemist ehk senise alkoholipoliitika karmistamist. Äripäev näeb teistsugust võimalust. Keelamise ja piiramise asemel tuleb inimeste alkoholitarbimise harjumusi muuta ja suunata nad rohkem tarbima lahjat alkoholi. Siin on kaks lahendust: tõsta kange alkoholi või alandada lahja alkoholi aktsiisimäära. Viina aktsiisimäära tõstmine on vesi salaviina tootjatele. Selle sammuga on võimalik küll probleemi peita, kuid mitte leevendada.

Äripäev peab õigeks veini aktsiisist vabastamist. Seda ei takista ka Euroopa Liidu nõuded, millele tavaliselt Eesti ametnikele ja poliitikutele meeldib viidata, kui on kavas aktsiisimäärasid kergitada. Euroliidus on veini minimaalseks aktsiisimääraks 0 krooni, Eestis on 100 liitri veini aktsiisimäär 1040 krooni. Langetamisruumi on piisavalt.

Eestlane eelistab juua kanget alkoholi. Riigi ebaõnnestunud aktsiisipoliitika on veinist teinud Eestis luksuskauba.

TAUSTAINFO

Eestis kasvab alkoholi tootmine ja tarbimine

Võrreldes 2001. aastaga kasvas 2002. aastal nii alkoholsete jookide tootmine, eksport, import kui ka tarbimine, selgus põllumajandusministeeriumi poolt tellitud ja Eesti Konjunkturiinstituudi poolt teostatud uuringust “Eesti alkoholiturg 2002”.

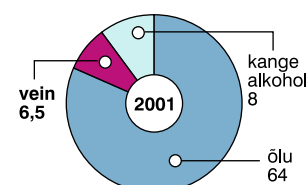
Toodangu maht kasvas enamikus alkoholsete jookide gruppides. 2002. aastal toodeti statistikaameti andmetel 14,31 miljonit liitrit viina, likööri-tooteid ja muid kangeid alkoholseid jooke, 3,2 miljonit liitrit piiritust, 2,63 miljonit liitrit puuvilja-marjaveine, 4,12 miljonit liitrit segatud lahjasid alkoholseid jooke, 3,41 miljonit liitrit siidrit ja 102,6 miljonit liitrit õlut. Kangete alkoholsete jookide tootmine kasvas 24%, piiritust ja lahjasid segatud alkoholseid jooke toodeti ligi 1/3 rohkem kui 2001. aastal. Õlle tootmine suurenes 1% ning veinide tootmine vähenes 2002. aastal 13,5%.

Võrreldes 2001. aastaga kasvas alkoholsete jookide eksport rahalises väärtuses 2002. aastal 28% ulatudes, 189 miljoni kroonini. Enam eksporditi kangeid alkoholseid jooke ning õlut. Koguseline eksport 2002. aastal langes 4%. Ekspordi mahu langust tervikuna on põhjustanud õlle ekspordi langus 13% võrra. Kõige rohkem eksporditi viina (72%) ja likööri (14%). Peamisteks viina ekspordi maadeks olid Läti ja Leedu ning USA.

Import kasvas 2002. aastal rahalises väärtuses 13% ja ulatus kuni 668,5 miljoni kroonini. Koguseliselt suurenes teistest rohkem õlle import (47%).

Eestlane joob veini väga vähe

keskmise eestlase alkoholi tarbimine aastas, liitrites

Allikas: EKI, Postimees

Piirituse import suurenes mulju 44%, viinamarjaveinide sissevedu suurenes 7%. Soome osakaal õlle impordi suhtes vähenes 23% võrra ning Ukraina osatähtsus tõusis 19%-ni.

Eelneva aastaga võrreldes suurenes 2002. aastal kõikide alkoholsete jookide tarbimine, mida näitab ka jaekäibe kasv, mis ulatus statistikaameti andmetel 2002. aasta kehtivates hindades 2,4 miljardi kroonini. 2002. aastal tarbiti Eestis statistiliste andmete alusel 9,9 liitrit legaalselt absoluutalkoholi ühe elaniku kohta ja 11,9 liitrit ühe täiskasvanu (alates 15. eluaastast) elaniku kohta.

Arvestades ka illegaalse alkoholi tarbimist, ulatus absoluutalkoholi tarbimine eelmisel aastal kokku 10,9 liitrit ühe elaniku kohta ja 13,1 liitrit ühe täiskasvanu elaniku kohta. Teiste riikidega võrreldes on alkoholsete jookide tarbimine Eestis ligilähedane Läti ja Soome tasemega.

2002. aastal olid alkoholsete jookide keskmised hinnad üle Eesti mõnevõrra madalamad kui Tallinnas ning aasta lõpus paljude alkoholitoote hinnad langesid.

Põllumajandusministeerium

Turistide kulutused alkoholile vähenevad

Viimaste aastate tendents näitab, et välisriigi kodanike kulutused Eestis alkoholile vähenevad. Põhjuseks on alkoholihindade tõus ja ka teiste selliste teenuste, mis nõuavad varasemast suuremaid kulutusi (näiteks transport, majutus), hindade tõus.

Kulutused alkoholile ja tubakale kauplustes on viimastel aastatel moodustanud 6–8% väliskülastajate kogukuludest. Hinnanguliselt 5–8% Eesti väliskülastajatest ei osta ega ka ei tarbi alkoholi.

Keskmiselt kulutas möödunud aastal üks välisriigi kodanik Eestis olles alkoholile 124 krooni. Välisriikide poolt kauplustest ostetud alkoholsete jookide käive ulatus 2002.

aastal arvestuste kohaselt 395–410 miljoni kroonini. See moodustab umbes 15–17% Eesti alkoholsete jookide 2002. aasta jaekäibest.

Rahaliselt kulutavad välisriigi kodanikud enam viina ostmiseks, mille kogukulu ulatub 200 miljoni kroonini. Lisaks kauplustele kulutatakse alkoholile toitlustusettevõtete ja maksuvabades piirkondades, mille suurust pole senini hinnatud.

Turistid ostavad Eestis olles kauplustest 6–6,5 miljonit liitrit õlut, 1,3 miljonit liitrit viina, 0,4–0,45 miljonit liitrit likööri ja umbes 0,15 miljonit liitrit viskit-konjakit.

EKI “Turistide alkoholi ostumahu uuring, oktoober 2002”

OFFSHORE

firmad
pangad
fondid
tööskeemid
kaatrid

EESTI FIRMAD SFI SUNTIGER FIVE INTERNATIONAL

655 8128
655 6825
655 6100
050 54 760
www.sfi.ee

KASUTATUD TÖSTUKID OTSE LAOST!

Tel (0) 605 3616, 050 25 560
www.liftrent.ee

VALMISFIRMA 7900.-
(hind sisaldab notaritasu ja riigilõivu)

6616 417, 050 15 355
www.hansaconsult.ee

Pikka aega Eestis elanud Hiina ärieeses otsib **koostööpartnerit**, kes on huvitatud äritegevusest Hiinas.

Kontakteeruda: mkhuang23@hotmail.com

US-PARTS BALTI AS
AMERIKA AUTODE VARUOSAD

Golf õlide ja määrdeainete ametlik mandeetaja

Tallinnas Mäeluse 3A
Telefon 655 0600, 056 250 352
Faks 655 0615
e-post usparts@online.ee
www.usparts.ee

KLOOSTRIMETSA PUUKOOL

Sompa tee 8, Tallinn, tel 623 9912
(Botaanikaia vastas)

müüb juba üle kümne aasta kohapeal testitud külmakindlaid istikuid

Klientidega suhtlevad ainult asjatundjad.
E-L 10.00–20.00 pühapäeval suletud

AUTENTE
VALMIS OSAÜHINGUD
RAAMATUPIDAMISTEENUSED

Tallinnas Narva mnt 7–643, VI k
Telefon 660 1760
Tartus Vallikraavi 2, IV k
Telefon (07) 440 460
www.autente.ee info@autente.ee

PAKUME TÖÖD
majandustarkvara müüjajuhile,
konsultandile ja
FoxPro programmeerijale

Telefon 665 4214, 665 4215

Altius Consult
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

Audiitorteenused
Raamatupidamisteenused
MAJANDUSAASTA ARUANDED

Ratonell OÜ • Tallinn, Laki 14
Tel 651 7775, 051 51 473
krebane@online.ee

PTAR II

Meil on rõõm teatada, et seoses õigusbiuroo Pearu väärrika 14. sünnipäevaga kehtivad 2.–6. juunini meie klientide poolt esitatud töödele tavapärasest **20 % soodsamad hinnad**.

Kohtumiseni

LUMBERMAN CONSULT
Valmisfirmad 7500.-
Lepingunäidised 25.-/kuus

www.minufirma.ee
info@minufirma.ee
Tel 050 60 170

Www.3xk.ee

"HELI"

Uued ja kasutatud töstukid
Käärapõlised OÜ
mob: 050 66 417

Alates 16. maist turismireklaamil Puhkepäevas uued hinnad

Möödud on esitatud millimeetrites (laius x kõrgus). Hinnad on esitatud ilma käibemaksuta.

1 lk	277x367	10 000.-
1/2 lk	277x181	5 000.-
1/3 lk	277x119	4 000.-
1/4 lk	277x88	3 500.-
1/6 lk	89x181, 277x57	2 500.-
1/9 lk	183x57	1 500.-
1/12 lk	277x26, 89x88, 136x57	1 000.-
	89x88 siseturismi pildiga standardkuulutus	300.-
1/18 lk	89x57	700.-
1/36 lk	89x26 siseturismi standardkuulutus	150.-
rida	turismi kalendris	200.-

Info ja reklaami tellimine
reklaamimüügi projektijuh
Andrus Lahe andrus.lahe@aripaev.ee
telefon 667 0045

analüüs

Toiduainetööstus: langus ei pruugi tuua kriisi

Helena Hannula
majandus- ja
kommunikatsiooniminister

2002. aastal müüsid toiduainetööstuse ettevõtted 10 miljardi krooni eest kaupu, mis võrreldavates hindades oli ligi neli protsenti rohkem kui sellele eelneval aastal. Töötlevas tööstuses tervikuna kasvas müük 2002. aastal üheksa protsenti. Toiduainetööstuse panus selles oli väiksem kui varasematel aastatel. Põhjuseks terav konkurents siseturul ja madal nõudlus eksportkaupadele.

Täna oleme silmitsi pea aasta kestnud toiduainetööstuse tootjahindade langusega, mis paneb raskesse olukorda eelkõige suuri investeeeringuid teinud toiduainetööstused, kes lähtusid oma plaanides eelmise aasta hindadest. Kas see annab alust rääkida kriisist toiduainetööstuses või on tegemist tavalise majandusarengu tsükliga, kus tõusule järgneb mõõn?

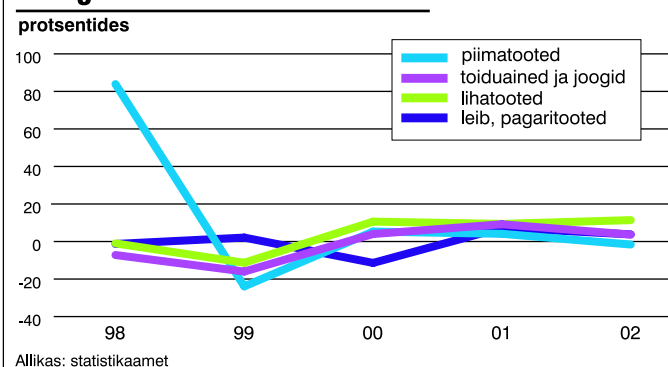
Eelmisele aastale tagasi vaadates tuleb nentida, et toiduainetööstusele oli see keskmisest viletsam. Kuid ehkki toiduainetööstuses tervikuna müügi kasvutempo 2001. aasta võrreldes aeglustus, ei toimunud see siiski kõigis alasektorites. Viletsamast aastast rääkides peaksime keskenduma üksnes piima- ja kalatööstustele, sest nii joogi-, liha- kui ka pagaritööstustele oli eelmine aasta suhteliselt edukas.

Kõige suurema osatähtsusega alasektor toiduainetööstuses on piimasektor, kus tootmismahud on suuremad siseturu vajadustest ning kasv tootmises saavutatakse suuresti tänu ekspordi suurenemisele, kuna sisetarbimine kõigub vähe. 2002. aastal müüdi piimatooteid ligi kaks protsenti vähem kui sellele eelneval aastal. Kesise müügi tingis piima kokkuostuhindade alanemine, Eesti Konjunktuuriinstituudi andmetel langevad hinnad ligi 12 protsenti. Samuti langesid tugeva siseturu konkurentsi tõttu piimatoodete jaehinnad.

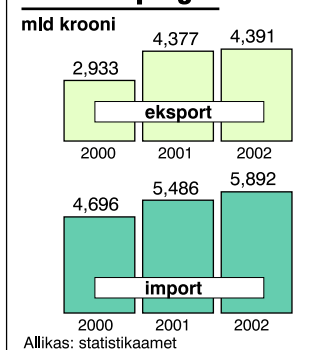
Piimahinnad kukkusid kõikjal maailmas

Piima kokkuostuhinnad Eestis on tihedalt seotud maailmaturu hindadega. Eelmisel aastal alanesid piimatoodete hinnad nii Euroopa Liidus (EL) kui ka maailmaturul, mistõttu sinna eksportivad Eesti piimatööstused olid sunnitud toorpiima hinda alandama. Kõige selle tulemusena eksporditi eelmisel aastal piimatooteid üksnes kolm protsenti rohkem kui eelneval aastal (võrdluseks eelne-

Müügi kasv toiduainetööstuses

Toiduainete väljavedu tammub paigal

va aasta tõus 25 protsenti). Ka selle aasta esimesel neljal kuul on piimatoodete tootjahinnad languses püsinud, ehkki langustempo on märtsist alates aeglustunud. Tehnilistel põhjustel peaks selline areng jätkuma ka lähikuudel, kuid suuri muutusi hinnaarengutes oodata ei ole, sest EL rakendab piimaturu jahutamise poliitikat.

Kalatooteid müüdi eelmisel aastal ligi kümnendiku võrra vähem kui 2001. aastal. Praktiliselt kogu kalatoodang läheb ekspordiks. Idaturule toodetakse konserve ning lääneturule fileed, külmutatud kala ja valmistoitu. Peamiselt tekkis eelmisel aastal raskusi oma toodangu turustamisega Ukrainasse ja Venemaale eksportijatel, kus nõudlus konserve järele on vähenenud.

Kalatooteid oli mullu raske müüa

Kuna eksport toimub USA dollari baasil, mis on alates eelmisest aastast pidevalt nõrgenenud, siis vähendas see oluliselt kalatootjate müügitulusid. Lisaks sellele konkureeriti Läti tootjatega, kes ekspordivad riigi poolt doteeritud toodangut.

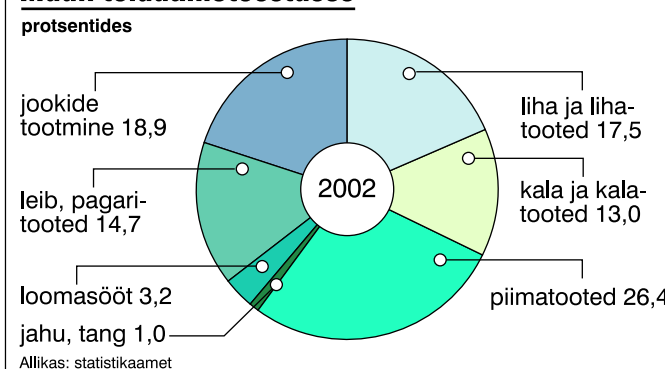
Ka selle aasta alguses pole olukord kalatööstuses paranenud, esimeses kvartalis müüdi ligi 12 protsenti vähem toodangut kui eelmisel aastal samal ajal. Lähikuude arengud tunduvad olema sama heitlikud.

Erinevalt kala- ja piimatootjatest oli 2002. aasta oluliselt parem jookide, liha- ja pagaritoodete tootjatele. Jookide tootjate edu taga on suured investeeeringud tootearendusse ning hästimüüvate brändide väljatöötamine.

Lihatootjate enam kui 11protsendine müügi kasv saavutati suuresti eelmise aasta madala võrdlusbaasi tõttu. Lihatoode tootjahinnad olid sarnaselt piimatoodetega eelmisel aastal languses – alanesid nii veise- kui ka sealiha kokkuostuhinnad. Põhjuseks 2001. aasta kõrged hinnad, kuid ka kehv aasta piimatootmises, mis tõstis oluliselt tapamajade töökoormust.

Lihatootjad peavad konku-

Müük toiduainetööstuses

reerima odava importtoodanguga, kuna enam kui kolmandik siseturu vajadusest imporditakse. Näiteks on tekkinud palju probleeme Poolast imporditav sealiha, millele selle aasta mais kehtestati tollipiirangud.

Ka sealihatootjaid mõjutab maailmaturu hindade muutumine. Liha kokkuostuhindade alanemine pole lihatootjate müügitulusid vähendanud, need kasvasid ka selle aasta esimeses kvartalis jõudsalt. Vastavalt OECD prognoosile 2003. aastaks veiselihaga maailmaturu hind tõuseb, sealiha hind aga alaneb veelgi.

Toiduainete hinnad moodustavad tarbijahinnaindeksist ligi kolmandiku, mõjutades seeläbi kogu tarbijahinnaindeksit. Toiduainete tarbijahinnad eelmise aasta kokkuvõttes ei alanenud, tootjahinnad olid aga languses. Toiduainete tootjahindade langus kandus tugevalt üle tarbijahindadele alles selle aasta esimeses kvartalis. Kuna toiduainete tootjahindade langustempo on viimastel kuudel järk-järgult aeglustunud, on põhjust aasta teisel poolel oodata ka tarbijahindade kasvu.

Ehkki toiduainete tootjahinnad mõjutavad jaehindade arenguid, jääb see mõju sageli väiksemaks, kui oodata võiks. Üha enam on kaubandus see, mis dikteerib hinda. Tihe konkurents toiduainetoodete siseturul paneb raskemasse olukorda väiketootjad. Praegu, kus hinnad on juba pikemat aega madalal püsinud, tähendab see, et ellu suudavad jääda suuremad ja võimsamad, kes loikavad kasu madala hinna ja suu-

re koguse pealt. Tarbija seisukohalt võib pidada teravat konkurentsi positiivseks – toiduained odavnevad, valikuvõimalused suurenevad ja kvaliteet paraneb.

Eelmise aasta novembrist alates on piimatoodete hinnad ELis ja maailmaturul stabiliseerumas suhteliselt madalal tasemel, mistõttu pole toiduainete hinnaarengutes ka sellel aastal suuri muutusi ette näha.

Rohkem tähelepanu siseturule

Vaatamata sellele võib oodata piimatootmise suurenemist, mida lubavad aastast aastasse suurenevad ekspordikvoodid ja tarbimise kasv. Kalatootjate olukord paraneb, kui välisnõudlus taastub. Lihatoode hinnad peaksid tasele hakkama, ehkki sealiha hinnatõus saab toimuda üksnes siseturu survele, kuna maailmaturu hindades tänavuseks olulisi muutusi ei prognoosita.

Kokkuvõttes võib nentida, et edaspidised arengud Eesti toiduainetööstuses sõltuvad tootjate kohanemisest turusituatsiooniga ning arengutest teistes tööstusharudes.

Kas praegu on sobiv aeg vaadata üle äriplaanid ning pöörata ajutiselt rohkem tähelepanu siseturule? Majanduskasv on endiselt kiire, töötute arv väheneb, tarbijad eelistavad üha enam kodumaiseid kaupu. Majanduskasvu aluseks on pikka aega olnud sisetarbimise kasv, mis väljendab kohalike elanike ostujõu kasvu. Madalate jaehindade püsimine kasvatab ostujõudu veelgi.

KOLUMN

Tallinn ülemaailmsete veeparunite haardes

Kuidas on ühendatud AS Tallinna Vesi ja AS Tallinna Küte altkäemaksuskandaalidega Prantsusmaal ja mujal, vee hinna tõusust tingitud koolera ja surmadega Lõuna-Aafrikas ning massirahutustega Boliivias?

Vastus: omanike kaudu. Tallinna Vee omanikud United Utilities ja Bechtel ning Tallinna Kütte oma tütarde kaudu rentinud Vivendi kuuluvad maailma poole tosinna suurima infrastruktuurifirma hulka, mis on viimastel aastatel jõuliselt hõivanud kümnete riikide vee- ja soojavärke.

Ning seda Maailmapanga, Rahvusvahelise Valuutafondi, EBRD jt finantsorganisatsioonide toel, mille tuludest järjest suurema osa toob erastamise osalemine ning mis omavalitsusi ja riike infrastruktuuri ettevõtete erakätte müümisele tõukavad.

Eesti – lipp kontserni kaardil

Mõned nädalad tagasi tutvustati Kopenhaageni uuriva ajakirjanduse konverentsil kümnete eri riikide juhtivate ajakirjanike raamatut "Veeparunid", mis kirjeldab värvikalt, kuidas suurfirmad infrastruktuuri erastavad, suurendades dramaatiliselt kulutusi *lobby*'ks ja parteide rahastamiseks.

Ligi kahesajal leheküljel toodud põhjalikus uurimistöös vilksab ka Eesti nimi. Rõõmsat äratundmist jätkub – Eesti on vaid üks järjekordne lipp suurkontserni kaardil, mille hõivamiseks kasutatavad meetmed ja edasine areng on hämmastavalt sarnased mujal tehtavaga.

Tavaliseks skeemiks on Maailmapanga või EBRD rahakraani avamine tingimusel, et vee- või soojavõrk erastatakse. Ja soovitatavalt just nendele poolele tosinale suurfirmale, kelle seas Eestiski tegutsevad Vivendi, Bechtel ja United Utilities. Mee-nutuseks – ka Tallinna Vee erastamisega kaasnes EBRD laen.

Samaaegselt pankade toega kasutatavad veeparunid laialdaselt kohaliku omavalitsuse määrimist. Ei hakkagi tooma näiteid arenguriikidest, vaid Euroopa demokraatia kantsist Prantsusmaalt, kus on Vivendi juhte altkäemaksude andmises süüdi mõistetud. Vivendi peadirektori asetäitja näi-

Meelis Mandel

Julgen üha enam kahelda, et elutähtsate toodete ja teenuste erastamine suurtele korporatsioonidele on tarbijale kasulik.

teks mõisteti süüdi altkäemaksude andmises 70 Prantsuse linna veelepingute saamiseks. Skandaalidesse on tõmmatud isegi Prantsuse presidendi Jacques Chiraci peamine nõuandja. Kas Vivendi või United Utilities Tallinna juhte samuti hüvedega üle kallas, selle kohta andmed puuduvad. Vähemalt esialgu.

Pärast ettevõtte omandamist ühel või teisel kombel leiab eri riikides aset stenaarium, mis sarnane Eestiga. Hinnatõus. Olenevalt olukorrast lepitakse teinekord omavalitsusega kokku tõsta hinda ka vahetult enne erastamist, mis annab uuele omanikule võimaluse head poissi mängida ja hinda alandada. Kuid seda vaid ajutiselt.

Ka Tallinna Vesi tõstab nii järgmisel kui ka ülejärgmisel aastal hinda enam kui

kümnendiku. Tallinna Küte soovis hinda tõsta mullu sügisel, ei arvestanud vaid kohalike valimistega, mis muutis linnavalitsuse tõrjuvaks. Hinnatõus külmutati ja on kavas lähiajal uuesti üle vaadata.

Kaval skeem hinnatõusuks

Veidi sarnane skeem on ka Tallinna Prügilaga, mis Jõelähtme prügila tänase avamise järel prügiveo hinna enam-vähem kahekordistab. Tõsi, selle ettevõtte omanikud pole sedavõrd prominentsed, et neid "veeparuniteks" kutsuda.

Ma ei ole erastamise vastane. Mida vähem ettevõtteid poliitikute lõa otsas ehk mida vähem poliitikutid ettevõtete otseses mõjuväljas on, seda parem.

Kas aga elanikele elutähtsate toodete ja teenuste nagu vee, soojuse, elektri erastamine maailma suurtele korporatsioonidele alati tarbijale kasulik on, selles julgen üha enam kahelda. Maailma suurimate ettevõtete sekka kuuluvad Vivendi, Bechtel ja United Utilities käituvad sisuliselt riigina, kelle ressursid, mõjujõud, sidemed ja tihtipeale ka suurus ületavad Eesti majanduse oma.

Võib küsida, et mis selles halba on? Kui Eesti elanikud jõuavad maksta ka veidi kõrgemat vee- ja soojahinda, saades vastu korraliku teenuse, peaks ju kõik õnnelikud olema? Siin on vaid üks "aga". Suurkorporatsiooni huvi pole pelgalt elanikele teenust pakkuda, vaid panna nad mõtlema, et tasuta teenust ei saa olla. Ka klaas vett mak-sab. Kui palju täpselt, ütleb juba suurfirma. Kui ta sellist hinda ei saa või olukord keeruliseks osutub, ettevõtte lihtsalt lahkub. Kui tavalise välisomaniku lahkumisel jäävad halvemal juhul tööta sajad inimesed, siis infrastruktuuri ettevõtte loobumisel võib kaos haarata suurt osa elanikkonnast.

Kui elekter välja arvata, on Eestis rong siiski juba läinud ja suuremad erastamised toimunud. Aga ikkagi hea teada, et oleme üks osa globaalsest majandusest, kus kehtivad mängureeglid on tunduvalt jõhkramad, kui oskame ette kujutada.

Meelis Mandel on Äripäeva uudistetoimetaja

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

1. juuni 1998

Tallinna kerkib Radissoni hotell

Firmad Radisson SAS ja SRV Development sõlmisid lepingu 25korruselise hotelli ehitamiseks Tallinna kesklinna, kuhu investeeritakse üle 560 miljoni krooni. Hotellikompleksi üldpindala on 26 000 m². Uus hotell peaks looma 200 töökohta. Hotelli ehitamiseks lubasid selle omanikud kasutada peamiselt eestimaist tööjõudu. Ehitustööd algavad sügisel ja hotell peaks valmima 2000. aastal. Arhitektid püüavad anda kõrghoonele vertikaalset elegantsi ja sobitada ta vanalinna tornidega. Hotelli krundi küsimuses käib praegu kohtuvaidlus, sest õigusjärgne omanik soovib seda maad tagasi saada.

Hetkeseis: Tallinnas kasvab turistide arv majutuskoh-tade hulgast kiiremini. Sarnaselt teiste hotellidega on Radisson SASis tänavu suveks broneeritud suurem osa nädalavahetusi, tühje tubasid võib leida vaid nädala sees. Päeva hind algab Radissonis 2441 kroonist.

VÄLISKOMMENTAAR

Bush lööb USA riigieelarve uppi

Tõnis Arnover

A

Eirates kurjakuulutavalt paisuvat eelarvepuudujääki, kirjutas USA president George W. Bush eelmisel nädalal alla suurtele maksukärbetele.

President kinnitab, et maksude vähendamine on parim viis riigi majandusele elu sisse puhumiseks, kuid kindlasti peab ta silmas ka lähenevat valimiskampaaniat ja muudki. Väga paljud, eelkõige muidugi demokraadid presidendi usku ei jaga.

See annab miljoneid neile, kes seda ei vaja, ja näpuotsaga tõelistele abivajajatele, ütleb demokraatide liider Senatis Tom Daschle. Eel-

arve plussi viimisega 1990. aastatel kõva vaeva näinud ekspresident Bill Clinton tõdeb, et Bushi maksupakett paneks punastama isegi Enroni audiitorid. Vahetult enne allakirjutamist valmis USA rahandusministeeriumi tellimisel analüüs, kus ennustatakse, et erinevalt ametlikust

prognoosist kasvab USA eelarve puudujääk lähiaastail seoses beebibuumi-põlvkonna pensionile siirdumisega plahvatuslikult. Kriisi vältimiseks soovitatakse analüüsis makse hoopis tõsta. Valge Maja eelistas analüüsi maha vaikida.

Loomulikult huvitab vaatlejaid, miks Bush nii energiliselt maksukärpeid soosib, kui kogu ühiskonnas valitseb neile üldiselt vastuseis. Järjest enam leviva arvamuse kohaselt üritab president majanduspoliitikas sama radikaalset pööret nagu välispoliitikas. Eesmärgiks on saavutada kulukate sotsiaalprogrammide järsk kärpimine, isegi kui selle hinnaks on rasked eelarveprobleemid.

Ökonomist Paul Krugman kirjutab New York Timesis: "Tuleb välja, et USAd ei juhi konservatiivid, vaid hoopis radikaalid, kelle soov on vabaneda meie sotsiaalsüsteemist."

See oletus ei pruugigi tõest kaugel olla, sest rahandusministeeriumis koostatud analüüsi kohaselt võib USA eelarve puudujääk lähitulevikus kasvada halvimal juhul 590 500 miljardi kroonini, mis nõuab suuri kulukärpeid, sealhulgas sotsiaalsuudlust.

Tõnis Arnover on Äripäeva välisuudiste toimetaja

KOMMENTAAR ■ Islami mahajäämise juured ulatuvad ajalukku

Islamiriigid takistavad enda majandusarengut

J. Bradford DeLong
California Ülikooli
majandusprofessor

Iraagi sõda on läbi, kuid võitlus Lähis-Ida riikide majandusmudeli muutumise pärast alles algab. Ometi on see ainuke lootus ennetada noorte töötute araablaste ja iraanlaste fanatismi, ja see heitlus puudutab islami juuri.

Iraani inimesed, nagu ajatolla Khomeini olevat armastanud öelda, ei saanud panna islamirevolutsiooni arbuuside hinda alandama. Selle loogika kohaselt on kapitalism ja islam kokkusobimatud. Kas see nii on, selle üle saame otsustada ajalugu vaadates.

Tööstusrevolutsioon algas Inglise keskmal ja Belgia met-sades – regioonides, mis olid õnnistatud sõe, kanalite ja os-

kuslike metallitööstestega. Auru-jõud, tehased, turud ja tööstus levisid Loode-Euroopas ja selle asundustes kiiresti. 19. sajandi lõpuks olid Torino, Viin, Praha, Wrocław, Essen, Pariis, Lille, Liege, Lyon ja Barcelona Mandri-Euroopas, suur osa Suurbri-tanniast ja Ühendriikidest, Ka-nada ja Iirimaa osad ning Melbourne, Buenos Aires, Johannesburg ja muidugi Tokio moodsa tööstuse keskused. Väljaspool seda tööstusrevolutsiooni leek vaevu hingitses.

Praegu on lõhe Lähis-Ida ja Lääne-Euroopa majandus-te vahel tootlikkuses (kui pole tegemist naftariigiga), tehnoloogiilises suutlikkuses ja elu-standardis suurem kui sajand tagasi ja võrreldes tööstusrevo-lutsiooni algusajaga hiiglaslik. Industrialiseerimine tähendab

uudsust ja muutumist. Kui võimalolijad kardavad, et muutused võivad kaasa tuua ebameeldivaid tagajärgi, hakkavad nad neid süstemaatiliselt takistama. Just seda on Lähis-Ida valitsejad sajandeid teinud.

Aeglane areng islamimaail-mas on ka blokeeritud võima-luste tulemus. Kas

Pakistan ei saaks paremini hakkama oma kangaid kvoodivabalt rikastesse tööstusriikidesse eksportides? Kas Maroko, Alžeeria ja Tuneesia majandus-arengu väljavaated poleks olnud paremad, kui Euroopa te valitsused oleksid lasknud Euroopa Liidu kodanikel osta rohkem Põhja-Aafrika apelsi-ne?

Teised majandusarengu aeg-luse põhjused islamimaailmas peegeldavad kehva valitsemise

Püsiva majandusarengu hoidmiseks on vähe lootust, kui haridussüsteem on mitme põlvkonna jagu teistest regioonidest maas.

tavalisi dilemma-sid. Kaitske omandiõigust ja tugevdage lepinguid, ütlevad Lääne majandusteadlased. Siin aga ähvardavad omandiõigusi ja lepinguid bandiidid, kohalikud ülikud ja ennekõike valitsusamet-nikud, kes kasutavad oma ametiposti lisisissetuleku saamiseks.

Kuid tähtsaim põhjus, miks islamimaailmal läheb halvemini kui Ladina-Ameerikal ja Kagu-Aasial, on seotud haridusega. Püsiva majandusarengu hoidmiseks on vähe lootust, kui haridussüsteem on ülikoolihariduse osas mitme põlvkonna jagu teistest regioonidest maas. Ülikoolitasemel hariduse ja tööstuslik-tehnoloogiliste oskustega inimesed on põhiliseks eelduseks, et riik suudab lahti murda mahajäämise ja vaesuse haardest.

J. Bradford DeLong on endine USA rahandusministri asetäitja © Project Syndicate

Äripäev

peatoimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222
faks: (372) 667 0265
(372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.ee

Toimetus e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0265
Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200
Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 1900 kr
Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee
trükk: AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363

Tulevikulinn Tallinn

Tallinn kuulub käputäie Euroopa linnade hulka, millel on potentsiaali konkureerida nii praeguste tugevate keskustega kui ka Aasia uute tiigritega, leiab kinnisvarafirma uuring.

Andres Kärssin

andres.karssin@aripaev.ee

New Yorgi börsil NYSE noteeritud maailma juhtiv kinnisvarateenuste ja -investeeringute firma Jones Lang LaSalle tegi mitmeaastase uuringu "World Winning Cities", milles tõi välja paarikümmend metropoli üle maailma, mis tuleviku tõusvate tähtedena pakuvad investoritele, arendajatele ja kinnisvaraomanikele täiesti uusi võimalusi, kirjutas eelmisel nädalal Saksa kinnisvaraleht Immobilienzeitung.

Euroopa linnadest nimetati uuringus Helsingit, Tallinna, Budapesti, Kopenhaagenit ja Barcelonat. Üldistatult võttes toimub 21. sajandi progress linnaarengu valdkonnas peamiselt Aasias, märkis ajaleht.

Uurijad lähtusid analüüsis sellest, et traditsioonilised asupaigaelised, nagu suurus, heaolu, liikluse infrastruktuur, asenduvad üha enam sellistega, nagu kultuur, elukvaliteet, keskkond ja sotsiaalne tasakaal.

Mullu sügisel lõppenud uuringu esimese etapi ülevaates tõdesid Jones Lang LaSalle analüütikud, et Euroopas oli linnade eduvalemiks soodsa majanduskeskkonna ning tehnoloogilise taibu koosus. Nii näiteks oli Põhjamaade pealinnade kasvumootoriks eelmisel kümnendil tehnoloogia, Lõuna-Euroopa linnade on kasu toonud Euroopa Liidu liikmelisus.

Just Euroopa Liidu laienemist kümne uue liikme võrra 2004. aastal peab uuring Euroopa linnade majanduse ning geograafia üheks peamiseks mõjutajaks. "Siiski, Euroopa Liidu liikmelisus võib süvendada ka regionaalset tasakaalutust," tõdevad autorid samas.

Kui tugevad majanduskeskused, nagu Varssavi, Budapest ja Praha, ning küllaltki tehnoloogiaaltid linnad, nagu Ljubljana ja Tallinn, saavad suurema osa investeeringutest, siis teised Ida-Euroopa linnad võivad vastupidiselt osutuda kaotajaks.

Pildi autor: Heiki Maiberg

Äripäev

VALUUTAKURSID

30.05.2003

USD 13,23 EEK

SEK 1,71 EEK

LVL 23,68 EEK

EUR 1,18 USD

ÄRILAUSE

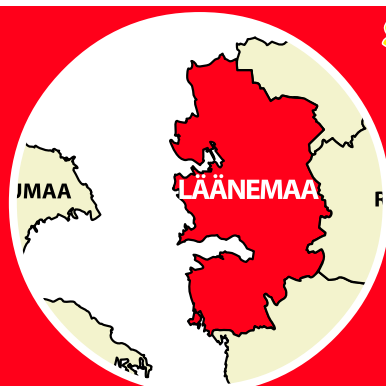

konkurentsiameti peadirektor

Peeter Tammistu

Mida rohkem konkurentsi, seda toredam.

Äripäev
30.05.2003

Hind 990 kr (km-ga 1168 kr). Mitme osaleja korraga registreerimisel on 10% soodustus.

Registreerimine telefonil (0) 667 0233, Merle Kumari
www.aripaev.ee/seminar

Äripäev

11. juunil 2003 Haapsalu Tervisekeskuses Laine

Äripäeva Läänemaa Arengukonverents

Läänemaa täna, meie ohud ja võimalused
Läänemaa maavanem Jaanus Sähk

Haapsalu kui kuurortlinna ja elukeskkonna tulevik
Haapsalu linnapea Teet Kallasvee

Lääne maakond võrdluses teiste maakondadega, visioon maakonnast
Eesti Tuleviku Uuringute Instituudi direktor Erik Terk

Kinnisvara Läänemaal – hea või halb investeering?
Vestman Kinnisvara analüütik Ülle Tamm

EAS Regionaalagentuuri võimalused ettevõtjatele
EASI direktor regionaalarengu alal Ülari Alamets

Läänemaa ettevõtete kahjujuhtumite ülevaade ja riskide maandamise võimalused

If Eesti Kindlustus juhatuse liige Andres Sooniste

Läänemaa ettevõtluskeskkond ettevõtja pilgu läbi
Ettevõtja Aarne Taal

Miks mõned ettevõtted on edukamad?
Hansapanga eraisikute panganduse direktor Andres Liinat

Muudatused elektrituruseaduses
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetikaosakonna juhataja Einari Kisel
Elektri teemaline foorum: Fortum Elekter juhataja Are Veski, majandusministeeriumi esindaja Einari Kisel, maavanem Jaanus Sähk, kohalike ettevõtjate esindaja Koit Uus

Läänemaa TOPi väljakuulutamine ja autasustamine

Toetavad:

Hansapank
Head mõtted saavad alati teoks

enterprise estonia
ettevõtte arendamise sihtasutus

radiolinja

if...
If Eesti Kindlustus